

**ДОКЛАД
за дейността
на Окръжен съд Бургас и
Бургаски съдебен окръг**

2014г.

I.

1. Кадрова обезпеченост.

Бургаският окръжен съд е четвърти по щатна численост съд в страната, след СГС и окръжните съдилища във Варна и Пловдив.

Утвърдената щатна численост към 01.01.2014г. е 119 щ.бр., от които :
40 магистрати, 6 мл.съдии, и 73 бр. съдебна администрация.

Към 01.01.2014г. заети са били по щат 114 бр.- 39 съдии и 4 младши съдии и 71 съдебни служители.

С Решение на ВСС от 01.03.2014г. е увеличена щатната численост на съда с 2 щатни бройки за „съдебен помощник“ и към 31.12.2014г. щатната численост е 121 щ.бр., от които 46 магистрати и 75 съдебни служители.

Кадровите промени в магистратския щат за 2014г. са следните:

От 18.03.2014г., съгласно Решение на ВСС по Протокол № 8 от 20.02.2014г. съдията от ОС-Бургас Деница Вълкова – Петкова, след конкурс бе назначена на длъжността „съдия“ в Апелативен съд – Бургас.

От 28.04.2014г., в отпуск поради бременност и раждане, и до края на отчетния период-поради отглеждане на дете, е съдия Радостина Калиманова (от състава на Първо гражданско и търговско отделение).

На 26.06.2014г. съдия Димитър Танев (също от състава на Първо гражданско и търговско отделение) бе освободен от длъжност, поради пенсиониране.

Съдия Ирина Сурчева, също от това отделение, бе командирована в Апелативен съд-Бургас от 01.07. до 31.12.2014г.

Съдия Илияна Балтова беше командирована в Регистратурата на Европейския съд по правата на човека в гр.Страсбург, Република Франция, за срок от 1 година -до 28.06.2014г., след което е в неплатен отпуск до края на 2014г.

С Решение на ВСС по Протокол № 26 от 19.06.2014г. , по реда на чл.194 от ЗСВ, ВСС разкри на основание чл.30, ал.1, т.3, 1 щ.бр. за „съдия“ в Окръжен съд-Бургас и преназначи от Военен съд -гр.Сливен за съдия в Окръжен съд-Бургас, считано от 07.07.2014г. съдията полковник Георги Пепеляшев.

Посочените по-горе промени и събития, предизвикаха реален кадрови проблем в Първо гражданско и търговско отделение , поради което след анализ и обща воля бе извършена промяна в персоналия състав на отделенията в съда. На Общи събрания на съдиите беше решено първо един съдия от Въззивно гражданско отделение да премине в Първо гражданско и търговско отделение- с.Десислава Динкова, а по-късно- и още двама съдии от Наказателно отделение преминаха в Първо гражданско и търговско отделение- съдиите Петя Георгиева и Иво Добрев. Така към настоящия момент Окръжен съд-Бургас се справи с кадровия проблем със собствен ресурс.

В резултат на посочените по-горе проблеми в щатната численост на съда, тя към 31.12.2014г. е следната: 122 щатни бройки, от които 41 съдии и 6 младши съдии, и 75 съдебни служители. Към края на отчетния период, 3 са незаетите съдийски бройки, а за съжаление, към момента и 4, поради неочакваната смърт на съдия Денчо Стоянов.

Поради задълбочилият се във времето кадрови проблем в целия съдебен регион, се наложи да се подпомогне както Районния съд-Бургас, така и Апелативния съд. Освен посочените по-горе командироваи съдии в Апелативен съд, в Районен съд-Бургас бяха командироваи младши съдии през втората половина на годината, а през цялата година в Окръжен съд-Бургас останаха командироваи съдия Пламена Върбанова и съдия Яни Гайдурлиев от Районен съд- Бургас.

На 24.06.2014г. в Окръжен съд – Бургас встъпиха последните двама младши съдии- Яна Атанасова и Камелия Ненкова, което позволи двама от младшите съдии, встъпили в длъжност в предходен период, при условията на чл.240, ал.3 ЗСВ, да бъдат командироваи в Районен съд-Бургас от 01.07.14г. до края на отчетния период.

През 2015г. предстои назначаването на четирима младши съдии за районни съдии, при което в съда ще останат двама младши съдии. Следващият конкурс е понастоящем обявен, което означа, че при класиране на кандидати за БОС, те ще встъпят едва през 2016г. Това обаче не би следвало да се отрази в работата на съда, предвид натовареността през последните няколко години. Следва да се отбележи, че заложеното в плана на съда планиране по отношение на младши съдийските щатове, а именно- съдът да не остава без по-малко от двама младши съдии, най-после ще се реализира. Обявяването на конкурс на всички бройки за младши съдии наведнъж, доведе до реална липса на младши съдии в един дълъг период от време, последван от друг такъв, тъй като мандата на всички младши съдии започваше и изтичаше едновременно, а встъпването на следващите е предхождано от девет месеца магистратско училище.

Съдиите в Окръжен съд-Бургас са разделени в три отделения: Наказателно- съдиите от което разглеждат всички наказателни дела I-ва и II-ра инстанция; Въззивно гражданско – съдиите в което разглеждат въззивни граждански и частни граждански дела и Първо гражданско и търговско отделение, съдиите от което разглеждат първоинстанционни граждански дела и търговски дела. Тази форма на разделение намираме за подходяща предвид сравнително равномерната натовареност и специализацията.

В деловодствата също са настъпвали кадрови промени през отчетния период, поради отпуск по бременност, раждане и отглеждане на малко дете, основани на вътрешна оптимизация на щата и назначаване на нови служители до завръщане на титуляра.

За поредна година ще отчетем, че заемаме едно от последните места в национален мащаб в съотношението служители/магистрати. Според статистиката за първото шестмесечие на годината- на предпоследно място сме, с няколко стотни преди ОС-Варна. Въпреки това, се опитавме и през настоящата година, спазвайки финансова дисциплина и преразпределяйки задачите, да се справим и при това съотношение – 1,65 при следна норма за окръжните съдилища 2,03(за първото полугодие).

За сравнение: Средната национална стойност в съотношението бр.служители/магистрати за 2013г. е 1,94.; Съотношението служители /съдии в Окръжен съд-Бургас за 2013г. е 1,59.

Анализирайки работата по делата и в частност-администрирането, стигнахме до извода, че Окръжен съд- Бургас вече не е с оптимално кадрово обезпечение, а дейността на

съдиите не е достатъчно подкрепена от специализиран съдебен персонал. До този извод би следвало отдавна да е стигнал и Висшия съдебен съвет, защото мерило за кадровата обезпеченост на самите съдилища е именно отчитаното от тях съотношение служители/съдии. Въпреки това, последното искане за 1 щ.бр. „призовкар” ни бе отказана с мотив, сочещ, че никой не се интересува какво се отчита в ежемесечните щатни разписания и мотивите за поисканата промяна. Предстои да се направи предложение за още минимум пет съдебни секретари, като надеждата на ръководството е, че най-после ще бъдем изкарани от дъното на статистиката, поради обоснована необходимост. Усложненото администриране в съответствие с процесуалните закони изисква и обезпеченост със съдебни служители, подпомагащи съдиите в тази им дейност.

Проблемът, който още съществува във връзка със съдебните служители, макар и частично преодолян, е свързан с тяхната квалификация и пълната им взаимозаменяемост. В тази насока, през 2014г. в ОС-Бургас се продължи с целенасочените усилия, чрез разработването и прилагането на обучителен план за повишаване на квалификацията и уменията на специализираната администрация. Отбелязваме и го правим отново, че е необходимо да се променят и повишат изискванията за заемане на длъжност в специализираната съдебната администрация, както и да се въведе задължителна програма за квалификацията им и поддържането ѝ, като едва тогава съдебните служители ще станат напълно взаимозаменяеми и ефективни. Както се очакваше, измененията в Правилника за съдебната администрация, приети през 2014г., не допринасят съществено за промяна на статуквото. Няма и как да се случи това изолирано. Повишаване на квалификацията или повишаване на изискванията за съвременни умения, иновативност и качество на работата на специализираната администрация, следва да е част от една дългосрочна програма от визията за развитие на съдебната система с краткосрочни етапи на осъществяването ѝ.

Ще припомним, че една от препоръките на ЕК, свързана с въпроса за натовареността на магистратите, е обособяването на истинска специализирана администрация, на която съдиите да могат да се доверят и, която да ги разтовари от несвойствени задължения. А това преди всичко означава специфични познания и умения, адекватни на очакванията, адекватни на нововъведенията и съвременния свят, за да се повиши компетентността и качеството на предлаганото обслужване.

2. Структура на съда и организация

Окръжният съд правораздава като първа инстанция по граждански, наказателни и търговски дела. По отношение правосъдната дейност на районните съдилища в съдебния окръг, окръжният съд действа като въззивен съд по наказателни и граждански дела.

Съдиите в Окръжен съд-Бургас са разделени в три отделения, както бе посочено по-горе.

Деловодствата съответстват на отделенията:

- Към **I гражданско и търговско отделение** съществуват: 1. Деловодство „Първоинстанционни граждански и търговски дела”, в което се обработват делата и в него работят 6 деловодители ; 2. Фирмено деловодство, в което се извършва дейността по издаване на удостоверения за пререгистрация на търговци и регистрация на юридически лица - сдружения с нестопанска цел, която дейност се извършва от съдиите от това

отделение и, в което отделение работят 2 деловодители. Всички служители към Първо гражданско и търговско отделение са взаимозаменяеми. Предвид увеличеният брой дела по несъстоятелност и специфичната работа по тях, от м.октомври 2014г. е обособено деловодство „**Несъстоятелност**“ с един служител. Посредством тази мярка се осигурява бърза обработка, наложителна поради необходимостта от бързо произнасяне по този вид дела, по които законодателството е предвидило по-кратки срокове. Гарантира се също така по-добро обслужване и по-добра комуникация със синдиците.

- Към **Въззивно гражданско отделение** съществува Деловодство „Въззивни граждански и частни граждански дела“, в което се обработват всички въззивни и частни въззивни дела в съда. В това отделение работят 5 съдебни служители: тримама от тях обслужват по два въззивни състава, а останалите двама- частните дела.

- Към **Наказателно отделение** съществува Деловодство „Наказателните дела“- общо за първоинстанционните и въззивните дела и Деловодство „Досъдебно производство“. В първото деловодство работят 6 деловодители, във второто- един. Всички те са взаимозаменяеми.

Все с оглед целите срочност и качество на документооборота, в отделенията на съда и през 2014г. е запазен отчетеният като успешен екипен принцип на работа, въведен преди няколко години : съдия / състав от съдии/- деловодител – съдебен секретар. Особено значима част от екипите са съдебните помощници, които поради малкия им брой работят по график с всички съдии от отделенията. Те бяха в ролята на „ръководители“ на всеки т.нар.екип, предвид правните им познания и бяха в изключителна помощ на съдиите по отношение на бързото администриране на делата. Кадровите промени през годината обаче наложиха да променим задълженията на съдебните помощници и да ги включим по-активно в помощ на съдиите при изготвяне на доклади, проекто-решения и пр. На фона именно на кадровия дефицит се потвърди, че съдебните помощници са изключително полезни за съда фигури. За поредна година изразяваме разбирането си, че част от реформата в съдебната система следва да включва като своя задача разтоварване на съдиите от несвойствените задължения. Обучили сме съдебните помощници, с които разполагаме, да разтоварват и подпомагат съдиите напълно ефективно. За съжаление броят им е твърде недостатъчен за голям съд като Окръжен съд- Бургас, за да се постигне максимален ефект.

Специализираната съдебната администрация включва още следните деловодства: „Регистратура“, „Регистратура- класифицирана информация“, „Архив“, „Съдебни секретари“, „Връчване на призовки и съдебни книжа“.

Общата администрация включва: съдебен администратор, административен секретар, главен счетоводител, системните администратори, началника на административна служба, управителя на съдебната сграда и касиера.

Вече втора поредна година функционира пълноценно Пресофис, находящ се в Окръжен съд- Бургас, но обслужващ Апелативен, Окръжен и Районен съд, както и останалите седем районни съдилища. С Решение на ВСС от м.октомври 2013г. е назначен служител на длъжност „връзки с обществеността“. След назначаването му, Пресофисът функционира пълноценно с двама служители.

Администрацията се ръководи от съдебен администратор, а отделните служби се ръководят от завеждащи служба.

Административният секретар на съда е ангажиран с дейността на специализираната администрация - деловодства, секретари, заседания, натовареност, заместване, вътрешна кореспонденция, секретно деловодство, координация на деловодствата със статистическата служба и пр.

Както бе посочено по-горе, професионалната квалификация на съдебните служители през 2014 г. също е повишена, като за целта са проведени четири обучения в съда от обучители от Националното сдружение на съдебните служители. Провеждат се и индивидуални обучения от системните администратори при въвеждане на нова офис техника. Системно е обучението на съдебните служители и по отношение работата със софтуерните продукти. За втора поред година съдебните служители участват активно и в обученията на НИП, вкл. и чрез дистанционната им форма.

Наред с опитите за оптимизиране на времето на съдията чрез въвеждане на „помощна служба” по делата, с цел оптимизиране на работата и улесняване на обществото до правосъдието, използвайки новите технологии и придобитите умения за използването им, в съда са въведени и популяризирани нови услуги. Вярваме, че те са част от европейските стандарти за добро управление и добро правосъдие или поне със сигурност са част от нашите разбирания за добър стандарт за орган на съдебна власт.

За нас е радостно, че темата за изпращане и получаване на съобщения и призовки по електронен път търпи развитие като част от голямата тема за електронно правосъдие. Във връзка с това ще отбележим, че страните търсят предоставяните от нас електронни услуги, но от друга страна – все още плахо и недоверчиво се съгласяват за размяна на книжа или получаване на съобщения и призовки, от които следват правни последици. Предвид това, че се използва конвенционална електронна поща, разбираемо е недоверието относно този начин на връчване на съобщения и призовки. Същите опасения има и съда в ролята на връчвател. Не може обаче да не се подчертае, че именно това е един от начините за ускоряването на съдебното производство, поради което БОС ще продължи усилията си и по проекти в тази насока. Разбира се, в случая е необходим нов начин на мислене, добронамереност и почтеност, в която насока също следва да се работи целенасочено и „на високо глас”. Прави впечатление, че от една страна търпим упрек за бавно движение на делата, от друга- обществото упорито се противопоставя на възможностите за ускоряване на процесите. Така пожелателна остава и политиката на Държавата в тази област.

Пример за успешна кореспонденция по електронен път, спестяваща време и финанси, е размяната на книжа със служебните защитници. Голямо облекчение е ползването на поставените през 2012г. POS-Терминали за заплащане на държавни такси във всяко деловодство на Окръжен съд. Предстои въвеждане на СМС-известяване по делата, по които предварително станат ясни основания за отлагане на дело, или по делото е постъпила съдебна експертиза или друг документ, както и въвеждане на електронна комуникация със синдиките.

Вече четвърта година съдът подготвя „електронни дела”, т.е. електронен образ на хартиените дела, за осигуряване на отдалечен достъп до тях. Такъв предоставяме на страните от м.ноември 2012г., първоначално само за Адвокатска колегия-Бургас, поради

финансови проблеми, поставени във ВСС, а понастоящем- въпреки тях- достъп предоставяме на всички, които заявят желание за ползване. Разбира се, тук следва да отчетем поредната инициатива, предприета от съд, която бе подложена на атака. Публичният достъп е възможен само чрез платформата на „Информационно обслужване”, тъй като продуктът е техен. Този проблем не веднъж през годините на реформа бе сложен на вниманието на ВСС във всеки му персонален състав до тук. И до днес въпросът няма решение. В десетките проекти, които осъществи ВСС по различни финансови механизми, този въпрос не намери решение. Така, съдилищата продължават да търпят критика, без да могат да предложат адекватен отговор.

За поредна година отбелязваме, че деловодната програма на „Информационно обслужване”- САС има нужда от актуализация, както имат нужда от преуреждане на ниво ВСС взаимоотношенията с „Информационно обслужване” по този повод. Всяка една необходима промяна в програмата се извършва изключително бавно, след много усилия и преговори. ВСС е забранил на съдилищата да заплащат повече от една минимална работна заплата за поддръжката на програмата, което на практика води до пълна невъзможност за отстраняване на проблеми или въвеждане на новости.

Изключително полезен през последните няколко години се оказа и откритият във входното фоайе на Съдебната палата „Информационен център”, който предоставя справки по хода на делата на Окръжен и Районен съд, информация по графика на насрочените дела на двата съда, разположението на съдебните зали, както и информация за органите, настанени в палатата. Инсталиран е софтуер на специализиран компютър за незрящи или неграмотни, който ведно с всичко необходимо, находящи се в Информационния център могат да се ползват по всяко време от нуждаещите се. Функцията на Информационния център, свързана с дейността по връчване на призовки и съобщения, стана изключително важна за бързината на процеса. С осигурената възможност на гражданите да получават призовки и съдебни книжа през целия ден, постигнахме и съкращаване на сроковете за призоваване.

И през 2014г. Интернет страницата на съда се поддържаше отново със собствен ресурс. Поставена е информация за структурата на съда, разположението на зали, деловодства и други служби; работното време, адреса на съда, телефонен указател, факс и електронен адрес, регистър на сдруженията с нестопанска цел при БОС, информация относно стажант-юристите, актуалната информация за случващото се в съда, графици, регистри, „История за създаването на съда” и „Специфични особености в работата на съда”, Календар на предстоящите за месеца наказателни дела и др.

2014г. е поредната година, през която се отчете необходимостта от уеднаквяване на и-нет страниците на всички съдилища, но това така и не се случи.

Откакто съдът разполага с пресофис, обслужван от двама служители, не сме упрекувани за несвоевременна и непълна информация. Чрез тези двама служители стана възможно и отразяването на добрите инициативи на съда наред с интересните за медиите и обществото дела. Чрез тяхната активност е възможно и осъществяването на медийната политика на ВСС, наситена с мероприятия, които според ВСС спомагат за повишаване на авторитета на съдебната власт. Ние обаче считаме, че мероприятия като нарочни „дни на отворени врати” съчетани с куп други мероприятия в един ден сочат за архаично разбиране на необходимостта от отваряне на съда към обществото. На първо място, защото тези дни

на отворените врати се организират от много години в съдилищата, при това едва ли има съд в страната, който да ги организира само веднъж годишно. Ние постоянно приемаме студенти и ученици в залите, изнасяме лекции преди да бъдем задължени за това и организираме симулирани процеси в период от почти 10 години назад. Сега съдебната система има нужда от нова визия за отвореност и разбираемост, конкретни стъпки за повишаване на правната култура на обществото и възстановяване на авторитета на институцията. През последните години, дебатът правосъдие и морал в контекста на съдебната реформа е във фокуса на обществото, така че е важно да се провеждат инициативи, водещи до разбиране на работата и ролята на съдиите в процеса на правораздаване, да се водят дебати за уважаване и спазване законите на правовата държава. На фона на професионалния дебат, следва и да променим консервативното си отношение, когато от нас се очаква да говорим, и да направим опит да бъдем разбрани. Участието на почти всички съдилища в България, вкл. и тези от района на Окръжен съд- Бургас и Окръжен съд-Бургас, в инициативите, организирани от USAID и ПРСС в първото десетилетие на настоящия век, доведоха до истинска реорганизация и нова визия на съдилищата, съпътствани от осъзната необходимост за отваряне на съдилищата към гражданите. Затова, отчитайки свършеното до тук следва да награждаме, а не да започваме отначало.

Графикът за съдебните заседания се поддържа ежедневно в актуално състояние. Ежедневно на Web- сайтът на Окръжен съд-Бургас се публикуват всички постановени съдебни актове. Осъществен е и директен достъп до електронния регистър на съда за сдруженията с нестопанска цел. Публикуват се и други съобщения, свързани с работата на съда. Поддържат се технологии за управление на информацията и електронна система за управление на делата, програмата за безхартиен обмен на данни между БОС, БРС, АРС, ПРС, НРС, ЦРС, СрРС, КРС, МТРС и Ап.съд-Бургас, доказва своята ефективност в работата на съдиите и служителите. Отдалеченият достъп до дела на съдилища от съдебния район чрез изградения web портал, като един от новите стандарти за достъп до информация, се използва активно от граждани, адвокати и съдиите и улеснява работата им, с резервите, изразени по-горе.

Вече втора поредна година се публикуват и обяви за публични продажби от частен и държавен съдебен-изпълнител, в изпълнение на чл.487, ал.2 от ГПК

В Бургаския окръжен съд се прилага напълно принципа за случайно разпределение на делата. От 01.01.2010г. се използва програмата на ВСС "Law Choice", която се актуализирана по инициатива на ВСС периодично. Наложилите се в практиката изключения са изчерпателно регламентирани със заповед на административния ръководител и вътрешни правила. Въпреки това, тази тема, превърнала се в основна точка на реформата, доведе до неоснователни упреци. Като противодействие на упреците, ВСС прие Единна методика за случайно разпределение на делата, приложението на която доведе до абсурдни ситуации. Не е мястото в отчетен доклад да се навлиза конкретно по подобна тема, но всички притеснения и резерви на съдилищата са изразени вече пред ВСС. И ние, както и останалите съдилища, сме приели ясни Правила за работа (какви то всъщност имаше и преди) и те са изложени публично.

Деловодната дейност на съда е в електронна форма и след известни усилия, няма служител, който да не се справя успешно с нея.

Във всички съдебни зали са осигурени монитори и пред съдията, който следи за изготвяне на протокола в реално време, а в повечето съдебни зали има такъв и пред страните, по който начин бързо се отстраняват пропуските в протокола. В съгласие с Адвокатска колегия- Бургас, предстои да се поставят монитори пред страните във всички зали. В почти всички зали е инсталирана и аудиозаписваща техника за улеснение на съдебния протокол. Разполагаме и с техника за провеждане на разпити или изслушване чрез видеоконферентна връзка. Това е още една от препоръките на ЕК за улесняване и съкращаване на процеса, но за целта са необходими и законодателни изменения, специално по отношение на гражданския процес.

Бургаският окръжен съд има въведени писмени правила за управление на информацията и ИТ-технологиите, които се актуализират ежегодно или винаги, когато има необходимост от това. Писмените правила са поставени на вътрешната мрежа на съда и се актуализират. Всички работни места в съда са свързани в локална компютърна мрежа и служебната кореспонденция между магистрати и служители се осъществява чрез нея. Целият съд работи с една и съща операционна система.

Измерването, отчитането, анализирането и контрола на извършеното по стратегическия план на съда, евентуалните причини за неизпълнение на набелязаните инициативи в определените срокове и предприемането на незабавни мерки за тяхното реализиране е постоянен процес, екипно организиран от ръководството на съда и осъществяван отговорно, целенасочено и мотивирано от магистратите и съдебните служители на Окръжен съд - Бургас.

Въпреки всички проблеми, в дейността си, съдът изпълнява успешно своя стратегически план за подобряване работата си, насочен към постигане на няколко стандарта в дейността си, които покриват основните сфери на съдебната реформа и са необходими за доброто управление на съда като се отчитат промените в съдебната власт, антикорупционното законодателство и утвърдените от ВСС подзаконови актове, които пряко произтичат от Стратегията за реформа на съдебната власт и Закона за съдебната власт. В края на отчетната година се подготви въвеждането на „Календар” за натовареността на съдиите от БОС, който към момента на изготвяне на доклада вече е факт. Ежемесечни са справките и контрола по изпълнение на преките ни задължения като съдии, свързани със сроковете. По-долу ще станат ясни достиженията и пропуските ни, въпреки това.

Бургаският окръжен съд не допусна безразличие към нито един въпрос по проблемите в системата.

За поредна година отчитаме, че непрекъснатите справки, които се искат от нас са изключително затормозяващи, тъй като най-малко не разполагаме със специални служби за статистика. Съдилищата не разполагат със статистически отдели, които постоянно да извършват справки по критерии, които не са заложили в деловодните програми. Това изисква ресурс, какъвто съдилищата нямат в ежедневието. Освен това, цялата наша дейност, вкл. кадровите ни и бюджетни проблеми са отчетени във ВСС, които разполагат с пълна информация.

Постоянно се извършва преглед и анализ на неприключилите дела, предприемат се мерки по приключването им в най-кратки срокове. Провеждат се периодични събрания и срещи по отделения. Безотговорно отношение към процеса на правораздаване не е допуснато от нито един съдия, като продължаваме да считаме, че насочването на дебатите по отделения за уеднаквяване на практиката на съда, е правилната посока за усъвършенстване работата на един съд, а и това би дало реален положителен отзвук в обществото.

През изминалата 2014г. съдиите от БОС са участвали в редица инициативи на национално ниво, обсъждани и изпращани са становища по предложенията за тълкувателни решения. Съдиите са били активни и на национално ниво по разрешаване на текущи административни и кадрови въпроси, както и по много други, за които сме били питани.

ОС-Бургас поддържа политика на активно сътрудничество и взаимодействие с неправителствени организации, институции и учреждения. Когато има възможност, го прави чрез конкретни проекти, които подобряват образа на съдебната власт пред обществото, но, както бе посочено по-горе, БОС е възприел политика на отвореност и не е нужно да има проект или подписано споразумение, за да «влезе» гражданското общество в съда, за да пита, наблюдава или анализира.

За поредна година ще отчетем, че Бургаски окръжен съд разполага с добра материална база и необходимата техника за всеки магистрат и съдебен служител. Технологичното оборудване на БОС се обновява според финансовите възможности.

Всички магистрати имат достъп чрез интернет до сайтовете на институциите и органите от национално равнище, до институциите на ЕС и държавите -членки.

Библиотечният фонд е поддържан и осъвременяван, осигурен е достъп до библиотеката и за граждани, и адвокати.

Инициативи.

Традиционно и през изминалата 2014г. Окръжен съд- Бургас бе активен и неуморен в създаването и представянето на добри практики, чрез които се цели повишаване на доверието. В рамките на регионалната програма за обучение, за финансиране на която БОС и БРС кандидатсваха пред НИП и получиха одобрение, бяха проведени редица семинари. Тази форма на регионално обучение е предпочитана от повечето съдии, поради спестяване най-вече на време. Тя е подходяща за повишаване на квалификацията и затова, защото за обученията, провеждани в НИП-София, за които всички своевременно подават заявки, рядко се получават одобрения или когато някой има шанса да бъде включен, то това не е възможно, поради ангажираността му вече със с.з. или други планирани дейности. За поредна година изразяваме недоволство от системата, по която се включват съдиите в семинарите, провеждани в София, поради което регионалното обучение е за предпочитане. За поредна година Окръжен съд-Бургас, съвместно с Районен съд-Бургас участва в Програмата за финансиране на регионални обучения за съдилищата и прокуратурите в страната. Проведоха се няколко семинарни обучения за магистратите от Окръжен и Районен съд-Бургас, като тази година включихме и теми като „Синдром на професионално изгаряне“ –I и II част и „Професионална непредпазливост в медицината (лекарски грешки)“.

Съдиите от съда активно участват и в други семинари, организирани от Националния институт на правосъдието, както и такива организирани и финансирани по проекти.

През м.ноември един младши съдия участва в Програма за обмен на младши магистрати АЯКОС в гр.Бордо, Франция, а съдия от наказателно отделение на Окръжен съд-Бургас участва по Програмата за обмен на магистрати на Европейската мрежа за съдебно обучение в гр. Санта Круз, Испания.

През 2014г. в Окръжен съд-Бургас са проведени множество инициативи:

Работа по Проект „Студентски практики“ през цялата 2014 г. – провежда се практическо обучение на студенти в съответствие с изучаваната специалност под контрола на ментори от съда – съдии и съдебни служители, които обучават практикантите, поставят им задачи и контролират изпълнението им. Целта е придобиване на практически опит и усъвършенстване на уменията на студента в реална работна среда. Повишаване стимула на студентите за участие в допълнително практическо обучение. Към настоящият момент практическо обучение са преминали общо 11 студента от 4 университети в България.

През месец януари съдии и съдебни служители от Бургаския окръжен съд посетиха децата от Центъра за настаняване от семеен тип „Ронкали“, за да ги поздравят за Новата 2014 година и подпомогнат развитието им, като за целта направиха и първото дарение. По-късно през годината, съдиите подпомогнаха и почивка за децата.

Бургаският окръжен съд организира през отчетната година публична лекция за студенти от специалността „Право“ от Бургаския свободен университет на тема „Съвкупност от престъпления и групиране на наказания при множество престъпления“, съобразена с изучавания от тях в 3 и 4 курс материал.

В деня на отворените врати, в Съдебната палата, над 200 ученици и студенти посетиха Апелативен, Окръжен и Районен съд – Бургас. В навечерието на 135-а годишнина от учредяването на Българската конституция съдите и съдебните служители от трите съда посветиха професионалния си празник на младите хора – бъдещето на страната и на града. Инициативата беше насочена към повишаване на правната култура на подрастващите, като им бе организирана публична лекция относно престъпленията свързани с наркотици и отрицателното въздействие при употребата им.

Окръжен съд Бургас организира и Празничен концерт по повод Деня на Българската конституция и професионален празник на юриста и на съдебния служител.

През 2014г. един от районните съдилища в района на БОС-Районен съд-Малко Търново чества тържествено 100 години от създаването си, което събитие беше отразено и от медиите.

Окръжен съд гр. Бургас участва в Пилотна образователна програма „Отворени съдилища и прокуратури“. Тя е създадена по инициатива на Висшия съдебен съвет и се реализира в сътрудничество с Министерството на образованието и науката. Програмата се провежда в периода месец октомври 2014 г. – месец май 2015г. в цялата страна. Преките й изпълнители са съдилища и прокуратури на окръжно ниво и определено от Министерството на образованието училище в областните градове. Образователният цикъл е съобразен и е

част от обучението по предмета „Етика и право“. В осъществяването на програмата участват 7 съдии от Окръжен съд – Бургас. Те изнасят и понастоящем лекции по предварително зададени от Висшия съдебен съвет 8 теми. Всеки месец един съдия представя по една от тях във всяка от седемте паралелки десети клас в ГРЕ „Г. С. Раковски“. Към момента, предстои изнасянето на последните две теми. Целта на този проект е да допринесем за формиране на правна грамотност и култура у младежите, както и да допринесем за постигане на разбираемо и отворено към обществото правосъдие и повишаване на доверието в съдебната власт.

По примера на много съдилища в Европа (конкретно- Германия) и Съдебната палата на гр.Бургас периодически придобиваше през 2014г. европейски облик- по наша покана бяха експонирани две изложби във фойето на партера в палатата.

За поредна година, на 12 ноември започна „Месец на МЕДИАЦИЯТА“, който продължи до 12 декември 2014 г. Инициативата отново бе на Окръжен съд и Районен съд - Бургас с участието на медиатори от град Бургас. Чрез тази инициатива упорито и последователно се опитваме да създадем нагласа у обществото към формирането на култура на общуване чрез ефективна комуникация за мирно разрешаване на спорове, по пътя на споразумението, така че страните сами да осъзнаят приоритетите си и да вземат самостоятелно решение. През този месец, на гражданите се предоставя възможността да се запознаят със самата процедура и принципите на работа по Закона за медиацията от професионално обучени медиатори. За съжаление и тази година чрез инициативата не се постигна много. Съдът, макар и с понижено доверие, все още е най-предпочитан за решване на спорове. И тук следва да подчертаем, че медиацията има нужда от сериозно законодателно решение, насочено към обвързване на страните със сериозни правни последици, респ. има необходимост от изменение на Закона за медиацията.

През м.12.2014 г. бяха поканени деца от Школите по интереси към Общински детски комплекс да посетят Окръжен съд гр. Бургас. На срещата със съдия те се запознаха с професиите – съдия, прокурор и следовател, както и със структурата и начина на функциониране на съдебната система.

3.Изключителна компетентност на Председателя

➤ Специални разузнавателни средства

Общият брой разрешения за употреба на специални разузнавателни средства /в тази част и продължения/ е 130 и 11 пълни.

За сведение, разрешените СРС през предходните три години са, както следва: 184 за 2013г., 297 за 2012г. и 329 за 2011г.

До 31.12.2014г. са постъпили общо 38 веществени доказателствени средства.

Най-малко исканията за използване на СРС са постъпили през годината от Прокуратурата, най-много от структурите на МВР.

Внесените с обвинителен акт и със споразумение досъдебни производства с ВДС през 2014г. в БОС са общо 9.

Изводите от тези цифри биха могли да бъдат много, но те със сигурност няма да бъдат в полза на тези, които са натоварени със задачата да разкриват или предотвратяват престъпления. През последните години, използването на СРС намалява, като в сравнение с преди 4-5 години намалението за БОС е над седем пъти. За изминалата година, проверката от Комисията за контрол на СРС даде положителна оценка за спазване на ЗСРС в БОС, но това не означава, че не отчитаме всички съпътстващи тази дейност проблеми. Ролята на съдията, даващ разрешения за използване на СРС е да разреши в определен срок от време конституционно защитените права на едно лице да бъдат ограничени при определени условия, когато всички останали традиционни способности за разследване, респ. предотвратяване на престъпление, са изчерпани и няма друг начин за предотвратяване, разкриване или... на престъпната дейност. Продължавам да твърдя, че най-малкото необходимо, което следва в спешен порядък да се въведе е единен електронен регистър, както и да се направят съвместни срещи между органите по чл.13 и чл.15 ЗСРС, както и обучения за смисъла на понятията и яснота на действията.

4.Проверки, извършени през годината на Окръжен съд- Бургас **Сигнали и жалби от граждани.**

През изминалата година не са извършвани проверки от ИВСС.

Със Заповед на Административния ръководител-Председател на Апелативен съд-Бургас е извършена проверка в Окръжен съд-Бургас, за периода 01.01.-01.11.2014г. Към настоящия момент не е получен в съда резултат от проверката.

Във връзка с постъпили писма от ИВСС по повод сигнали и жалби от граждани, са извършвани от Председателя на съда 29 проверки и справки по конкретни дела. Изисквани са справки, копия на съдебни актове и документи по делата.

По постъпили сигнали и жалби във ВСС и възложени проверки, Комисията за професионална етика в Окръжен съд-Бургас се е произнесла по 6 случая. Изготвени от същата комисия са и 21 становища за магистрати от Окръжен съд-Бургас и съдилищата в съдебния район, относно спазване правилата за етично поведение, във връзка с процедурата по атестиране на магистратите и участия в конкурси.

По предложение на Председателя на БОС до Комисията по предложенията и атестирането във ВСС е проведено периодично атестиране на 5 магистрати от съда. Повишение в ранг „съдия във ВКС и ВАС” са получили 3 съдии.

По всички постъпили молби и жалби от граждани през 2014. са извършвани проверки и справки, след което им е отговоряно, а в случаите на друга компетентност по описания проблем, същите са препращани. Множество са извършените и изпратени до държавни институции справки по движението на дела в БОС.

По подадени заявления по Закона за достъп до обществена информация, Окръжен съд-Бургас е издал 5 решения, с които е предоставил пълен достъп до исканата служебна информация.

Общият регистрационен брой на кореспонденцията на Председателя за 2014г. е 1069 постъпили и изпратени писма.

През 2014г. магистратите от БОС участваха в Помощни атестационни комисии, във връзка с изготвяне на периодични атестации за проверка дейността на 10 съдии от района.

Съотношението на постъпили / свършените дела е равно на 1:1, което е много добър атестат за работата на съдиите от БОС

Натовареност на 1 съдия от БОС / постъпили дела- 105,24

Натовареност на 1 съдия от БОС / разгледани дела- 130,68

Натовареност на 1 съдия от БОС / свършени дела- 105,12

II. ГРАЖДАНСКО ПРАВОСЪДИЕ

1. ПЪРВОИНСТАНЦИОННО ГРАЖДАНСКО ПРАВОСЪДИЕ

През 2014г. в Първо гражданско отделение на Бургаския окръжен съд са работили при различна натовареност общо 13 съдии (през 2013 и 2012 – 12), които са разглеждали всички първоинстанционни граждански и търговски дела, както и фирмените дела. Двама(с.Д.Танев и с.Ир.Сурчева) от общия брой съдии са работили през първото шестмесечие на годината, единият от които, поради предстоящо пенсиониране, е бил изключен от разпределението на постъплението през 2014 год. и е довършвал разпределени му в предходни години дела. Трети съдия(съдия Р.Калиманова) е работил само през първите два месеца на 2014 год., като поради предстоящ отпуск по бременност и майчинство, също е бил изключен от разпределение и е довършвал разпределени му през предходни години дела. Един съдия от състава на това отделение е бил командирован в Регистратурата на ЕСПЧ до м.юли, след което- в неплатен отпуск. На мястото на тези трима съдии в отделението, след решение на Общото събрание на съда, в състава му са включени трима съдии от останалите две отделения- въззивно и наказателно, като те са поели недовършените дела на тримата колеги и са включени при еднаква с останалите натовареност. Така от средата на 2014 год. отделението се състои от постоянен брой от 11 съдии .

Отделението се ръководи от заместник- председателя Антоанета Андонова-Парашкевова.

Съдебни помощници към отделението са Диляна Парушева-през първото шестмесечие, понастоящем- в отпуск за отглеждане на малко дете, Елена Недялкова, както и новоназначените след конкурс Тонка Мархолева и Никола Дойчев.

1.1.Останали висящи

Към 01.01.2014г. висящи от предходен период са били 241 граждански дела, от които новообразувани през 2013г. – 189 дела (78%) и останали от предходен период – 53 дела (22%).

За сравнение: Към 01.01.2013г. висящи от предходен период са били 224 граждански дела, от които новообразувани през 2012г. – 178 дела (80%) и останали от предходен период – 46 дела (20%).Към 01.01.2012г. висящи от предходен период са били 215

граждански дела, от които новообразувани в края на 2011г. – 171 дела (80%) и останали от предходен период – 42 дела (20%).

Търговски дела.

Към 01.01.2014г. висящи от предходен период са били 445 търговски дела, от които новообразувани в края на 2013г. – 315 дела (71%), а от предходен период – 130 дела (29%)

За сравнение : Към 01.01.2013г. висящи от предходен период са били 363 търговски дела, от които новообразувани в края на 2012г. – 286 дела (79%), а от предходен период – 77 дела (21%). Към 01.01.2012г. висящи от предходен период са били 268 търговски дела, от които новообразувани в края на 2011г. – 199 дела (74%), а от предходен период – 69 дела (26%)

ИЛИ:

Към 01.01.2014 г., в началото на отчетния период, в съда висящи са били общо 686 първоинстанционни граждански и търговски, включително частни граждански и частни търговски дела, при 587 за 2013г. и 483 за 2012г.

Анализът на данните за несвършените дела показва следното:

Значителният брой несвършени дела са постъпили в края на отчетния период и разглеждането им естествено се отнася към следващия-трайна тенденция в последните пет години. Останалите от предходен период дела към 01.01.2014 год. бележат увеличение спрямо тези към 01.01.2013 год. и 01.01.2012 год. Причината за това отдавна е установена - въведените с действащия от 2008 год. нов ГПК размяна на книжа, подготовка на делото в закрито заседание, доклад по делото преди първото съдебно заседание, които наред с нарастващата фактическа и правна сложност на споровете, се оказват утежняващи по отношение на срочността и бързината на първоинстанционното производство, независимо от предмета му-правоотношения в областта на гражданското или търговското право. Полаганите постоянни усилия от съдиите в отделението обаче за приключване разглеждането на делата в инстанцията в разумни срокове дават своя положителен резултат. Натрупаният опит в правоприлагането в продължение на няколко години по новите процесуални правила, изведените вследствие на него разрешения, правилността на много от които е проверена и по пътя на инстанционния контрол, както и извършените анализи, показват и конкретните действия, които могат да бъдат предприети за намаляване на броя несвършени дела- непрекъснато подобряване на дейността по своевременно и редовно връчване на съобщения и призовки, последователно прилагане на процесуалните преклузии, внимателно проучване на фактическата страна на споровете за допускане за събиране само на относими и необходими доказателства, стремеж за провеждане на едно съдебно заседание и събиране на всички допуснати доказателства само в него. В увеличения брой несвършени търговски дела, запазен дял отново имат делата по несъстоятелност, не само поради своите процедурни специфики- многофазни, като във всяка една от фазите се извършват многобройни комплексни действия, насочени към постигане на определен резултат, но и поради факта, че в предходните години 2012 год. и 2013 год. рязко се увеличи техния брой и разглеждането им естествено се пренесе и в 2014 год. С оглед на горното, дори при обичайно развитие, без усложнени хипотези, от образуването си до приключване с прекратяване на откритото производство по несъстоятелност при различни условия и последици, тези дела продължават около 2 години.

За горния резултат сериозно влияние оказва и промените в състава на отделението- постоянния брой от 11 съдии до средата на 2013 год. ,с дългогодишен опит в първоинстанционното гражданско и търговско правораздаване, по различни причини намален до 8 ,което наложи неколkokратно преразпределение на несвършени дела от общо 4 съдии, поемане за кратки периоди от време на цялото постъпление от останалите 8,

включително и поради поетапно изключване от разпределение на двама съдии. В отделението се преместиха трима съдии от останалите две отделения-въззивно гражданско и наказателно, което предвид смяната на правната материя, с която до момента бяха работили, изискваше от тях да се справят с по-голямо натоварване.

1.2. Постъпление

➤ Граждански дела

През 2014г. в Бургаския окръжен съд са постъпили 371 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански.

За сравнение: През 2013г. в Бургаския окръжен съд са постъпили 452 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански и едно административно дело. През 2012г. в Бургаския окръжен съд са постъпили 494 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански и едно административно дело.

➤ Търговски дела

Постъпилите през 2014г. търговски дела са общо 616, при 709 и 780 за 2012г.

➤ Общо постъпление

През годината са постъпили общо **987 граждански и търговски дела**, от които 212 частни граждански и търговски (През 2013г. – 1161, от които 282 частни граждански и търговски През 2012г. – 1274 от които 255 частни граждански и търговски. Това е с **15% по-малко спрямо 2013г. и 23% по-малко спрямо 2012г.**

От постъплението може да се направи извода, че броят на търговските и граждански дела през 2014 год. е намалял. Следва да се отчете обаче, че продължава да е осезаема и през 2014 год. фактическата и правна сложност на търговските дела. Както бе отбелязано и по-горе, в броя търговски спорове сериозен дял заемат делата по несъстоятелност. Горните данни са показател за междуфирмена задължнялост, за тенденция за възникване на обективна невъзможност да се обслужват задълженията - резултат от продължаващата нелепа икономическата ситуация в страна .

1.3. Разгледани граждански и търговски дела

През 2014 г. съдиите от това отделение са разгледали 1674 (в т. ч. 216 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.

През 2013 г. съдиите от това отделение са разгледали 1748 (в т. ч. 286 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.

През 2012 г. съдиите от това отделение са разгледали 1755 (в т. ч. 255 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.

1.4. Останали висящи дела в края

В края на отчетния период останали висящи са 665 дела (при 687 за 2013г. и 587 за 2012г.). Това представлява 39,75% от всички разгледани дела и се формира основно от постъплението за последните месеци. Увеличеното постъпление в края на отчетен период винаги отчита не малък брой несвършени дела, поради което тази величина сама по себе си не е показател за работата на съдиите от това отделение.

1.5. Свършени дела.

През годината са свършени общо 1008 дела, от които 794 граждански и търговски дела и 214 частни граждански и търговски дела.

От свършените 341 граждански дела, **65% са в тримесечния срок**, (65% през 2013 и 65% през 2012г.), а частните граждански дела са приключени **100% в 3-месечен срок**.

От свършените 628 търговски дела, **70% са в тримесечния срок** (75% през 2013 и 72% през 2012г.).

➤ **Свършени граждански дела.**

През 2014 г. са свършени 380 граждански и частни граждански дела или 62.3% от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е **1:1,6**.

В 3-месечен срок са свършени 259 дела или 68%.

С акт по съществото по делото са приключили 269 дела, а прекратени са били 111 дела

➤ **Свършени търговски дела.**

През 2014 г. са свършени общо 628 търговски дела, от които 175 частни търговски дела или 59,2% от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е 1:1,4. В 3-месечен срок са свършени 440 дела или 70%.

С акт по съществото на делото са приключили 467 дела, а прекратени са били 161 дела.

Цифрите сочат запазване на срочността в стойностите ѝ в двегодишен период. Натрупаният опит в процедирането по новите разпоредби на ГПК даде възможност на съдиите по-уверено да прилагат правилата за връчване чрез прилагане на съобщението към делото или чрез залепване на уведомление, за допускане на доказателства предварително, в закритото заседание по подготовка на делото по чл.140, респ. по чл.374 от ГПК, за процесуалните преклузии. Така забавянето продължава да е следствие от фактическата и правна сложност на споровете, изразяваща се от една страна във въвеждането на многобройни факти и връзки между факти, като релевантни за взаимоотношенията на страните, които следва да се установят и вземат предвид в съвкупност, като се премине и през нелеката процедура по оспорване на ангажирани доказателства- истинността на документи, свидетелски показания, заключения на вещи лица, а от друга страна- в отклонения от типичното развитие на исковото производство, представляващо обективно или субективно съединение на многобройни претенции, обосновани често и с различни взаимноизключващи се факти. От друга страна, настоящата законодателна уредба изисква максимално съсредоточаване на усилията на всички участници в гражданското съдопроизводство в първоинстанционната му фаза, като там е засилена служебната роля на съда в оказването на активно и ефективно съдействие на страните по излагане на позициите им и тяхното доказване. Следователно, оценяването на срочността на разглеждане на делата и приложението на принципа за разглеждане на делата в разумен срок, не следва да бъде извършвано самоцелно и изолирано като показател в съответната инстанция, изолирано от инстанционния контрол на първоинстанционното решение, а следва да се преценява с оглед момента на образуване на делото до влизане в сила на завършващото производство съдебен акт, включително и след преминаване на инстанционен контрол, при отдаване на преимуществено значение на нуждата от време за законосъобразно провеждане на производството в първата инстанция.

Продължава и проявилата се от около две години тенденция да се разглеждат дела, по които едната или и двете страни са чуждестранни граждани или юридически лица, преимуществено от страни-членки на ЕС, Руската Федерация или бивши съветски републики, като процесът се развива при приложението на съответния международен акт-конвенция, договор за правна помощ или Регламент, които процедури, дори когато дават възможност за директна връзка между съдилищата без посредничеството на централни органи, неминуемо водят до удължаването му във времето.

Опитите обаче за протакане на делата поради заболяване на страни и пълномощници, включително и поради неподготвеност или липса на реални основания за провеждане на ефективна защита в преклузивните срокове са спорадични.

1.6. Решени дела по същество. Прекратени.

През 2014г. с акт по съществуващото на делото са свършени 736 първоинстанционни граждански и търговски дела (при 763 миналата година и 889 за 2012г.). Искът е бил уважен изцяло по 459 дела, уважен частично – по 83 дела и отхвърлен изцяло – по 194 дела. Със спогодба са приключили 20 дела. Според вида (предмета) на спора анализът на свършените дела с акт по същество води до извода, че голям дял заемат делата по облигационни искове, в т.ч. от и срещу търговци, делата по чл.422 от ГПК, делата за непозволено увреждане.

При исковите по ТЗ (чл.70 и 74 ТЗ) и делата за несъстоятелност се забелязва обратното- по-малко приключени дела. Обяснението следва да се търси в сложността на тези дела и особеностите на процесуалната им уредба.

През 2014г. прекратени са били 252 граждански и търговски дела (без приключилите със спогодба дела). Основанията за прекратяване са следните :

- по чл.129 ГПК - 71 дела;
- по чл. 130 – 31 дела;
- чл. 118 и чл. 119 ГПК - по подсъдност – 65 дела;
- чл. 122 ГПК – 7
- чл. 231, ал. 1 ГПК - 13
- по чл.126 ГПК –10 дела,4
- по чл.230, ал. 2ГПК – 2 дела;
- чл. 232 ГПК – 29 дела;
- чл. 233 ГПК – 40 дела

На практика, отказ от правосъдие, поради необосновано прекратяване на дела не се наблюдава.

1.7.Инстанционен контрол

През годината са били обжалвани 195 граждански и 262 търговски дела.

През 2013г. - 225 граждански и 287 търговски дела.

През 2012 са обжалвани решенията по 239 граждански и 240 търговски дела.

През 2014г. са върнати след въззивна проверка от Бургаския апелативен съд (без обжалване пред ВКС) 102 граждански дела и 147търговски дела

През 2014г. **по гражданските дела** решенията и определенията са били отменени в 21 случая и потвърдени в 110 (**съотношение 1:5,24**). През 2013 г. **по гражданските дела** решенията и определенията са били отменени в 14 случая и потвърдени в 83 (**съотношение 1:5,93**). През 2012 решенията и определенията са били отменени в 47 случая и потвърдени в 81 (**съотношение 1:1,72**).

По търговските дела са били отменени 26 решения и определения, а 113 са потвърдени (**съотношение 1:4,34**). През 2013г. са били отменени 35 решения и

определения, а 148 са потвърдени (**съотношение 1:4,23**). През 2012г. са били отменени 58 решения и определения, а 147 са потвърдени (**съотношение 1:2,53**).

През годината по **касационно обжалване** са били проверени 78 граждански дела, като изцяло са потвърдени 26 дела, а изцяло отменени са били 7 дела съотношение отменени/потвърдени е **1:3,71** (за 2013г. – 1:2,81 и 2012 - 1:2,35). Извън горната статистика остават делата, които са потвърдени в една част и отменени в друга част, включително и по обективни причини.

През годината по **касационно обжалване** са били проверени 87 търговски дела. През 2014г. са отменени изцяло 10 търговски дела в резултат на касационна проверка. Потвърдени са изцяло решенията по 46 търговски дела. Съотношението отменени/потвърдени е **1:4,6**. (През 2013г. - съотношението отменени/потвърдени е **1:7**, а през 2012 - е **1:4,89**.) Извън горната статистика остават делата, които са потвърдени в една част и отменени в друга част, включително и по обективни причини.

Горните данни обосновават **изводи за запазване и през 2014 год. на постигнатото и през 2013 год. високо качество на правораздавателната дейност**-по-малък брой обжалвани съдебни актове спрямо предходни години, съотношение отменени/потвърдени като през 2013 год., с изключение на проверените по касационно обжалване търговски дела. Необходимо е да се отбележи, че сериозен дял от отменените търговски дела в резултат на касационна проверка са такива с предмет-недействителност на сделки с обекти недвижими имоти, сключени между търговци при липсващо/невзето решение от Общото събрание на съдружниците при ООД по чл.137, ал.1, т.7 от ТЗ или в хипотезата на чл.38 от ЗЗД. Преобладаващата практика на съдиите от отделението по този вид дела бе неспазването на горните две разпоредби да се преценява като порок-липса на съгласие, респ. договаране сам със себе си, водещ до нищожност на сключената сделка. Противоположното разрешение обаче възприето от ВКС в неговото Тълкувателно решение по уеднаквяване на практиката по тези два въпроса доведе и до отмяна на голям брой постановени съдебни актове по същество от съдиите от отделението по този вид дела, което доведе и до чувствително намаляване на съотношението отменени/потвърдени търговски дела спрямо 2013 год. Както вече бе отбелязано и по-горе, натрупаният опит в правоприлагането по приетия през 2008 год. ГПК дава своя положителен резултат. Отделянето на достатъчно време за предварително проучване на правните спорове, включително и в периода след приключване на предварителната размяна на книжа до провеждане на първото по делото заседание, предварителната подготовка на делото в закрито заседание по чл.140, респ. по чл.374 от ГПК чрез изготвяне на проект за доклад и прецизна преценка на доказателствените искания, доведе до ефективно изясняване на фактите, до съсредоточаване на дейността по изследване само на релевантните за спора обстоятелства, по отношение на които фактическите твърдения на страните се разминават, до отклоняване на доказателствени искания, които са ненужни и водят единствено до загуба на процесуално време и усилия за събирането им, без да са в състояние да повлияят на извода, който вече може да се направи на базата на допуснатия доказателствен материал, и на оспорвания на вече събрани доказателства, които са общи, повърхностни и неаргументирани. От друга страна, активизирането на тълкувателната дейност на ВКС, както и на зачестилото постановяване на решения по чл.290 от ГПК, формиращи задължителна съдебна практика, подпомогнаха предвидимостта на правораздаването и еднаквото приложение на закона. Редки са случаите на събиране на доказателства от въззивната инстанция, поради допуснати процесуални нарушения от първоинстанционния съд, или на отмяна на акта на първоинстанционния съд, поради неправилна преценка на събраните от него доказателства. В значителна степен са намалели и нееднакво разрешаваните еднотипни казуси от различни състави, както на въззивната инстанция, така и на ВКС.

Анализът на данните недвусмислено сочи, че по отношение резултатите от инстанционната проверка работата на БОС по първоинстанционните търговски и частни търговски дела показва високо ниво и то в няколко посоки:

На първо място, отчита се **пълна липса на прогласени за нищожни актове или върнати за ново разглеждане дела**. Това означава, че по правило по тези дела се постановяват валидни и допустими съдебни актове; след внимателна подготовка на делото за разглеждане по същество и по отстраняване на нередовностите по исковите молби; при законосъобразно определен предмет на делото и без допускани съществени процесуални нарушения.

На второ място, намалява чувствително абсолютния брой на отменените актове и процентното съотношение на отменените към обжалваните актове, и на отменените актове към общия брой дела за разглеждане. Тези резултати водят до извода, че бързината и сročността на осъщественото правораздаване са понастоящем оптимални за постигане на прецизно, законосъобразно и справедливо решаване на възникналите спорове.

По повод анализа на причините за отмяна на актовете, е необходимо да се отбележи, че все още има случаи, когато съдебни актове се отменят поради представени несвоевременно, пред горната инстанция, доказателства, които водят до различни крайни правни изводи.

По повод частните търговски дела за обезпечение на бъдещ иск се забелязва и отчита в голяма степен съвпадане на преценките на първоинстанционния окръжен съд и на въззивния апелативен съд относно наличието на предпоставките за допускане на обезпечение. Във все по-малко случаи, при едни и същи твърдени факти и при едни и същи доказателства, инстанциите достигат до противоположни изводи. Най-често позициите се разминават относно наличието или липсата на обезпечителна нужда за молителя и по-рядко по повод вероятната основателност на бъдещия иск. Въпреки, че остава необходимостта от обобщаване на практиката и сближаване на вижданията, може да се каже, че броят на отменените дела от този вид спрямо 2013 год. намаля. Преустановена е и практиката по подаване едновременно или последователно в сравнително кратък период от време на едни и същи искания за допускане на едни и същи обезпечителни мерки, на едни и същи основания между едни и същи страни по едни и същи искове.

1.8. Фирмени дела

От 2008г. поради влизането в сила на Закона за търговския регистър, окръжните съдилища преустановиха дейността по водене на търговския регистър(вписване на новорегистрирани търговци и промени в обстоятелства, подлежащи на вписване),а от 01.01.2012 год. и дейността по издаване на удостоверения за пререгистрация.

През годината са били първоначално регистрирани 89 сдружения с нестопанска цел (през 2013г. – 94, през 2012г. – 113), 11 фондации (през 2013г. – 6 и през 2012 - 5). Вписани са били промени в обстоятелствата по отношение на 162 сдружения с нестопанска цел (през 2013г. – 188, 129 през 2012г.) и 7 фондации (през 2013г. – 3, през 2012г.- 4).

През 2014г. един съдия от Първо гражданско отделение се е произнесъл средно по 29,6 заявления за първоначална регистрация и за вписване на промени за юридически лица, които не са търговци. През 2013г. са 34,7, а през 2012г. - 24 заявления. Извън това, остава дейността по проверка на удостоверенията за актуално състояние на сдруженията с нестопанска цел, както и дейността по проверка на фирмените дела, подлежащи на архивиране поради пререгистрация.

1.9.Натовареност на съдиите от I-во гражданско и търговско отделение

Средната натовареност на съдиите от това отделение за 2014г. по отношение на общия брой дела за разглеждане 1674 е 12,68 месечно. Натовареността по отношение

свършените дела -1008 възлиза на 7,63 дела, а в действителност – 8,59 дела месечно. Един съдия е свършил средно 92 дела през годината.

През 2013г., средната натовареност на съдиите от Първо гражданско и търговско отделение по отношение общия брой дела за разглеждане 1673 бр. е била 11,62 дела месечно, а действителната натовареност - 14,25 дела месечно. Един съдия в отделението е разгледал средно 139,42 дела през годината.

Разпределението на делата се извършва от зам. председателя, ръководещ Първо гражданско и търговско отделение съдия Антоанета Андонова-Парашкевова. Извършва се чрез програмата за случайно разпределение на делата „LawChoice”, поради което и тежестта на делата се разпределя на случаен принцип. Практиката показва, че и по вид, и по тежест за 2014 год., делата се разпределят сравнително равномерно. Делата по несъстоятелност също се разпределят чрез програмата за случайно разпределение в напълно самостоятелен модул. Фирмените дела се разглеждат от дежурен съдия. Дежурството се извършва по предварително изготвен и одобрен график за шестмесечие.

След влизане в сила на новия ГПК, дейността на съда по първоинстанционното гражданско и търговско правосъдие се увеличи. В тази връзка са предприети действия от административното ръководство, като стремежът е да бъде увеличен броят и на съдиите, и на администрацията в това отделение. На практика обаче, вместо увеличение, броят съдии по обективни причини намаля, което създаде изключителни затруднения за съдиите от това отделение, поради което се наложи преместване на съдии от другите отделения, описано по-горе и разместване в деловодството. В средата на годината създадохме самостоятелно деловодство за делата по несъстоятелност. За краткия период от време, през който работи, това деловодство доказва удачността на идеята за специализирано администриране на този вид дела-по-добър синхрон между съдебна администрация и съдиите по отделните дела по несъстоятелност с оглед своевременно движение на делата в отделните фази на производството, своевременно произнасяне по постъпили искания от длъжник, кредитори и синдик, условия за спокойно запознаване с хода на производствата и за работа по тях както на синдика-основен орган на производството по несъстоятелност, така и всички участници в него и заинтересовани от изхода му лица.

Преосмислена бе дейността на съдебните помощници. Въведената от около две години форма на организация на администрирането на делата с тяхна помощ бе разширена. На съдебните помощници се възложи повече работа по правни въпроси. Назначените съдебни помощници, включително и след проведения конкурс, разполагат със сериозна правна подготовка, която преценихме, че следва да бъде използвана по-пълноценно, особено в преобладаващата част от споровете с фактическа и правна сложност. Необходимостта от време за издирване, осмисляне и обобщаване на съдебна практика, особено от вида на задължителната по конкретни дела, за осигуряване на еднакво правоприлагане по идентични спорове в контекста на принципа за разглеждане и решаване на делата в разумен срок, наложи възлагането на тази дейност именно на помощниците. Чрез създадените месечни графици за работа на съдебните помощници, всеки съдия получи възможността за помощ от съдебен помощник, съобразно своите собствени преценки за начина, етапа и формата, по които те биха могли да му бъдат най-полезни. Оказа се, че трудът на съдебните помощници е изключително ефективен по отношение на събирането и проучването на съдебна практика, вкл. на ЕСПЧ, издирване на теоритични постановки по различните въпроси, както и подготвянето на проекто-актове.

1.10.Изводи. Проблеми.

И през отчетната 2014г., един от ясно оформените през предходните години проблем в първоинстанционното гражданско и търговско съдопроизводство- този с производствата по молбите /исканията/ за допускане на обезпечение на бъдещи икове, намери своето

законосъобразно разрешение. От постъпилите през годината общо 987 граждански и търговски първоинстанционни дела, делата за обезпечение на бъдещ иск, които се образуват като частни граждански или частни търговски са общо 169 .

Продължава единодушно възприетата от предходни години практика стриктно да се спазва правилото за произнасяне в деня на постъпване на молбата. Проблемите при произнасяне по този вид дела са дефинирани и в предходните доклади, като произтичат от невъзможността понастоящем принципът на случайното разпределение на делата да отчете и съобрази специфичната натовареност за деня на конкретния съдия- незабавното произнасяне се дължи от съдия, който е в открито съдебно заседание, а понякога прави физически невъзможно разглеждането на молбата за обезпечение в рамките на деня на постъпването ѝ, тъй като някои от обезпечителните производства се отличават с фактическа и правна сложност: молбите за допускане на обезпечение по ЗОПДНПИ, търговски спорове по изпълнение на договори за големи строителни обекти или в продължителен период от времеи др., които по правило са придружени от стотици документи и, по които се искат множество обезпечителни мерки. Може обаче ясно да се заяви, че образуваните през 2014 год. обезпечителни производства отразяват реалния брой лица, които добросъвестно са прибягнали до тази форма на защита – санкция и реалния брой правоотношения, нуждаещи се от нея. Единични са случаите, в които след допускане на обезпечение на бъдещ иск от първоинстанционния съд, респ. от въззивната инстанция, даденият срок за предявяване на бъдещ иск безрезултатно изтича, като съдът служебно, на основание чл.390 от ГПК отменя обезпечението и няколко дни след това отново постъпва идентична като съдържание молба за допускане на същото по вид обезпечение. Изводът, който се налага е, че в района на Окръжен съд Бургас трайно обезпечителното производство престава да бъде използвано като форма за заобикаляне на исковия процес и като начин за уреждане на отношенията чрез създаване на временни неудобства за контрагента, посредством ограниченията и принудата, в същността на които се изразяват обезпечителните мерки. Този резултат е плод на последователно поддържаната и прилагана съдебна практика за внимателна преценка на обезпечителната нужда, за недопускане на свръхобезпечаване или на дисбаланс в интересите на страните в обезпечителното производство. Последното вече изпълнява вложената от законодателя функция – да осигури защита чрез налагане на ограничения при действителна необходимост от такава. В болшинството от случаите, при допуснати обезпечителни мерки, включително и при условията на гаранция, която се депозира своевременно, бъдещият иск се предявява, а се увеличава и броят на исканията за допускане на обезпечение по висящи дела, които се правят преимуществено още с исквата молба. Резултатите от инстанционния контрол по тези дела показват, че в болшинството от случите определението на първоинстанционния съд се потвърждава – както, когато искането се уважава, така и в случаите, когато искането се отхвърля. Същевременно, в болшинството от случаите, допуснатите обезпечения изпълняват своята роля, тъй като вече са доста редки случаите, при които отмяна на обезпечението се налага, поради това, че с влязло в сила решение обезпеченият иск е отхвърлен. Констатираният в предходния доклад проблем при обезпеченията, допуснати при условията на гаранция – за приложението на чл. 82 от ГПК – предпоставки, условия, начален момент на срока, след изтичане на който настъпват последиците на този законов текст, вече е на дневен ред и в тълкувателната дейност на ВКС-образувано бе през 2014 год. тълкувателно дело, чрез което тези въпроси ще получат своя еднозначен отговор.

През 2014 год. се забелязва рязко намаляване на делата, образувани по мотивирани искания от КОНПИ, както за допускане на обезпечение, така и за отнемане на имущество. През 2014 год. започнаха и първите дела по новия ЗОПДНПИ, при което оттогава едновременно в съда са висящи производства и по отменения и по новия закон. Тези дела се отличават с изключителна фактическа сложност, поради представянето на огромен обем

писмени доказателства и поради необходимостта за извършване на различни сложни експертизи, тъй като предмет на делото е обследване имуществото на физическо лице, на негови роднини и свързани с него юридически лица и промените в него в продължителен период от време. Различни са и материалните предпоставки, при които възниква и се упражнява правото на държавата на отнемане на имущество, различен е и вида на самия иск. Сравненията обаче водят до неприятен извод: въпреки недостатъчната и противоречива по някои въпроси съдебна практика, основната част от приетите от съдилищата разрешения по отменения закон, даващи реална възможност за постигане на целите му, бяха кардинално законодателно промени.

През 2014 год. броят дела, образувани по иски по чл.422 от ГПК с ищци банки или търговци-лизингодатели, не бележи особен ръст. Особено полезно се оказва приетото тълкувателно решение по въпросите на заповедното производство. То не само въведе усещане за справедливост, като изключи приложимостта на т.нар. автоматична предсрочна изискуемост по банкови кредити по „подразбиране“- ако такава е уговорена в договора за кредит, банките не смятаха за нужно преди да предприемат действия по съдебно реализиране на правата си по облекчения ред на заповедното производство, поне да уведомят длъжниците си за тези свои намерения, независимо от множеството обезпечения-реални и лични, с които разполагат и които няма как да бъдат засегнати, но и реално намали броя на висящите изпълнителни производства върху имущества на физически лица и търговски предприятия. По този начин се постигната няколко ефекта: акцентира се върху необходимостта страните да спазват принципа за добросъвестност при упражняване на правата си, дори когато те произтичат от обвързващ ги със силата на закон договор; разрешаването на проблема с неизпълнението на договорни задължения не преминава само, единствено и пряко през съдебно, а след това и изпълнително производство-т.е. през правните средства за защита и санкция, а преди това е добре да се потърси диалог, да се проведат преговори, да се потърсят разрешения на плоскостта на взаимните отстъпки чрез предоговаряне на част от условията по действащите договори, което ще бъде полезно и за двете страни, създавайки възможност за постепенно преодоляване на затрудненията на длъжника и по-голяма сигурност за възвръщане в близък по пълния размер на предоставените от банките и лизингодателите парични средства в бъдеще. Липсата на съществена промяна в броя дела от този вид през годината може да се отчете като индикация за икономическото състояние на страната. Делата по чл.422 от ГПК с ищци банки и лизингодатели показва затруднения или невъзможност да бъдат обслужвани задължения по банкови кредити и лизингови договори. Този вид търговски сделки обичайно се сключват за закупуване на дълготрайни материални активи, с които да се развива търговска дейност- били те недвижими имоти или машини и съоръжения, или за мащабни строителни инвестиции. Същевременно, придобиването на тези обекти е не само икономическата цел за сключените сделки, но те се дават и като обезпечения на гарантиране изпълнението за в бъдеще на задълженията по тях. Невъзможността да бъдат обслужвани тези задължения не само показват лошо състояние на самия бизнес, но и сочи на тенденция за преустановяването му, тъй като банките и лизинговите дружества насочват изпълнението към тези обекти, като по този начин се стига до лишаване на търговеца от активите, необходими за осъществяване на предмета му на обичайна търговска дейност, а следователно- и към фактическото ѝ преустановяване. Преустановяването на множество изпълнителни дела, като следствие от приетото тълкувателно решение, води до запазване на дълготрайните активи за осъществяване на търговска дейност в предприятието на длъжника и до възможност чрез тях постепенно той да се стабилизира, да потърси нови бизнес решения, за да продължи да работи, а оттам и да е в състояние на обслужва задълженията си, включително и към кредитодателите си- справедлив резултат за цялото общество, пред този, който се получаваше при едновременната висящност на огромен брой

изпълнителни производства с насочено изпълнение към дълготрайни активи, в които са вложени големи инвестиции. Необходимо е да отбележи, че през 2014 год. няма образувано нито едно дело по чл.307 от ТЗ, а именно за изменение или за прекратяване на търговски договор изцяло или отчасти, когато са настъпили такива обстоятелства, които страните не са могли и не са били длъжни да предвидят, и запазването на договора противоречи на справедливостта и добросъвестността, т.нар. дела за стопанска непоносимост.

Сериозен ръст бележат делата по искове по чл.135 от ЗЗД, чиято основна цел е да се обезпечи ефективността на бъдещо или висящо изпълнително производство за събиране на вземания ,респ. бъдещо или висящо исково производство по чл.19,ал.3 от ЗЗД за придобиване на собственост върху недвижим имот. Предпоставките за реализиране на това право от страна на кредитор са почти безспорни вече в съдебната практика, като най-често изложените фактически обстоятелства, сочат на хипотезата на ал.1 на чл.135 от ЗЗД, а в много редки случаи-тази на ал.3 на чл.135 от ЗЗД.Основният очертал се като спорен въпрос в практиката - обема, в който следва да бъде обявена относителната недействителност на сделка с имот съпружеска имуществена общност за личен дълг на един от съпрузите, намери своето разрешение посредством нарочно приетото през 2014 год. тълкувателно решение.

И през 2014 год. бяха образувани множество дела по Регламент № 1896 от 2006 год.-европейска заповед за плащане, както и по Регламенти № 805/2004 год., №44/ и № 2201/2003 год. -дела за признаване и допускане изпълнение на решения и актове, издадени в други страни членки на Европейския съюз. Делата по тези регламенти имат трансграничен характер и са съпроводени с дейности по осъществяване на преводи и по връчване на съдебни книжа в чужбина, което изисква повече технологично време от обичайното и не позволява приключването на производствата в рамките на дни. Набраната от първоинстанционните съдии практика по приложение на тези регламенти, вече е единна и трайно установена, а и съдебните служители се справят бързо с подготовката на документите за връчване, което реално води до намаляване на периода от време на висящността им. Следва да се отбележи и обстоятелството,че в редица случаи ответниците по заявления по регламент № 1896 от 2006 год.(европейска заповед за плащане) своевременно подават възражение, което при изразено желание от молителя, води до служебно образуване на исково производство за разрешаване по същество на спора за дължимостта на вземанията, за които е приложен регламента. Тук е спорен въпросът за това какво следва да се има предвид под разглеждане на делото по „общия ред“, което Регламентът използва- дали следва да се направи аналогия със заповедното производство в ГПК, като се приеме, че искът за установяване на вземането е установителен, или следва да се приеме, че искът е обикновен осъдителен и независим от проведеното преди това заповедно производство. Другият спорен момент е кой е съдебният акт, който удостоверява право за принудително изпълнение и разрешава то да бъде упражнено, като задължава и овластява изпълнителния орган да пристъпи по молба на кредитора към принудително изпълнение на притезанието, при липса на възражение и издадена декларация за изпълняемост- изпълнителен лист по чл.404 от ГПК или европейската заповед за плащане, придружена от декларация за изпълнимост; от значение ли е при разрешаването на този въпрос в коя държава кредиторът ще пристъпи към изпълнение; има ли ограничение във вида и броя на горните актове, които могат да бъдат издадени по едно и също дело при положение, че кредиторът желае да изпълнява както в България,така и в чужбина при това в повече от една страна-член на Европейския съюз.

През 2014 год. са постъпили 47 молби за откриване на производства по несъстоятелност. През 2013г. новообразуваните дела по несъстоятелност са 52, през 2012г.- 72 дела . Общият брой дела по несъстоятелност, поставени на разглеждане през 2014 год. е

изключително висок-общо 172 дела, от които 125 останали несвършени в началото на отчетния период. В този брой заварени несвършени дела се включват както тези, които са били спрени през предходни години с решение по чл.632 от ТЗ за период от една година, така и тези, по които са били възобновени, поради заявено искане разглеждането им да продължи, поради това, че или са предплатени разноски, или е налице достатъчно имущество за продължаване хода на производството. От анализа на делата, образувани по молба на длъжника може да се каже, че пряка причина той да подаде молба по чл.625 от ТЗ е възможността да бъдат спрени висящи изпълнителни дела срещу него, т.е. да се отложи във времето започнало индивидуално принудително изпълнение върху имущество както на търговеца, така и на трети лица, дали обезпечения за чужд дълг. Това се установява от заявените още с молбата искания съдът, включително и служебно, да допусне предварителни обезпечителни мерки от този вид. През 2014 год. обаче се засили тенденцията длъжници на държавата по данъци и осигурителни вноски, т.е. по публични държавни вземания, да прибягват до производството по несъстоятелност, при това с искане за приложение на чл.632 от ТЗ, което е видно от изложението на обстоятелствата в молбите им за откриване на производство по несъстоятелност. В голямата си част тези дела приключват именно по този начин-едновременно откриване на производство по несъстоятелност и обявяване в несъстоятелност, безрезултатно изтичане на посочения в закона срок за спиране и заличаване на търговеца след прекратяване на производството по несъстоятелност. С оглед на това следва да се отбележи, че производството по несъстоятелност, въпреки предвидените различни гаранции за държавата да събере вземанията си-допустимост на производството само при изпълнено задължение за уведомяване на НАП по чл.78 от ДОПК, служебно вписване в списъка на предявените вземания на установено с влязъл в сила акт публично вземане, включване под условие на вземания на държавата, установени с акт, който не е влязъл в сила, определеният ред на вземанията по чл.722 от ТЗ и други, не представлява надежден способ за събиране, дори и на част от държавните вземания. През годината, също така, се увеличи и броят искания по чл.638, ал.3 от ТЗ за получаване на разрешение да бъде продължено започнатото, но спряно по ал.1 на чл.638 от ТЗ изпълнително производство. Там се очертаха два спорни въпроса от правна страна-легитимиран ли е ипотекарен кредитор, който няма вземане към длъжника в несъстоятелност, но последният е трето лице ипотекирало свой имот за чужд дълг, да прибягне към това правно средство, или е незаконосъобразен отказът на съдебния изпълнител да продължи изпълнението върху такъв имот, независимо, че собственикът му не е длъжник в изпълнителното производство, както и предпоставките за приложимост на правилото на ал.3 на чл.638 от ТЗ. Увеличения брой искания по този законов текст обаче е показателно за разбирането на частноправните субекти, предимно банките, че по принцип производството по несъстоятелност не е достатъчно надеждно правно средство за събиране на вземанията им. Само две са делата, по които е предложен план за оздравяване, като по едното, поради това, че не отговаря на изискванията на закона, той не е бил допуснат до разглеждане от събрание на кредиторите, а въпреки, че по второто е допуснат, до този резултат се е стигнало след редица указания на съда за отстраняване на нередовности. Още в предходната година бе констатирано, че част от възобновените производства продължават движението си съгласно предвиденото в закона, а именно предявяване и приемане на вземания, издирване и осребряване на имущество, дела за попълване масата на несъстоятелността, докато в останалата част от случаите безрезултатно изтича продължително време, включително и години, в което не се предприемат каквито и да било действия от заинтересованите лица или основния орган в производството по несъстоятелност- избраният синдик. В последните случаи, съдът не разполага почти с никакви правни средства за въздействие, за да приключи такова производство по несъстоятелност. Въпреки несъщественото намаление на броя дела по несъстоятелност

през 2014 год. спрямо 2013 год. , продължава констатираната и през предходния отчетен период тенденция изключения да са производствата по несъстоятелност, които изпълняват двете си основни цели, прогласени в разпоредбата на чл.608 от ТЗ – да оздравят предприятието на длъжника или да постигнат справедливо удовлетворяване на кредиторите. Общият извод е, че производствата по несъстоятелност не се използват от страните съобразно вложения от законодателя смисъл.

2. ВЪЗЗИВНО ГРАЖДАНСКО ПРАВОСЪДИЕ

Във въззивно гражданско отделение работят 14 съдии и един командирован съдия от БРС – Пламена Върбанова . Съдиите в отделението са разпределени в 6 постоянни въззивни състави. Председатели на съставите са: с. Мариана Маринова, с. Албена Зъбова, с. Росен Парашкевов, с. Росица Темелкова, с. Вяра Камбурова и с. Кирил Градев. Във въззивните състави участват и младши съдии. През цялата година са работили 4 младши съдии, като им се разпределяха за разглеждане въззивни граждански дела и частни граждански дела при съответния процент натовареност, съобразно заповедите на административния ръководител.

Съдебен помощник към отделението е Росица Пенчева.

Отделението се ръководи от заместник- председателя Росица Темелкова.

2.1. Постъпление на дела във въззивна инстанция

Начало и край на 2014г. : Към 01.01.2014 год. са останали несвършени от предходната година общо 229 бр. въззивни дела, от които 178 въззивни граждански и 51 броя частни граждански дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 198 бр. въззивни граждански и 30 бр. частни граждански дела, което навежда на извода за подобряване на показателите срочност и ефективност на съставите и почти изцяло приключване на постъпилите през годината дела в рамките на календарната година. Този извод следва от анализа на отделните показатели и от сравнението с предходни години.

За сравнение: През 2013г. са останали несвършени от предходната година общо 241 бр. въззивни дела, от които 180 въззивни граждански и 61 броя частни граждански дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 178 бр. въззивни граждански и 51 бр. частни граждански дела. През 2012г. несвършени от предходен период – 260 бр. (191 ВГД и 69 ЧГД, а в края 180 ВГД и 61 ЧГД). Анализът на тези показатели води до извод, че въпреки относително високата натовареност, съдиите са съкратили времето за разглеждане на делата.

През 2014 година са образувани 1238 бр. въззивни граждански дела и 663 частни граждански дела, или общо **1901 дела**.

През 2013г. постъпилите дела са **1979 бр.**, от тях 1116 ВГД и 863 ЧГД, през 2012г. са били **1877 бр.** – 895 бр. и 982 ЧГД.

2.2. Разгледани и отложени дела

Общо разгледаните дела са 2130 дела- 1416 въззивни граждански и 714 частни граждански дела. От всички разгледани дела **в тримесечен срок са приключили 86%** от въззивните граждански дела (83% през 2013г. и 2012г.) и **100 % от частните граждански дела** (през 2013г и 2012г.-също 100%) Това е изключително добър атестат за работата на

отделението, тъй като в посочения срок се включва и времето до предаването на делото с постановен съдебен акт.

През годината са били насрочени общо 1189 въззивни граждански дела и около 20,3% са били отлагани (242 бр. дела) .

Насрочени дела			Отложени дела		
2014	2013г.	2012г.	2014	2013г.	2012г.
1189	1108	1207	242	254	312

Броят на отлаганите дела вече е незначителен в сравнение с постъпилите и разгледаните. Отлагането на въззивните граждански дела определено не може да се разглежда като недостатък на дейността на съда. Почти всички въззивни граждански дела приключват в едно съдебно заседание. Възприета практика в отделението е, при отсъствие на докладчика по делото поради отпуск по болест или друга причина, то да не се отлага, а отсъстващият бива веднага заместен от друг съдия, избран на случаен принцип. По този начин се запазиха високите показатели на отделението по отношение на приключването на делата в тримесечен срок, а също се запази и относително niskия брой отложени дела. С оглед разпоредбите на ГПК от 2008 година и предвидената процесуална преклузия за въвеждане на нови факти и ангажиране на нови доказателства във въззивната инстанция, исканията за такива доказателства са относително рядък случай. Дори да има такива искания във въззивната жалба, съставите във въззивно отделение ги разглеждат в закрито заседание и се произнасят по тяхната основателност, като по този начин се постига разглеждане и приключване на делата в едно съдебно заседание. Както е посочено и в предходни доклади, отлагането на делата за събиране на нови доказателства обикновено е свързано с изготвяне на заключение по назначените експертизи. Следва отново да се подчертае, че това се случва относително рядко. Причината за отлагането се дължи на малкия брой вещи лица, ангажирани с тяхното изготвяне. Проблемът с вещите лица е многократно поставян от нас и идентифициран като една от основните причини за отлагане на дела не само във въззивно отделение. Следва да се отбележи, че неотклонно дисциплинираното движение на въззивните граждански дела- спазени процесуални срокове за образуване на делата, разпределение и насрочване, постановяване на определения по чл.267 ГПК и приключване в законоустановените срокове, сочат за повишена ефективност на съдебното заседание. Те сочат обаче и за документирана старателна подготовка на съдиите по делата все в полза на доброто правосъдие, въпреки голямото допълнително натоварване. В тази връзка следва да се отбележи, че през 2014г. е преодоляна, констатираната през предходната година от ИВСС при извършената от тях проверка по делата, като слабост в отделението отмяната на хода по същество и внасянето на делото отново в открито съдебно заседание. През 2014 година са постановени определения за отмяна на хода по същество по 10 броя въззивни граждански дела, което сочи на извод за подобряване на дейността на съдиите във връзка с проучване на делата, а оттам и до преодоляване на забавянето на производството по тази причина. В два от случаите съдът, след отмяната на хода по същество, е оставил исковата молба без движение, по две дела член на състава си е направил отвод, по други две дела ходът по същество е бил отменен поради необходимост от изслушване на родителите по въпроса за упражняване на родителските права по реда на чл.59 от СК. В останалите случаи отмяната е била свързана със събиране на нови доказателства- по две от делата по молба на страните. В дух на самокритичност може да се отбележи, че следва тези случаи да бъдат сведени до минимум в практиката на съставите от въззивно отделение,

като това се постига със задълбочено проучване на делата, преди те да бъдат насрочени в открито заседание. Това не е проблем за съдиите от това отделение, но предвид ангажирането на вниманието по този въпрос, те не го negliжират.

Натовареността на въззивните граждански съдии спрямо постъпили въззивни граждански дела по щат е 9,32, а действителната натовареност- 10,25.

За сравнение : През 2013 - по щат 11,01 и действителна натовареност - 11,99. През 2012г. - по щат 9,79 и действителна натовареност - 13,32.

Следва да се обърне внимание на факта, че постановените в закрито заседание актове са в пъти повече от крайните такива- общо 2761 постановени в закрити заседания актове.

Съпоставката на средната натовареност при постъпилите и свършените дела показва, че съдиите са работили при добра интензивност и бързина като цяло.

2.3.Свършени въззивни граждански дела

От общо разгледаните 1416 бр. въззивни граждански дела, свършени са 1218, като от тях 1043 бр. са разгледани в тримесечен срок – т.е. **86%** от общия брой свършени дела. В тримесечния срок се включва и времето от свършване на делото до предаването му в канцеларията на съда с постановен съдебен акт, съгласно указанието на ВСС по изготвяне на статистическите справки. Следва да се отбележи, че съдиите, които забавят постановяване на актовете си над един месец, са изключение.

През отчетната година, от свършените 1218 въззивни граждански дела, 1080 бр. са решени по същество – от тях по 161 дела решението на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 186 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 20 бр. дела решението е било обезсилено и 138 дела са били прекратени. В останалия случай, по 713 решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени.

За сравнение : През 2013г. от свършените 1118 въззивни граждански дела, 990 бр. са решени по същество – от тях по 212 дела решението на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 130 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 23 бр. дела решението е било обезсилено и 128 дела са били прекратени. В останалия случай, по 625 решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени. През 2012г. от свършените 906 въззивни граждански дела, 809 бр. са решени по същество – от тях по 187 дела решението на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 69 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 20 бр. дела решението е било обезсилено и 97 дела са били прекратени. В останалия случай, по 533 решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени.

Причините за отменените съдебни актове на първостепенните съдилища са различни. Те могат да се обособят в следните групи :

- неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон;
- съществени процесуални нарушения;
- необоснованост.

Броят на постъпилите **частни граждански дела** – **663** (866 за 2013г. и 984 за 2012г.) е намалял в сравнение с предходните години. По-голямата част от частните граждански дела са образувани по жалби против разпореждания в заповедното производство, жалби против определенията за спиране и прекратяване на делото и други процесуални въпроси,

както и против отказ на съдиите по вписвания. Макар, с редки изключения, разглеждането на частните граждански дела да става в закрито заседание, проучването и произнасянето им изисква задълбоченост и работата по тях не може да се прецени като по- лека или изискваща по- малко време от съдията. С постановяване на ТР № 4/18.06.2014г по т.д.№4/2013г на ОСГТК на ВКС относно заповедното производство, работата на съдиите в отделението по разрешаване на тези спорове безспорно бе много облекчена. Няма да е пресилено да се каже, че най-голяма част от частните граждански дела са свързани именно с тези производства. Друга голяма група частни граждански дела са свързани с разрешаване на споровете по присъждане на разноски.

Все още не са малко случаите, при които въззивният съд достига до правни изводи, различни от тези на първоинстанционния съдия по отношение законосъобразността на обжалваните определения, предмет на разглеждане в частните производства. Същевременно, проследявайки статистическите кодове за резултатите от инстанционен контрол и районните съдилища отчитат, че в голяма част от случаите частичната отмяна се дължи на виновно поведение на съда. Следва да се отбележи обаче, че различията в работата на отделните районни съдии (понякога дори и в рамките на един и същи районен съд) по някои процесуални проблеми по прилагане на новия ГПК – основно в заповедното производство, вече са изключение. Това се дължи както на дългата практика като районни съдии на по-голямата част от съставите на районните съдилища, така и на обсъжданото през годините и последователно провеждано уеднаквяване на практиката в отделенията. Разбира се, в тази насока най-голям принос имат тълкувателните решения на ВКС, чиято цел е именно уеднаквяването на практиката на съдилищата по спорни въпроси. Би било полезно да се продължи практиката по периодични съвместни обсъждания на постановените тълкувателни решения, като по този начин съдиите ще преодолеят неяснотите по приложение на задължителната практика на касационната инстанция.

Средната натовареност на съдиите от въззивно гражданско отделение по отношение общия брой дела за разглеждане по щат е 10,44, а действителната натовареност е 11,49 дела месечно.

За сравнение: През 2013г.- по щат е 12,35 (без мл. с. повече от половин година), а действителната натовареност е 13,45 дела месечно. През 2012г. -по щат е 11,88 а действителната натовареност е 12,81.

Един съдия в отделението е разгледал средно 125.3 дела през годината при 139 дела за 2013г. и 136,5 дела през 2012г.

Решил е 111,8 дела (124,6 за 2013 и 120,4 за 2012г.).

Средната натовареност на съдия от това отделение на месец спрямо свършените дела е 10,25 дела (2013г. - 12.07дела и 11.37 за 2012г.) .

2.4. Резултати от касационната проверка

От всички свършени през годината дела, обжалвани са били 224 въззивни граждански дела и 160 частни граждански дела.

Резултатите от касационната проверка са, както следва:

Вид дело 2014г.	Брой обжалвани и протестиранни дела	Резултати от касационната проверка /върнати дела до 31.12.14г./	
		Отменени	потвърдени
ВГД	224	37	203
ЧВГД	160	16	127

Забележка : Броят на делата, върнати от ВКС след касационна проверка обхваща и дела, разгледани в предходна година, но върнати през 2014г., и не представят само резултатите по постановените през 2014г. съдебни актове.

Анализът на отменените и потвърдени от по-горната инстанция съдебни актове сочи **86% напълно одобрена правораздавателна дейност на отделението**, като в това отношение тенденцията е за стабилност на показателя, сравнен със същия за предходната година. Следва да се подчертае, че макар материалният интерес по някои от делата, разглеждани от въззивните съдии, като абсолютна величина да не е толкова висок, те в големия процент от случаи са твърде усложнени от фактическа и правна страна. В този ред на мисли следва да се посочи, че през изминалата година усилената тълкувателна дейност на касационната инстанция допринесе за уеднаквяване на практиката и безспорно улесни работата на съдиите. Особен интерес представляват тези дела, актовете по които са допуснати до касационно обжалване и е постановено решение по реда на чл.290 ГПК.В рамките на 2014г от ВКС са били допуснати до касационно обжалване общо 41 дела/ тук се включват и дела от предходни години, като те са се върнали с решение от ВКС през 2014г/ От тях съдебните актове по 5 броя въззивни граждански дела са били оставени в сила от касационната инстанция, по 33 броя дела са били отменени или изменени, а по 1 дело решението частично е отменено, частично е оставено в сила. По 2 броя дела, решенията са обезсилени по причина: произнасяне по нередовна искова молба и произнасяне по непредявен иск. Следва да се отбележи, че в сравнение с 2013г е намален броя както на делата, решенията по които са отменени - 33 дела (40 дела през 2013г. и 43 през 2012г), така и на обезсилените решения - 2 дела(4 за 2013г. и 5 дела през 2012г.).Няма прогласени за нищожни съдебни актове. Разбира се стремежът на съдиите в отделението е пълна липса на обезсилени актове и свеждане до минимум на отменените съдебни актове, особено по причина противоречие със задължителната практика на ВКС.Във връзка с последната хипотеза обаче следва да се отбележи,че наличието на противоречива съдебната практика на касационната инстанция в решения по чл.290ГПК, води след себе си постановяване на противоречиви решения и на долните съдебни инстанции. Броят на делата, по които решението е отменено или изменено е нищожен в сравнение с преценената като законосъобразна дейност на съда. И през 2014 година по по-големия брой въззивни граждански дела ВКС не е допуснал касационно обжалване. В повечето случаи, касационната инстанция е посочила като причина за недопускане на обжалване липсата на формулиран материално правен или процесуално правен въпрос, за който е приложима една от хипотезите на чл.280 ГПК - т.1, 2 или 3. В други случаи ВКС изрично е отбелязал, че въззивната инстанция е решила спора в съответствие с практиката и следователно не са налице основания за допускане на обжалването.

В отделението и през изминалата 2014 година продължи традицията за **общо обсъждане** от всички съдии на възникнали проблеми по правоприлагането и на резултатите от инстанционния контрол. Целта на тези събирания е преодоляване на грешките по приложението на закона и запознаване с новостите в практиката на ВКС и БАС по актуални проблеми. В началото на година бяха разгледани известен брой дела на депутати от известна политическа партия против друга известна политическа личност-депутат за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди. Проблемът бе, дали дадено интервю в печатно издание, в което ответникът е отправил обидни квалификации против избирателите на политическата партия може да се разглежда като обида към ищците, в качеството им на депутати от тази партия. Прие се, че отправените обидни квалификации към трети лица не могат да се считат за

увреждащи ищците и исковете за обезщетение бяха отхвърлени. През изминалата година в съда постъпиха голям брой дела с предмет заплащане на допълнително възнаграждение за положен нощен труд, труд по време на официални празници и дължими суми за безплатна предпазна храна поради работа със специфичен характер и при специфични условия на работещи в сферата на сигурността. По тези дела се поставиха въпросите, дали при работа на смени нощният труд и този, полаган на официални празници следва да се счита като извънреден труд и подлежи на заплащане като такъв. Тъй като, с оглед цената на иска, решенията по тези дела бяха окончателни, съдиите проведеха задълбочено обсъждане и успяха да достигнат до единодушно решение, в съответствие с което бяха постановени съдебните актове по тези дела. Обсъден бе въпросът и по множество еднотипни трудови спорове на работници против търговско дружество за заплащане на обезщетение за недопускане до работа, трудови спорове за незаконно уволнение на работници против известно бургаско дружество, дела на потребители против електроразпределително дружество, дела във връзка с дължими суми по договори за управление на общи части на етажна собственост, ревандикационни иски на „Фонд за развитие на България“ против физически лица. Във всички описани случаи става дума за множество идентични дела, произнасянето по които следва да бъде еднакво. Постоянен е стремежът на съдиите във въззивно отделение да се избягва постановяване на противоречиви актове на отделните състави по еднотипни казуси, защото именно различните решения по такива дела създават съмнения в обществото за наличие на корупционни практики. Преодоляването на тази ситуация е възможно основно с приемането на **тълкувателни решения по спорните въпроси** от Общото събрание на гражданската колегия и на гражданската и търговската колегии на ВКС. Съдиите от отделението активно се включиха и в изготвяне на становища по тълкувателните дела. Изразено бе становище по предложението за Тълкувателно решение по въпроса :кой е началният момент за предявяване на иска по чл.62,ал.4 от СК и допустимо ли е малолетното дете да води този иск чрез законния си представител. Продължи традицията за обобщаване на практиката на съдилищата от Бургаския апелативен район по конкретни теми, като през 2013година темата бе „Съдебна практика по дела с предмет иск по чл.135 ЗЗД”, становище по която подготви с.Динкова. Предстои ВКС да се произнесе с тълкувателно решение по въпросите на производството по жалбите против действия на съдебния изпълнител, което се бави вече две години и , с което ще се преодолеят трудностите по тълкуването на някои законови норми в посочената материя.

През годината са разгледани четири дела, образувани по молба за определяне на срок при бавност. (ЧГД 372/2014, 2026/2014, 1874/2014 и 2154/2014).Приключили са ЧГД 372/2014, 2026/2014 и 1874/2014-по две дела молбата е отхвърлена,една молба е оставена без движение, а производството по едно дело е прекратено. Три са входираните молби за определяне срок при бавност по дела, гледани от съдиите във въззивно гражданско отделение (ВГД 1528/2013, ЧГД 1461/2013, ЧГД 1582/2013, 1511/2014 и ЧГД 134/2014).Молбите са оставени без уважение от Бургаския апелативен съд.

2.5. Изводи. Проблеми във въззивното гражданско отделение

В изпълнение на задължението по чл.124 от Конституцията на РБ и чл.124, ал.1 от ЗСВ- да осъществява върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите от всички съдилища, Върховният касационен съд прие няколко тълкувателни решения през изминалата година, които касаят проблеми по **КТ, ГПК, ЗЗД и др.** През 2014г в резултат на усилената тълкувателната дейност на касационната инстанция се приеха няколко изключително важни за работата на съдиите в отделението тълкувателни решения на ОСГК и ОСГТК. Част от тях, като това, посветено на заповедното производство, на обезпечителното производство, на начина на изчисление на извънредния труд при тримесечно сумарно отчитане на работното време и др. внесоха яснота по въпроси, по които досега имаше противоречиво правоприлагане. Чрез тълкувателните решения по въпроси, свързани с прилагането на закона, по които има противоречива практика, от една страна- се повишава качеството на работа на магистратите на по-ниските нива в съдебната система и от друга- се преодолява негативизмът в обществото, дължащ се в голяма степен и на непредвидимостта в действията на съда. Затова за нас е изключително важна последователната и единна практика. В тази насока много полезно би било и текущото обучение на съдиите в НИП, стига да се актуализират темите на обученията и да се въведе яснота и предвидимост за участващите, за да могат да участват в обученията. Поддържаме становището, че регионалните обучения са добър вариант за включване на повече съдии в обучението. Надяваме се през следващата година проблематиката, свързана с въззивното обжалване и въобще гражданското правораздаване да бъде застъпена в програмата на Института, тъй като за поредна година обученията на тази тема направо липсваха.

С оглед на големия брой дела, свързани със заповедното производство- както частни граждански по повод издадена заповед за изпълнение, така и искиви производства по чл.415 и чл.422 ГПК, за нас бе от голяма важност произнасянето на ВКС по тълкувателно дело № 4/13г на ОСГТК. С Тълкувателно решение № 4/18.06.2014г, постановено по това дело, бе отговорено на много важни въпроси, част от които поставихме в миналогодишния доклад. Макар някои от разрешенията, дадени в решението, все още да предизвикват различно тълкуване от страните и дори от съдилищата в страната, то само по себе си допринесе за преодоляване на съществуващата противоречива практика на съдилищата. Следва да се отбележи, че делата по заповедното производство продължават да бъдат преобладаващи в групата на частните граждански дела. В най-голямата част от случаите заявител е банка, която претендира издаване на заповед за изпълнение по реда на чл.417 ГПК за суми по кредити, обявени за предсрочно изискуеми, поради неплащане от страна на длъжника на две или повече погасителни вноски. Това показва, че ако има подобрене в икономическата обстановка в страната, то още не е усетено от гражданите и търговските дружества, и продължава да съществува проблемът „необслужвани кредити”, като процентът на тези кредити е немалък. Другата голяма група дела по заповедното производство по чл.410 ГПК е със заявител дружества, доставчици на ток, вода и топлинна енергия. При тези дела длъжници са потребители с неплатени сметки за различни периоди от време. Може да се обобщи също, че въведеното за първи път с ГПК от 2008г. заповедно производство е ефективно с оглед възможността да се събират бързо безспорни вземания – не са увеличени през 2014г. драстично случаите, при които, след възражение на длъжника, се е пристъпило към исковото производство по чл.415 и чл.422 ГПК. Това показва, че се постига бързина и ефективност, като се спестява дългото исково производство, допълнително обременяващо длъжника с разноски.

Прави впечатление също, че през годините все повече се увеличават споровете между страните относно присъдените в съдебните производства разноски. Интересно е, че може да се заключи, че в много от случаите основното, за което спорят страните, е присъждането на разноски и техният размер. Растеж бележат и производствата по чл.248 ГПК и в много от случаите страните атакуват съдебните актове по въпросите за разноските пред касационната инстанция.

Като правен проблем във въззивното производство в миналогодишния доклад бе изтъкната възможността да се ангажират нови доказателства в тази фаза на процеса и необходимостта от изготвяне на доклад от страна на въззивния съд. По тези въпроси ВКС се произнесе с тълкувателно решение през 2013г. Следва обаче още веднъж да се обърне внимание на първоинстанционните съдии за необходимостта от старателно подготвяне на доклад по исковата молба. Все още се срещат дела, в които докладът е изготвен формално и няма необходимото съдържание по чл.146 ГПК, дори има случаи, в които изобщо няма доклад по делото. Пълният и точен доклад е необходим за правилното протичане на процеса, за фактическата обстановка, която съдът е възприел и за процесуалните действия, които страните следва да предприемат, за да докажат фактите, които твърдят. При наличие на такъв доклад възможността във втората инстанция да се искат нови доказателства е сведена до минимум- само до нововъзникналите и новооткритите такива.

И през изминалата година броят на делата, които са образувани по постъпили жалби против действията на съдебния изпълнител е относително голям. Актовете по тези дела в много случаи са окончателни, а само тези, по които жалбата е преценена като недопустима се обжалват пред Апелативния съд. Все още не е прието тълкувателно решение по т.д.№2/2013г на ОСГТК на ВКС, касаещо тази материя. Практиката показва, че две са действията на съдебните изпълнители, които най- често се обжалват – постановленията за възлагане на недвижими имоти след проведена публична продажба и разпределението на суми. Във връзка с ограничените основания за обжалване на постановлението за възлагане по ГПК, продължава да е спорен въпросът кои действия на съдебния изпълнител, страните и другите участници в изпълнителното производство са част от наддаването и надлежното им извършване подлежи на проверка от съда. Може да се каже, че по този въпрос е налице противоречива практика на съдилищата, разглеждащи такива жалби, в цялата страна. Спорно е докъде стига проверката на съда и какво има предвид законът под „ненадлежно наддаване“-чл.435,ал.3 ГПК. Някои състави приемат, че следва да се извърши цялостна проверка на всички действия на съдебния изпълнител и страните в процедурата по публичната продажба, включително и тези, които я подготвят, начинаейки от изготвяне на обявлението и всяко отклонение от процесуалните правила води до такова ненадлежно наддаване. Други приемат, че само действията във връзка с подадените тайни наддавателни предложения и действията на съдебния изпълнител и наддавачите при провеждане на наддаване с явни наддавателни предложения с фиксирана стъпка, са част от наддаването и подлежат на проверка при жалба срещу постановлението за възлагане. Правен проблем в практиката на отделението по тези дела се появи във връзка с изпълнително дело на частен съдебен изпълнител с район на действие Бургаски окръжен съд, по което са провеждани многократно публични продажби на много имоти на длъжника и са подавани многобройни жалби против актовете на съдебния изпълнител – постановления за възлагане. В тези дела основният въпрос, който се постави бе, когато спряно по време на публична продажба изпълнително производство бъде възобновено, продължава ли публичната продажба за срока, който не е изтекъл към датата на спирането или следва да бъде обявена нова продажба - за едномесечен срок. Ако отговорът е първия, то как следва да бъде оповестено продължаването на срока - дали то автоматично започва да тече от датата на възобновяването или е необходимо да се извърши ново обявяване на

остатъка от срока при условията за първоначално обявяване на проданта. В БОС практиката е ориентирана към възобновяване за остатъка на срока, при ново обявяване на остатъка при условията за първоначално обявяване. Друг проблем се поставя във връзка със създадената практика на ВКС в производството по отмяна на влязло в сила решение, съобразно която ипотекарният длъжник, който е ипотекирал свой имот за чуждо задължение, е трето лице в изпълнителното производство и при обжалване от негова страна следва делото да се гледа в открито заседание. В случай, че се приеме, че този длъжник е трето лице, се поставя въпросът, дали следва при преценка на основателността на жалбата, а и на нейната допустимост да се изхожда само от нормата на чл.435,ал.4 ГПК или пък той може да обжалва действията и на основанията, предвидени за длъжника в изпълнителното производство.

По делата, в които се обжалва разпределението на суми проблемите са във връзка с привилегиите по чл.136 ЗЗД- дали се ползват с предпочитително удовлетворяване по чл. 136, ал. 1, т. 1 ЗЗД разноските по изпълнителното дело на първоначалния взыскател, в т.ч. тези за адвокатско възнаграждение; разноските, в т.ч. тези за адвокатско възнаграждение и такси на първоначалния взыскател в производството по издаване на изпълнителния лист и разноските на присъединените взыскатели. Освен това, по тези дела обикновено се касае до много голям обем доказателства и това изисква от съдията значително време за проучване. Решенията на окръжния съд по тези дела не подлежат на обжалване и това прави отговорността още по-голяма, тъй като се касае много често до големи интереси на страните и нетърпимост на грешките. Дори да се касае за недопустима жалба, то и в този случай се изисква задълбочено проучване на изпълнителното дело.

Друг проблем, който се установява в практиката пак по тези дела, е подаването на жалбите против действия на съдебни изпълнители- най-често частни, направо пред окръжния съд. В този случай съдът изпраща жалбата за администриране на съдебния изпълнител по реда на чл.436 ГПК, но не са единични случаите, при които след време в съда отново постъпва жалба от същата страна, която заявява, че въпреки указанията на съда, съдебният изпълнител не извършва процедура по администриране на жалбата или я забавя твърде много във времето. Очевидно съдът не може да се произнесе по допустимостта и основателността на жалбата, преди да е извършена процедура по нейното администриране и тя бъде изпратена от съдебния изпълнител, ведно с копие от изпълнителното дело. По този начин защитата против евентуални незаконосъобразни действия на недобросъвестни съдебни изпълнители е съществено затруднена.

Анализът на постъпилите в отделението дела показва, че много от тях касаят спорове между доставчици –монополисти като „ЕВН Електроснабдяване”, „Водоснабдяване и канализация”ЕАД и „Топлофикация” ЕАД и граждани. В огромния брой от случаите, тези дела се разглеждат на две инстанции, тъй като касационното обжалване е недопустимо, с оглед цената на иска.Това обаче не означава, че тези дела могат да се третират като маловажни, тъй като касаят интересите на много хора. Известно е колко е силна обществената реакция и колко чувствителни са хората, когато става дума за отношенията им с тези дружества. Независимо от това обаче, съдът е длъжен да не се влияе от друго освен от фактите и правото- да се произнася в рамките на закона и да не се влияе от нагласите в обществото. Особено злосторни се оказват споровете между „ЕВН Електроснабдяване „ЕАД и физически лица, които касаят корекции на сметки на потребители за минал период. При тези случаи доставчикът на електрическа енергия едностранно коригира сметката на потребителя за минало време, тъй като при проверка е констатирано външно вмешателство в средството за измерване на ел.енергия, което е довело до погрешно отчитане на действителната консумация. По тези дела бе формирана трайна и непротиворечива практика на ВКС по реда на чл.290 ГПК, според която тази корекция е

недопустима поради липса на законово основание за нея, противоречие с принципа за отговорност само при виновно поведение и неравноправни клаузи в ОУ на доставчика. През 2012г се прие изменение на Закона за енергетиката, което позволи на доставчиците да извършват такава едностранна корекция в сметките за минало време, като законът препраща към същите Общи условия на крайните снабдители, в които следва да е предвиден ред за уведомяване на клиентите при извършване на корекции на сметки и също така е предвидена законова делегация за приемане на нови Правила за измерване на количеството електрическа енергия от страна на ДКЕВР, които наред с другото предвиждат правила при неизмерена, неточно или неправилно измерена ел.енергия. Остана обаче правният проблем след измененията на разпоредбите на чл. 83, ал. 1, т. 6 и чл. 98а, ал. 2, т. 6 (нова) от ЗЕ - ДВ, бр. 54/2012 г., в сила от 17.07.2012 г., съществува ли законово основание за доставчика на електрическа енергия да коригира сметките на потребителите за доставена електроенергия за минал период от време, в който все още не са били приети от ДКЕВР правилата по първата от тези разпоредби - съгласно чл. 83, ал. 2, изр. 2 от ЗЕ, и общите условия на доставчика не са били приведени в съответствие с втората (нова) разпоредба. В тази връзка, в края на 2014г, ВКС допусна до касационно обжалване дело, с поставен такъв въпрос в касационната жалба. Може да се обобщи, че сложната формулировка в закона и препращането към общите условия и законовата делегация за изготвяне на правила от ДКЕВР, както и забавяне на изготвянето на тези правила, затруднява правоприлагането и води до противоречива практика. Независимо от ниската цена на претенциите, тези дела имат важно социално-икономическо значение- в много от случаите се е стигнало до спиране на тока за абонатите, те са били принудени да заплатят значителни сметки (които твърдят, че не дължат), за да се възстанови захранването. От друга страна стои и социално-икономическият въпрос- в случай на неточно измерване на консумираната електрическа енергия и то по причина на външно вмешателство в средството за техническо измерване, загубите на енергийните дружества се заплащат от всички консуматори.

Като обобщение на характера на постъпилите спорове за разглеждане в отделението през изминалата година може да се подчертае, че е налице тенденция на силно увеличение на облигационните спорове- с доставчици на обществени услуги, със застрахователи, банки, както и такива, касаещи междуфирмена задължнялост, докато споровете за собственост, делбите и делата по СК, които преди години бяха преобладаващи, са в по-малък обем.

В края на 2014г в обществото се разгоря дискусия, свързана с един проблем, който няма пряко отношение към разрешаване на правните спорове, но е твърде чувствителен и болезнен за системата- случайното разпределение на делата. Със случайното разпределение хората свързаха възможността делата да се гледат от безпристрастен съд и да се ограничи корупцията, която срива доверието в съдебната система. Във въззивно отделение, както и в целия съд, разпределението на делата винаги се е извършвало в съответствие с чл.9 от ЗСВ – на случаен принцип по реда на постъпване на делата и съгласно приетите Вътрешни правила. Проблемът, който се поставя обаче е определянето на останалите членове от въззивния състав, без докладчика, също на случаен принцип. По наше мнение, въвеждането на случайния избор в този случай твърде затруднява работата на съдиите, защото провеждането му до крайност означава в едно съдебно заседание, при отсъствие на член от състава, да се стигне до положение, при което за всяко насрочено дело да влиза различен съдия. Това със сигурност създава неудобства, дори и при произнасяне на решенията впоследствие. Същият проблем стои и при частните граждански дела. В този смисъл, следва да се помисли за разумно разрешаване на проблема по начин, че да не се затруднява работата на съставите, разглеждащи въззивни дела, а същевременно да бъде удовлетворен интереса на

гражданите да получат правосъдие от безпристрастен съд като гаранция за справедлив процес.

Анализът на работата във Въззивно гражданско отделение води до извод, че другият проблем на системата, който предизвиква силен обществен отзвук, а именно бавното правосъдие, не стои пред съдиите от това отделение. Забавянето на разглеждането на делата в отделението е преодоляно, с малки изключения на моменти. Основното обаче, към което винаги сме се стремили и, на което се обръща особено внимание, е качеството на съдебните актове и избягването на противоречивата практика. Това се постига с ежедневна упорита работа и общо обсъждане на поставените правни проблеми. За нас, наред с разглеждане на делата в разумен срок, от първостепенно значение е постановяване на обосновани и мотивирани съдебни актове, съобразени със закона и задължителната съдебна практика. Обърнахме внимание на това няколко пъти в настоящото изложение, защото много от актовете остават окончателни и подчертаваме, че съзнаваме огромната ни отговорност в това отношение.

III. НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

1. ПЪРВОИНСТАНЦИОННО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

През 2014г. първоинстанционните наказателни дела са разглеждани от 14 съдии от наказателно отделение по щат и един командирован от РС-Бургас съдия (Яни Гайдурлиев).

Съдебни помощници към отделението са Снежана Драгиева, Андон Вълков и Веселина Полименова.

Наказателното отделение се ръководи от заместник председателя Петя Петрова.

1.1.Останали висящи- в началото и края на отчетния период

В началото на отчетния период:

Към 01.01.2014г. са били несвършени 35 НОХД, 1 НАХД и 20 НЧД.

От предходен период са останали 5 дела: НОХД №№ 34/2008, 127/2011, 335/2012, 823/2012 и 1317/2012. Всички други несвършени дела към 01.01.2014г. са постъпили през 2013г.

В края на отчетния период:

При анализа на несвършените дела в края на отчетния период се установява, че общо от отчетната година и минали периоди, останали несвършени дела са 37 НОХД, 2 НАХД и 20 НЧД дела. От тях, обаче само НОХД №№ 335/2012, 405/2013, 509/2013, 654/2013, 795/2013, 990/2013, 1027/2013 и 1108/2013 са от предходен на отчетната година период. Останалите 29 НОХД, 2 НАХД и 20 НЧД са постъпили през 2014г., като от тях **78%** са постъпили в края на отчетния период, което съответства на двумесечния срок за насрочване на делото, графика на съдаи неритмичното постъпление от прокуратурата.

Действията на съда за намаляване броя на несвършените дела рутинно са насочени към ежемесечно отчитане на този брой дела, проверката им за основанията, поради които съдебният процес продължава във времето и отстраняване на обективните причини за забава.

Както ще стане ясно от последващите данни, общият анализ на натовареността и динамиката на постъплението, броят на несвършените дела съответства на постъплението в края на отчетния период, което е било насрочено за разглеждане в началото на следващия

отчетен период. Този показател разкрива способността на съда да приключва делата постъпили през годината, като основните фактори за това са отговорността и опита на съдиите. Отклоненията следва да се търсят в характера и спецификата на останалите от минали периоди дела и съществуващото законодателство.

1.2. Постъпление

През 2014г. са постъпили общо 1198 наказателни дела, от които:

- 154 НОХД и НАХД
- 373 ЧНД I инстанция
- 133 ЧНД разпити
- 302 ВНОХД и ВНЧХД
- 236 ЧНД II инстанция

Постъпилите и новообразувани **НОХД и НАХД са общо 154(146 НОХД и 8 НАХД)**, 158 са били през 2013 (148 НОХД и 10 НАХД), 200 през 2012г. (181 НОХД и 19 НАХД).

През 2014г. са **постъпили 373 ЧНД**.

За сравнение: През 2013г. са постъпили 393 ЧНД, а през 2012г. - 532 ЧНД.

В тази група са включени делата, образувани по жалба срещу постановление на прокурора за прекратяване на наказателното производство / чл. 243 ал.3 от НПК/, европейска заповед за арест, искания по ЗПИИРКОРНФС, разрешения за претърсване и изземване, за специални разузнавателни средства, предложенията на пробационния съвет по чл.43а от НК, мерките за неотклонение и др. В този брой дела не са включени **ЧНД разпити**, които през годината са били **133** (при 137 за миналата година и 154 бр. за 2012г.).

Анализът на посочените цифри ясно утвърждава увеличаване на общия брой постъпили в БОС наказателни дела в сравнение с предходния отчетен период. Сравнението по групи дела обаче сочи, че увеличението се дължи на по -високия брой образувани пред БОС въззивни дела, като за поредна трета година се наблюдава спад, макар и малък, в постъплението на НОХД, НАХД и ЧНД I инстанция. Все пак, това означава, че се очертават трайна тенденция през последните години към намаляване на първоинстанционните дела, началото на който процес започна от 2012 год.

1.3. Структура на постъплението

➤ НОХД, НАХД

Постъплението на НОХД и НАХД (154 дела) е **намаляло** спрямо 2013г.(158 дела) с 4 дела, а спрямо 2012г. (200 дела) с 46 дела.

През 2014г. най-значителен е делът на делата, образувани за престъпления по **глава XI „Общопасни престъпления” – 48 бр.** и по - конкретно, делата за наркотици по чл.354а от НК, които са **25 бр.**; през 2013г. – 28 бр., а през 2012г. – 22бр., следвани от делата за причиняване смърт в транспорта по чл. 343 ал. 1 „в” от НК – **17 бр.**; през 2013г. – 17 бр., а през 2012г. – 21 бр. Цифрите през последните години утвърждават тенденция към увеличаване(макар и малко) процента на разкриваемост по посочената група престъпления и по- висока динамика при провеждане на разследването. Макар и очертан по-висок процент на делата по Глава XI от НК, като общ брой постъплението по тази Глава е намаляло в сравнение с предходните години - 2013г. - 56 бр., 2012г. - 54 бр.

Следва постъплението по глава VI „Престъпления против стопанството” – 29 бр. (2013г. – 24 бр., а през 2012г. – 38 бр.) и по-конкретно на престъпленията против паричната и кредитната система по чл.243-250 НК – 26 бр. (през 2013г. са били – 19 бр., а през 2012г. – 27 бр.). Постъплението се е увеличило в сравнение с предходната година, но е почти еднакво с 2012г.

Следва постъплението по глава V “Престъпления против собствеността”- 28 бр. (през 2013г. – 22 бр. и 29 бр. през 2012г.) дела, от които най-много са грабежите – 25 бр. (при 14 бр. за 2013г. и 19 бр. за 2012г.), 1 бр. са за кражба, 2 за присвояване.

Следват делата по глава II „Престъпления против личността” – 18 бр. (22 бр. през 2013г. и 25 през 2012г.), като най-много са делата за престъпления по чл. 115 – 118 от НК, от които убийства довършени – 6 и отвлечане и противозаконно лишаване от свобода – чл. 142 от НК – 6. През 2013г. убийства довършени – 7 и отвлечане на лица – чл. 142 от НК – 3, а през 2012г. убийства довършени – 7 и отвлечане на лица – чл. 142 от НК – 5.

Постъпили дела за убийства – опити чл. 115 – 118 от НК – 1 бр. (през 2013г. – 6 дела и през 2012г. – 2).

Постъпилите дела за причинена смърт по непредпазливост – чл.123 НК – 3 бр. Съответно през 2013г. 2 бр., през 2012г. техният брой е бил 6.

От отчетените 146 новообразувани НОХД, образувани по обвинителен акт на прокурора са 105, образувани по внесени от прокурора споразумения – 41 и НАХД по предложение по чл.78аНК – 8 дела.

През отчетната година са върнати за доразследване 15 бр. НОХД : 12 – с разпореждане на съдията докладчик по реда на чл. 249 от НПК и 3 от съдебно заседание по реда на чл.288 от НПК. Атакувани от прокурора пред по-горната инстанция са само четири от разпорежданията за връщане на делото, в два от които случаи апелативният съд е отменил първоинстанционния акт и е постановил продължаване на съдопроизводствените действия. Резултатите свидетелстват за възприет от съда строг подход в оценката за процесуална законосъобразност на действията на органите на досъдебното производство, гарантираща ефективно преминаване на делото в следващата му – съдебна фаза.

➤ НЧД

През 2014г. са постъпили 373 бр. НЧД (с 5% по-малко в сравнение с 2013г. – 393 и с 30% по-малко в сравнение с 2012г. – 532).

В тази група се включват делата, образувани по европейска заповед за арест, искания по ЗПИИРКОРНФС, разрешения за претърсване и изземване, за специални разузнавателни средства по искане на прокурора при образувано досъдебно производство, за съдебен контрол над прекратените от прокурора наказателни производства, предложенията на пробационния съвет по чл.43а от НК, мерките за неотклонение, предсрочно освобождаване, реабилитации, кумулации и др.

Постъпилите дела по чл.70-71 НК – предсрочно освобождаване са били 38, делата за реабилитация – 5, кумулациите – 24.

През отчетния период в Окръжен съд-Бургас са образувани 16 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членове на ЕС (чл.43 и чл.44 ЗЕЕЗА). По 5 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, останалите 11 касаят произнасяне на съда по мярка за неотклонение на исканото лице в производство по чл. 43 от ЗЕЕЗА. Екстрадиция (чл. 16, вр. чл.14, ал.4,т.5 от ЗЕЕЗА) 2 бр., по които съдът е допуснал изпълнение.

За сравнение : През 2013г. са образувани 24 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членове на ЕС (чл.43 и чл.44 ЗЕЕЗА). По 7 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, по 2 е отказал. Останалите 15 касаят произнасяне на съда по мярка за неотклонение на исканото лице в производство по чл. 43 от ЗЕЕЗА. Екстрадиция (чл. 16, вр. чл.14, ал.4,т.5 от ЗЕЕЗА) 2 бр., по които съда е допуснал изпълнение в единия случай, а в другия е отказал. През 2012г. са образувани 30 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членове на ЕС(чл.43 и чл.44 ЗЕЕЗА). По 14 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, по 1 е отказал. Останалите 15 са производства по мерки за неотклонение. Екстрадиция (чл. 16, вр. чл.14, ал.4,т.5 от ЗЕЕЗА) 2 бр., по които съда е допуснал по едното дело, а отказал – по другото.

През 2014г. в БОС не е образувано производство по издаване на Европейска заповед за арест .

Всички наказателни производства по ЗЕЕЗА са образувани, разгледани и приключени в сроковете, регламентирани в закона.

Следва да се отчетат практиката и опита на съдиите, които съпроводени с прецизиране прилагането на закон и системните обучения, организирани от НИП по международно-правно сътрудничество, способстват за правилното тълкуване и прилагане на закона. Активно се ползват от съдиите възможностите за директен контакт с издаващите заповедите за арест чужди органи, който подход в максимална степен гарантира адекватната размяна на електронни книжа с държавите в ЕС.

Своевременното образуване и разглеждане на делата, при хипотезите на чл.38а, ал.2 вр. ал.1, т.4 и 5 от ЗЕЕЗА през почивните и празнични дни е обезпечено чрез системно обслужване на информационните и комуникационните системи на съда от дежурни секретари. Трайна през годините е практиката на съда образуваните производства да се разглеждат от дежурен съдия, съгласно одобрен месечен график на съда.

Анализът на сročността в производствата по чл. 243 от НПК/ контрол върху актовете на прокурора за прекратяване на наказателното производство/ показва , че за разлика от предходните години тези дела във висок процент покриват закономото изискване за произнасяне в 7 – дневен срок. Отчитайки обстоятелството, че в по- голямата си част прекратените от прокурора дела се отличават с фактическа и правна сложности със значителен обем доказателствен материал, проучването на които отнема времеви ресурс, постигнатите през годината резултати бележат добра прогноза и за в бъдеще. Статистиката сочи, че с малки изключения(по ЧНД 1044/13 год; ЧНД 208/14 год.; ЧНД 565/14 год. и ЧНД 875/14 год), разгледаните и решени по реда на чл. 243 ал.4 от НПК дела са в срока, указан в цитираната разпоредба или при незначително надвишаване от няколко дни. Резултатите ясно сочат за добра лична организация в работата на всеки от съдиите докладчици. Многократно през годините сме подържали позиция, че проверката на съда, свързана със законосъобразността и обосноваването на прокурорски актове, с които се слага край на наказателното производство, изисква много внимателно и задълбочено запознаване с доказателствения материал по делото, както и решаване на редица правни проблеми в рамките на много кратки процесуални срокове. Предвид и фактора – ангажираност на съдията докладчик по други дела (насрочени за разглеждане и решаване в един по-ранен момент от разпределението, вкл. дейност на съдията по дежурство), спазването на 7-дневния срок не винаги е постижимо. В този смисъл, без да звучи оправдателно, но като се държи сметка за спецификата на съдийската дейност, посочените по-горе 4 дела, решени извън 7-дневния срок, следва да бъдат преценени като изключение от общата картина на сročно постановени актове.

1.4.Разгледани и свършени дела.

Анализ по видове и динамика в тригодишния период.

През отчетната година са разгледани общо **1293 наказателни дела**, от които 181 НОХД, 9 НАХД, 393 НЧД, 332 въззивни наказателни дела, 245 ВНЧД. Проведени са и 133 разпита.

През отчетната година са свършени общо **1168** наказателни дела. Те представляват **90%** от всички разгледани дела. От тях 1044 дела са в тримесечния срок, или **89%**.

От свършените общо 1168 дела, 90% от тях, или 1047, са приключили със съдебен акт по същество. Стойностите на този показател позволяват убедително да се заключи, че разглеждането и решаването на наказателните дела в Бургаския окръжен съд е изцяло в съответствие с изискванията за срочност и бързина. Този извод следва от устойчивите маркери по разглеждания показател през последните няколко години. Без да се пренебрегва процента на останалите дела, които не попадат в тази група, следва да се уточни, че продължителността на разглеждането им е обвързано с тяхната фактическа и правна усложненост, която в различните си аспекти затруднява, а в някои случаи- и пречатва приключване на делото в разумни срокове. Към продължителността на разглеждане на делото в съдебната фаза на процеса следва да се добави като особено съществено фактор и трайно забелязващите се дефицити при разследването в досъдебното производство, които с оглед на въведеното от закона служебно начало, ангажират съда да ги отстрани чрез събиране на нови доказателства. Активната дейност на съда, с която се попълва делото с нов доказателствен материал, несъмнено води до усложняване на процеса, както и влече след себе си „неоправдана” от гледна точка на процесуалните срокове продължителност. Следва обаче ясно да се дефинира стремежа на съдиите от отделението, да проявят изключителна активност и устойчивост в действията си по преодоляване на причините, водещи до забавяне на делата.

Сред причините, водещи до забавяне на съдебното производство следва да бъде посочена и неизменната такава, многократно отчитана през годините, а именно нередовното призоваване на свидетели и подсъдими. Проблем, който не съществува вече по гражданските дела. Често пъти, нередовното призоваване е обусловено от погрешно подадена информация от страна на прокуратурата относно актуалния адрес по местоживееене на свидетелите. Това налага допълнителна дейност на съда по установяване данните на лицата и редовното им призоваване. Можем обаче да отбележим, че случаите на нередовно призоваване, станало причина за отлагане на дело, са все по-изолирани, в сравнение с данните от предходни години. Все по- активно от страна на съдиите се използва процесуалния инструментариум за осигуряване присъствието на подсъдими и свидетели.

За поредна година като причина за удължаване на съдебния процес се появява невъзможността да бъдат осигурени вещи лица от съответната специалност за изготвяне на назначени експертизи. Този проблем продължава да е най-осезаем при назначаване на съдебно-медицински експертизи.

Срокът, в рамките на който се определя нова дата за разглеждане на отложено дело, често пъти стои в зависимост от ангажираността на защитниците по други дела. В дейността си по обезпечаване правото на защита на подсъдимите, съдът е обвързан със заявената ангажираност на защитниците, което рефлектира върху продължителността на процеса. Основно този проблем се появява по дела с множество подсъдими. За преодоляване на злоупотребата с правото на защита, съдът е активен в практиката си по назначаване на резервни защитници по реда на чл. 94 ал.4 от НПК.

Прекратените наказателни дела са общо 121 броя (79 НОХД, 22 ЧНД, 6 ВНОХД, 8 ВНЧХД и 6 ВЧНД).

Прекратените НОХД са **79** броя, от които по **61** дела е одобрено споразумение и поради това производството по тях е било прекратено на основание чл.24, ал.3 от НПК; по **15** дела съдебното производство е било прекратено по реда на чл. 249 ал.1 от НПК и по чл. 288 от НПК; по **2** дела – не е одобрено споразумение за решаване на делото и **1** дело е присъединено (НОХД 126/2014 с подсъдим Тодор Ганчев Неделчев е присъединено към НОХД 18/2014 с подсъдим Пламен Николов Дишков).

Най-голям е броят на решенията със споразумение и прекратени по реда на чл. 24 ал.3 от НПК дела по Глава XI „Общопасни престъпления” – 22 бр., всички те са по чл. 354а от НК и чл. 354в, ал. 2-4 НК. Следват ги престъпленията против стопанството – 20 бр., от които – 16 за престъпления против паричната и кредитната система чл.243-250 от НК и престъпления против собствеността – 9 бр., всички – по дела за грабеж.

Някои видове престъпления по НК	шифър на реда	Прекратени и споразумения	
		всичко прекратен и	от тях:
			в т. ч. свършени по споразум. чл. 381-384 НПК
ГЛ. I ПРЕСТЪПЛЕНИЯ П/В РЕПУБЛИКАТА	0100	0	0
в т.ч. тероризъм - чл. 108 а	0101	0	0
ГЛ. II ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА	0200	7	3
в т.ч. убийства довършени - чл. 115 - 118 НК	0201	2	0
убийства опити - чл. 115-118 НК	0202	0	0
причин.смърт по непредпазливост - чл.123 НК	0203	0	0
отвлечане на лица- чл.142 от НК	0204	4	3
блудство - чл.149, ал.5 от НК	0206	0	0
изнасилване - чл. 152 ал.4 НК	0207	0	0
ГЛ. V ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА	0500	18	14
в т.ч. кражба - чл. 196 а НК	0504	0	0
грабеж - чл. 199 НК	0505	16	12
присвояване - чл. 203, 206 ал.4 НК	0507	0	0
измама - чл. 212 ал.5 НК	0511	0	0
изнудване/рекет/ чл.213а ал.3 и 4, чл.214	0513	0	0

ал.2			
ГЛ. VI ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО	0600	18	16
контрабанда на наркот. в-ва - чл. 242 ал. 2 и 3 НК	0602	2	2
прест.п/в паричната и кредит. с-ма чл.243-250НК	0603	16	14
ГЛ.VII П-Я П-В ФИН.; ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ	0700	5	3
в т.ч. чл. 253 ал.4 НК	0701	0	0
наруш. разп. на ЗМСИП от дл.л. чл. 253б НК	0702	0	0
укрив./непл.дан. задължения-чл. 255 - 257 НК	0703	2	0
ГЛ. VIII ПРЕСТ. П-В ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О.О.	0800	3	1
в т.ч.:пр.по служба с цел облага-чл.282-283аНК	0801	1	0
пасивен подкуп на мест.дл.лице-чл.301-303 НК	0802	0	0
акт. подкуп на мест.дл.лице-чл.304,ал1 и 2 НК	0803	0	0
акт. подкуп на мест.дл.л.отг.служ.пол.-чл.304аНК	0804	0	0
ГЛ. IX ДОКУМЕНТНИ ПРЕСТЪПЛЕН. чл.308-319	0900	0	0
ГЛ. IXA КОМП. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.319а-319е	0900A	0	0
ГЛ.X ПРЕСТЪПЛ. П/В ОБЩ.СПОКОЙСТВИЕ	1000	0	0
в т.ч.орган. и рък. на прест. група - чл. 321, 321а	1002	0	0
ГЛ. XI ОБЩООПАСНИ	1100	28	24

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ			
в т.ч. палеж - чл. 330 ал.2 и 3 НК	1101	0	0
смърт и телесна повреда в трансп.-чл. 342 НК	1102	0	0
прич. смърт в транспорта - чл. 343 ал.1"в"	1104	3	0
смърт в трансп.в пияно с-е-чл.343 ал.3"б" и ал.4	1105	0	0
чл. 354а,б и чл.354в ал.2-4 НК	1106	24	23
ГЛ. XII П-Я П-В ОТБР. СПОСОБН. НА РЕПУБЛ.	1200	0	0
вкл. разгл.сведения със секр.инф. - чл. 357-360	1201	0	0
ГЛ. XIV ПРЕСТ.П-В МИРА И ЧОВЕЧЕСТВОТО	1300	0	0
ОБЩО ДЕЛА НОХ /от ш. 0100 до ш. 1300/	1399	79	61
чл.70-71 НК - предсрочно освобождаване	1400	0	0
чл. 80-88 НК - реабилитация	1500	3	0
чл. 47 ал.5 от ЗБ / частни производства/	1700	0	0
чл. 23, 25 и 27 НК - кумулации	1800	5	0
Други дела	1850	4	0
НЧД от досъдебното производство	1900	10	0
Административни дела - общо	2000	0	0

През последните три години, съдиите от наказателно отделение са свършили, както следва:

- през 2014г.- 144 НОХД и 373 НЧД
- през 2013г.- 156 НОХД и 389 НЧД
- през 2012г.- 184 НОХД и 548 НЧД

Спрямо постъплението, във всички случаи са свършили 100% и за трите години, а спрямо разгледаните- за 2014г. 90%, за 2013г. – 91%, и за 2012г.-92%.

От 144 приключени НОХД, 83% са в тримесечен срок, 65 - със съдебен акт по същество, прекратени са били 79 дела и висящи в края на периода са останали 37.

От 7 приключили НАХД , 86% са в тримесечен срок, 7 – със съдебен акт по същество, висящи -2 дела.

От НЧД – 373 приключени и 96% в тримесечния срок. От тях 356 със съдебен акт по същество, а 17 са прекратени. Останали висящи в края на периода са 20 дела.

От разгледаните 332 въззивни наказателни дела (302 новообразувани и 30 от предходната година) 281 са решени, от които 77% в тримесечния срок. Със съдебен акт по същество- 267, прекратени са 14, а висящи в края на периода са останали 51 дела, което се дължи на засиленото постъпление към края на годината на дела от районните съдилища, каквато закономерност се наблюдава в края на всяка година.

От разгледаните 245 второинстанционни НЧД, 230 са приключени, от които 93% в тримесечен срок. От тях- 224 са със съдебен акт по същество и 6 са прекратени. Висящи по горепосочените причини в края на периода са останали 15 дела.

През 2014 г. са постановени присъди и актове със сила на присъда по 126 дела, 88% от свършените НОХД са приключени с присъди.

	НОХД/НАХД	НЧД
Съотношение несвършени/свършени дела	1: 3,9	1:18,7
Брой обжалвани/протестирани дела	53	50
Резултати от въззивна и касационна проверка:		
отменени	2(1-присъда НОХД 399/2013 и 1 – определение 823/2013	2
потвърдени	28	38

От общо прекратените 79 НОХД и НАХД (при 75 за 2013 и 110 за 2012г), в 39 от случаите се касае за образувани дела по споразумения (при 40 за 2013 и 37 за 2012г.), а по други 22 дела е одобрено споразумение в съдебното производство (при 14 за 2013 и 34 за 2012г.).

Най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по Глава XI - Общопасни престъпления – 23, Глава V - Престъпления против собствеността – 12, Глава II - Престъпления против личността - 11, Глава VII - Престъпления против дейността финансовата, данъчна и осигурителните системи – 8, Глава VI - Престъпления против стопанството – 5 и Глава VIII - Престъпления против дейността на д.о.о.о – 5.

За сравнение : През 2013 Най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по Глава XI- Общопасни престъпления – 30, Глава II- Престъпления против личността - 23, Глава VIII - Престъпления против дейността на д.о.о.о – 12, Глава VII- Престъпления против дейността финансовата, данъчна и осигурителните системи – 10, Глава VI- Престъпления против стопанството - 5, Глава V- Престъпления против собствеността – 3, а през 2012г. най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по глава VI- Престъпления против стопанството - 35, глава XI- Общопасни престъпления – 20, глава II - Престъпления против личността - 17, глава VIII- Престъпления против дейността на д.о.о.о -10, глава V- Престъпления против собствеността - 9, глава VII- Престъпления против дейността финансовата, данъчна и осигурителните системи – 6.

Нарасналият брой на решенията по същество с присъда дела за престъпления по **Глава XI - Общопасни престъпления**, се явява закономерна последица от законодателните изменения в НПК – ДВ бр.60/12 год., в сила от 8.09.12 год., които изключиха възможността за решаване на делото със споразумение и за всяко друго престъпление, извън посочените в чл. 381 ал.2 от НПК, с което е причинена смърт. Така въведената законова забрана, по същество обуслови делата за престъпления по транспорта, които неизменно през годините поддържат един висок процент, да бъдат разглеждани по внесени в съда обвинителни актове, вместо със споразумение, каквато бе тенденцията преди изменението на закона.

През отчетната година са постановени **58 осъдителни присъди и 10 оправдателни присъди (8 по НОХД и 2 по НАХД).**

Одобрени по реда на чл.382 и чл. 384 НПК са **61 споразумения.**

Освобождаване от наказателна отговорност, с налагане на административно наказание по чл.78а НК е постановено по 5 дела. **По 2 НАХД обвиняемите са оправдани.**

Влезлите в сила присъди през годината са 128 по НОХД и 8 по НАХД.

1.5.Оправдателни присъди

През 2014г. БОС е постановил **10 оправдателни** присъди (по НОХД 127/2011, по 647/2013, по 90/2014, по НОХД 603/2014г., по НОХД 283/2014, по НОХД 990/2014, по НОХД № 718/2014, по НОХД 823/2012 трима от 5 подсъдимите са оправдани, а двама са осъдени, по НАХД 1154/2013и НАХД 768/2014.

През отчетния период **четири** оправдателни присъди са влезли в сила и **една- на 30.01.2015г.**

Оправдани са 17 лица по 10 дела, 7 присъди са протестирани от прокуратурата, от тях 2 присъди са потвърдени от БАС. За останалите 5 към момента няма резултат от инстанционния контрол.

Причините за постановяване на оправдателни присъди остават същите, както сме констатирани и в предходния отчетен период, а именно обобщени в групи, това са:

1. Събраните по делото доказателства и установената въз основа на тях фактическа обстановка не водят до извод за осъществен състав на престъплението- несъставомерност.
2. Недоказаност на обвинението, включително по отношение на авторството на престъплението.

Анализът на делата, по които съдът е постановил оправдателна присъда сочи, че в по-големия процент от случаите до оправдаване на подсъдимите се е стигнало след активна доказателствена дейност на страните и съда, в рамките на развитото се съдебно следствие, обуславящо попълване на делото с нов доказателствен материал, оборващ тезата на обвинението. Тази констатация позволява извод, че в досъдебната фаза на процеса се пренебрегва принципа, установен в чл. 13 ал.1 от НПК за разкриване на обективната истина. Макар и обвързани със задължението, в рамките на своята компетентност да вземат всички мерки, за да се осигури разкриване на обективната истина, разследващите органи и прокурора не проявяват активност, гарантираща обезпечаване на делото с доказателства – разобличаващи обвиняемия и респективно оправдаващи последния, така както изисква чл. 107 ал.3 от НПК. Непълнотата в доказателствената съвкупност по делата при изготвяне на обвинителния акт и внасянето им в съда има за последица от една страна- по-голяма продължителност на съдебната фаза на процеса и от друга - по висок процент на оправдателните присъди. Избраният от органите на досъдебното производство подход, свидетелства за приоритетно спазване на процесуалните срокове пред задължението за обективно, всестранно и пълно разследване, което от своя страна рефлектира върху качеството на делата, внасяни в съда с обвинителен акт. Същевременно обаче,

констатацията за непълнота на доказателствата в рамките на проведеното и приключило досъдебно производство може да бъде обвързана и с недостатъчния професионализъм на разследващите органи и липса на адекватни указания.

1.6.Върнати за доразследване дела

Делата върнати за доразследване са **15** НОХД.

Констатира се една сравнително устойчива цифра на върнатите за доразследване дела, всравнение с предходната година. Отчитайки спад в постъплението на НОХ и НАХ дела през отчетния период, установеният брой от 15 върнати дела все още не може да бъде преценен като положителна тенденция за качеството на проведеното досъдебно производство и процесуалната годност на обвинителните актове.

За сравнение: През предходните години върнатите на прокурора дела са съответно : през 2013 – 18 (16 НОХД и 2 НАХД, при постъпили 158) и през 2012г. – 24 (22 НОХД и 2 НАХД, при постъпили 200). Направеното сравнение ни дава повод да отбележим, че в процентно съотношение на практика няма съществена промяна в показателя за върнатите на прокурора дела.

В 12 от случаите, съдията докладчик е упражнил правомощията си по чл. 249 ал.1 вр. чл.248 ал.2 т.3 от НПК да върне делото от разпоредително заседание, а в 3 от случаите делото е било върнато на прокурора по реда на чл. 288 от НПК.

От общо 12 разпореждания на съдите докладчици, постановени по реда на чл. 249 ал.1 вр. чл.248 ал.2 т.3 от НПК, само четири са били атакувани от прокурор, от които две са потвърдени от БАС и 2 отменени и върнати за продължаване на съдопроизводствените действия. Едно от делата, по които разпореждането на съдията докладчик за връщането му е било отменено от БАС, е приключило с оправдателна присъда (НОХД 603/2014). Данните позволяват да се направи положителна оценка за работата на съда по разглеждания показател от гледна точка на стриктното спазване на задължителните указания в ТР №2/02г. на ОСНК на ВКС при преценка за допуснатите в досъдебното производство съществени процесуални нарушения. В подкрепа на този извод са не само резултатите от институционален контрол, но и заявления неформално отказ на прокурорите да атакуват актовете на съда за връщане на делата.

От върнатите за доразследване 15 дела, по 10 са отстранени посочените от съда пороци и са внесени отново в съда (67%)- 4 в рамките на един месец, 6 в период над два месеца. Последните цифри ясно указват, че пропуските са били достатъчно сериозни, за да не могат да се отстранят веднага, но пък в същото време следва да се посочи и това, че те(пропуските) са отстранети сравнително бързо, за разлика от предходни години. Приключили са производствата по две дела (НОХД 441/2014, преобразувано в НОХД 630/2014, преобразувано в НОХД 1143/2014 и приключило с присъда и НОХД 531/2014 преобразувано в НОХД 661/2014 внесено с обвинителен акт, и приключило със споразумение).

През отчетната година отново се констатира наличието на едно дело, което е връщано на прокурор два пъти - НОХД 441/2014г. През 2013г. и 2012г. са били две върнатите по два пъти дела на прокурор, съответно НОХД 489/2013г. и 547/2013г. през 2013г. и през 2012г. НОХД 21/2012 и 89/2012.

Основанията за връщане на делата за доразследване остават непроменени в отчитането им през годините и обобщено се свеждат до констатирани от съда процесуални нарушения в досъдебното производство, довели до съществено ограничаване процесуалните права на подсъдимия или на пострадалия, в това число и пороци на внесения обвинителен акт, като :

-констатирани противоречия между обстоятелствената част и диспозитива на обвинителния акт, отнасящи се до съставомерните признаци на деянието и участието на обвиняемия в него;

-непосочване в обстоятелствената част на обвинителния акт на фактите, обуславящи съставомерността на деянието и участието на обвиняемия в осъществяването му, като тук се включва и липсата на конкретизация относно времето, мястото и начина на извършване на деянието;

-констатирани противоречия между фактическото описание на престъплението и правната му квалификация;

-нарушаване правото на защита на обвиняемото лице при провеждане на задочно производство при отсъствие на законовите предпоставки;

Данните от анализа на върнатите за доразследване дела, сходно с предходния отчетен период сочат, че в по-висок процент основанията за връщане се отнасят до процесуалната неиздържаност на обвинителния акт. Констатациите в актовете на съда сочат на съществени непълноти, респ. противоречия в сезиращите ги обвинителни актове,отнасящи се до правнорелевантни факти, които ги правят негодни да изпълнят обвинителната си функция. Касае се за процесуални нарушения, които неотменно в теорията и практиката са възприемани, че накърняват правото на защита на обвиняемите лица, поради невъзможността им да разберат в какво са обвинени. Съзираните пропуски са неотстраними в съдебната фаза на процеса и поради това с оглед и на характера им, а именно съществени процесуални нарушения, съставляват основания за връщане делото на прокурора.

При повторното внасяне в съда на обвинителния акт, делото се разпределя на първоначалния съдия-докладчик, съгласно действащата към отчетния период разпоредба на чл. 76 ал.8 от Правилника за администрацията в съдилищата – обн. ДВ, бр.8/28.01.2014 год./ и утвърдените със Заповед на Председателя на съда Вътрешни правила.

Следва да се отбележи, че съдът е системен в уеднаквяване на практиката си по преценка и тълкуване на законовите постановки, регламентиращи процесуалните права на страните в процеса, от гледна точка на нарушенията, които се допускат от органите на досъдебното производство. Търсят се поводи за дискусии и анализ на причините за прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на прокурора, като се цели преодоляване на същите. Еднозначна е позицията на съдиите за необходимостта от засилване контрола на наблюдаващия прокурор върху воденото разследване, като по този начин ще бъде избегнато връщане на делата във фазата на досъдебното производство.

1.7.Наказана престъпност

Общо са осъдени 143 лица, а 17 подсъдими са оправдани. (по НОХД 138 лица - 14 оправдани и НАХД 5 лица – 3 оправдани.)

Наказания „лишаване от свобода” от 10г. до 30г. са били наложени на 4 лица, осъдени за отвлечане и за убийство. На „лишаване от свобода” над 3 до 10г. са осъдени 21 подсъдими. На 109 лица са били наложени наказания „лишаване от свобода” до 3 години, като за 74 от тях е приложен института на условното осъждане и изтърпяването на наказанието е отложено за определен изпитателен срок.

Наказана престъпност и брой осъдени лица в тригодишния период:

Наложени наказания	2014	2013	2012
Лишени от свобода до 3 години	109	127	125
От тях условно	74	96	79
Лишаване от свобода от 3-10 години	21	23	28
Лишаване от свобода от 10-30 години	4	8	3
Доживотен затвор	0	0	0
Доживотен затвор без право на замяна	0	0	0
Други	9	11	40

През 2014г. има осъдени 3 непълнолетни лица

За сравнение : През 2013г. са осъдени 169 лица (по НОХД - 161 лица по НАХД – 8 лица), няма осъдени непълнолетни лица и 11 са оправдани (по НОХД – 10 лица и по НАХД – едно). През 2012г. са осъдени 196 лица (по НОХД - 174 лица по НАХД – 22 лица), няма осъдени непълнолетни и 14 са оправдани (по НОХД – 14 лица).

Отново най-голям е делът на осъдените лица на „лишаване от свобода“ до 3 години - 109 лица, като е намалял с 14% в сравнение с 2013г. когато са били 127 лица и с 13% в сравнение с 2012г. когато са били 125 лица.

През отчетната година не е налагано наказанието “доживотен затвор без право на замяна”, както през предходните три години.

През 2014 броят на осъдените за грабеж е 29. През 2013г. – 14 и през 2012 – 32.

Голям е броят на осъдените лица по гл. XI - за престъпление по чл. 343 ал.1, б.”в” и чл.343, ал.3, б.”б” и ал.4 от НК - общо 15, през 2013 – 23 и през 2012 са били 21.

Голям е броят на осъдените по чл. 354а, б и 354в ал. 2-4 НК – 29, през 2013 – 31 и през 2012 – 22, и престъпления против паричната и кредитната система чл. 243 – 250 НК - 19 при 21 през 2013г. и 23 през 2012г.

Осъдените лица за убийство по чл.115-118 НК са 3 (9 през 2013г. и 7 през 2012), на 2 от които е наложено наказанието “лишаване от свобода“ над 10 до 30 години и на един “лишаване от свобода“ над 3 до 10 години. За опит за убийство 4 лица, през 2013 и 2012 също са били 4.

За причиняване на смърт по непредпазливост, квалифицирано като престъпление по чл.123 НК- няма осъдени лица, през 2013 – 6 и през 2012 - 3 лица.

1.8.Инстанционен контрол

През 2014г. са обжалвани и протестираны 53 НОХД и НАХД и 50 НЧД

През 2013г. са обжалвани и протестирани 69 НОХД и НАХД и 56 НЧД

През 2012г. са обжалвани и протестирани 69 НОХД и НАХД и 71 НЧД

➤ **Резултати от въззивна проверка**

НОХ и НАХД	2014	2013	2012
Отменени	2	4	4
Потвърдени	10	20	29
Изменени	4	4	7

Отменените са актовете по 2 наказателни дела от общ характер:

Присъда поНОХД 399/2013 (съдия-докладчик Денчо Стоянов), определение по НОХД 823/2012 (съдия-докладчик Иво Добрев).

Изменени са били 4 акта по: НОХД №№1098/2013 и 275/2014 (съдия Петя Георгиева), НОХД 258/2014 (съдия Яни Гайдурлиев), и НОХД 557/2014 (съдия Катя Господинова).

➤ **Резултати от касационна проверка**

През 2014г. са потвърдени присъдите по 18 дела; по 12 дела са изменени, няма отменени.

Потвърдени през 2013г. са присъдите по 9 дела, изменени са по10 дела, 4 отменени.

Потвърдените присъди през 2012г.са също 9, изменени са 4 дела, няма отменени.

Данните сочат на запазване на относителния дял на обжалваните и протестирани дела. Запазва се и съотношението на обжалваните дела към общо подлежащите на обжалване. Сравнително малкия брой обжалвани дела може да бъде обяснен с обстоятелството, че през изминалата година голяма част от делата се решават със споразумение, както и по реда на съкратеното съдебно следствие.

При една от отменените присъди се касае за допуснатата от съда техническа грешка, която в наказателния процес не може да бъде отстранена по реда, предвиден в гражданския процес за поправка на очевидна фактическа грешка.

При по-голямата част от изменените присъди, е намален размера на наложеното наказание „лишаване от свобода”.

Важното е при отчитане на инстанционния контрол, че дейността на първоинстанционния окръжен съд става успешна процесуална и материалноправна предпоставка за срочен и ефективен институционален контрол .

Изнесените по-горе резултати от въззивната и касационна инстанция дават основание за положителна оценка на работата на окръжните съдии от наказателно отделение.Обобщените статистически данни убедително формират извод, че качеството на работа на съдиите от отделението е в оптимални измерения, както и се явява устойчив маркер през годините. В позицията си на безпристрастен арбитър, съдът е демонстрирал еднакъв подход към работата си по различните групи дела, с които е бил сезиран от държавното обвинение.Доколкото и през отчетната година има изолирани случаи на спорна от правна гледна точка преценка, то тя се дължи на лични пропуски и не отразява като цяло слабости в работата на съда.

Следва да се посочи, че се забелязват сравнително устойчиви показатели на личната натовареност на наказателните съдии. Същевременно обаче, не може да не се отчете тенденцията към усложняване на делата като фактическа и правна природа, обем на доказателствената съвкупност и множество на участниците в процеса, които характеристики във висока степен ангажират времеви ресурс за проучване и решаване на

делата. В този смисъл, отчитайки единствено количественото изражение на натовареността на отделния съдия, се достига до необективна картина на този показател. Липсата на единна система за отчитане фактическата и правна сложност на всяко възложено за разглеждане дело ни поставя в условията на отчетност, включваща цифри и стойности, чийто анализ не дава пълни и ясни сведения за натовареността на отделния съдия. По този начин трудно би могло да се постигне изискването за равномерна натовареност на съдиите от отделението.

Фактическата и правна усложненост на делата се явява закономерна последица на динамиката на процесите в страната ни - обществено икономически, социални и политически. Дейностите, свързани с извършване на икономически престъпления, производство и трафик на наркотици, трафик и експлоатация на хора, контрабанда, производство и разпространение на неистински парични знаци и документи, киберпрестъпления, пране на пари, както и тероризмът, се развиват успоредно с политическите и социално-икономически промени. Във всяка от своите конкретни прояви тези дейности са едни от основните заплахи за сигурността на гражданите и демократичните устои на обществото. Техният прогресивен развой обаче, трудно бива обхванат от обществените регулатори. Същевременно, усложнената структура на престъпността у нас поставя високи изисквания към компетентностите на магистратите от всички звена на правораздавателната система, от гледна точка на адекватния подход в работата им. Не можем да не споменем и необходимостта от създаване на стабилно и непротиворечиво законодателство, което да съответства на обективните обществени явления, международните правни стандарти и най-добри практики. Промените в нормативната уредба следва да се предхождат от анализ и оценка на действащото законодателство и от идентифициране на пропуските, които позволяват извършването на дейности във вреда на държавата и обществения интерес.

Следната таблица показва движението на делата и наблюдаваните в доклада съотношения :

Вид дела по глави и чл. от НК	Постъпили дела						Свършени дела								
	общо			В т.ч. новообразувани			решени по същество с присъда			прекратени			в т.ч. по споразумение		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012
ГЛ. I ПРЕСТЪПЛЕНИЯ П/В РЕПУБЛИКАТА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ. II ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА	26	36	39	18	22	25	11	23	17	7	5	8	3	1	3
в т.ч. убийства довършени - чл. 115 - 118 НК	6	10	10	6	7	7	3	8	7	2	2	0	0	0	0
убийства опити - чл. 115-118 НК	4	7	5	1	6	2	4	4	3	0	0	1	0	0	0
причин. смърт по непредпазливост – чл. 123 НК	4	6	11	3	2	6	1	5	3	0	0	4	0	0	1

отвлечане на лица- чл.142 от НК	8	5	7	6	3	5	2	1	2	4	2	3	3	0	2
блудство - чл.149, ал.5 от НК	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Изнасилване - чл. 152 ал.4 НК	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ.V ПРЕСТЪПЛ.ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА	38	25	39	28	22	29	12	3	9	18	12	27	14	9	20
в т.ч. кражба - чл. 196а НК	2	2	1	1	2	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0
грабеж - чл. 199 НК	30	16	23	25	14	19	10	2	5	16	9	16	12	9	15
присвояване - чл. 203, 206 ал.4 НК	5	4	2	2	4	2	0	0	0	0	1	2	0	0	0
изнудване/ рекет/ чл.213а ал.3 и 4, чл.214 ал.2	0	2	8	0	1	2	0	0	2	0	2	5	0	0	3
ГЛ. VI ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО	30	29	44	29	24	38	5	5	13	18	23	26	16	20	19
контрабанда на нарк. в- ва – чл. 242 ал. 2 и 3 НК	2	4	3	2	4	3	0	0	1	2	4	2	2	3	1
прест.п/в паричната и кредит.с-ма чл.243- 250НК	27	23	59	26	19	46	5	4	34	16	18	19	14	16	11
ГЛ. VII П-Я П-В ФИН.ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ	16	17	17	11	10	12	8	10	6	5	2	4	3	1	3
в т.ч. чл. 253 ал.4 НК	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
укрив./непл.данъчни задължения-чл.255-257 НК	10	12	10	7	8	7	7	8	5	2	1	1	0	0	0
ГЛ. VIII ПРЕСТ.П-В ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О	14	18	22	12	13	22	5	12	10	3	4	7	1	1	2
в т.ч.:пр.по служба с цел облага-чл.282- 283аНК	4	6	4	3	5	4	1	3	0	1	2	3	0	0	0
пасивен подкуп на мест.дл.лице-чл.301- 303 НК	2	2	4	2	0	4	0	2	1	0	0	1	0	0	0
акт. подкуп на мест.дл.лице-чл.304,ал1 и 2 НК	4	5	4	4	3	4	2	5	1	0	0	1	0	0	0
акт. подкуп на мест.дл.л.отг.служ.пол.- чл.304аНК	1	2	8	1	2	8	1	2	8	0	0	0	0	0	0
ГЛ.IX ДОКУМ. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1

чл.308-319е															
ГЛ. IXA КОМП. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.319а-319е	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ. X ПРЕСТЪПЛ. П/В ОБЩ. СПОКОЙСТВИЕ чл. 321, 321а НК	0	1	5	0	0	0	0	0	1	0	1	3	0	1	0
ГЛ. XI ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	56	64	60	48	56	53	23	30	20	28	26	32	24	22	23
в т.ч. палеж - чл. 330 ал.2 и 3 НК	2	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
смърт и телесна повреда в трансп.-чл. 342 НК	3	1	0	3	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
прич. смърт в транспорта – чл. 343 ал.1"в"	18	22	26	17	17	21	14	19	12	3	2	9	0	0	7
смърт в трансп.в пияно с-е-чл.343 ал.3"б" и ал.4	1	5	4	0	4	4	1	4	3	0	0	0	0	0	0
чл. 354а,б и чл.354в ал.2-4 НК	29	28	23	25	28	22	4	2	1	24	22	22	23	21	15
Общ брой	181	191	227	146	148	181	65	83	76	79	73	108	61	54	71

1.9. Дела наблюдавани от Европейската комисия за 2014г. /според списък 1 изпратен от ВСС с изх. № 91-00-019/12.06.2013 год./

Сред делата, попадащи в списък 1 изпратен от ВСС с изх. № 91-00-019/12.06.2013 год. е НОХД 823/2012г.(известно като делото „Гранити“), което приключило през 2014 год. и е изпратено по жалби на подсъдимите и протест на прокурора в Апелативен съд-Бургас и към момента няма върнат резултат.

2. ВЪЗВИВНО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

2.1.Постъпление на въззивни наказателни дела

Брой разгледани дела.

Към 01.01.2014г. несвършени са били 30 ВНОХД, ВНЧХД, ВНАХД, образувани в края на 2013г., както и 9 ВНЧД от същия период.

През отчетната 2014 година в Окръжен съд Бургас са постъпили за разглеждане **538 въззивни наказателни дела**, от които **302** въззивни наказателни дела от общ характер (през 2013г. са били **258** и през 2012г. **269**) и **236** частни наказателни дела(през 2013г. **217**бр. и през 2012г. **272** бр.) Близо 24% - 128 дела от този вид са постъпили през последното тримесечие на отчетната година.

Дейността на съда по разглеждания показател е пряко обусловена от дейността на районните съдилища. Отчетените цифри свидетелстват, че макар и очертал се през последните години по висок процент на приключилите пред районния съд дела със

споразумение или по реда на съкратеното съдебно следствие, постановените и обжалваеми съдебни актове / присъди/ биват атакувани от страните пред окръжния съд. Установената активност на страните предпоставя и по –големия брой образувани пред БОС въззивни дела. Същевременно, делата с фактическа и правна сложност поддържат един сравнително постоянен процент, който факторнаред с повишения брой въззивни дела, обуславя и по-висока натовареност на съдиите. Разглежданите пред окръжния съд ВНОХД с фактическа и правна сложност, които не са били приключени по някой от диференцираните процедури, често пъти налагат провеждането на ново съдебно следствие и събиране на допълнителни доказателства. Това повлиява продължителността на въззивното производство.

Най-много дела са образувани по жалби и протести против първоинстанционните актове на РС-Бургас (180), РС-Карнобат (32), РС-Несебър (29), РС-Царево (15) и РС Поморие (14). По жалби са образувани 244 дела, а по протести на прокуратурата- 58 дела.

През 2014г. са разгледани общо **е 332 въззивни дела** (през 2013г. – 313 и през 2012 - 348) и **245 ВНЧД** (236 през 2013г. и 296 за 2012г.)

2.2. Свършени дела - анализ по видове

Относителните резултати от дейността на съдиите по ВНОХД, ВНЧХД, ВНАХД и ВНЧД, се илюстрират в следната таблица :

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД,ВНАХД	ВНЧД
Брой дела за разгл.към 31.12.2014	332	245
Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	85%	94%
Несв. Дела към 31.12.2014 г.	51	15
Съотношение на несв.към свърш.дела	1:5.5	1:15.3
Брой обж. и протест. Дела	11	1
Резултати от касационна проверка		
Отменени	2	0
Потвърдени	6	0

За сравнение- 2013г

Вид дело	ВНОХ, ВНАХД	ВНЧХД, ВНЧД
Брой дела за разгл.към 31.12.2013	313	236
Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	90%	96%
Несв. Дела към 31.12.2013 г.	30	9
Съотношение на несв.към свърш.дела	1:9.4	1:25.2
Брой обж. и протест. Дела	11	0
Резултати от касационна проверка		
Отменени	0	0
Потвърдени	6	0

За сравнение- 2012г

Вид дело	ВНОХ, ВНАХД	ВНЧХД, ВНЧД
Брой дела за разгл.към 31.12.2012	348	296

Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	84%	94%
Несв. Дела към 31.12.2012 г.	55	19
Съотношение на несв.към свърш.дела	1:5,3	1:14,58
Брой обж. и протест. Дела	9	4
Резултати от касационна проверка		
Отменени	0	0
Потвърдени	3	0

Свършените през 2014г. ВНОХД, ВНЧХД и ВНАХД са **281**, които представляват 85%от всички разгледани дела и 93% от постъпилите.

През отчетната година процентът на приключилите в тримесечния срок дела 77% е по-висок от 2012г.(71%) и еднакъв с установения през 2013г. (77%). От общо свършените второинстанционни наказателни дела, в тримесечен срок са приключени 215, или 77 %. Този показател сочи, че тенденцията за разглеждане на делата в разумен срок се запазва.Предвид обаче цялостната картина на постъплението на въззивни дела през отчетната година, уместно е да бъде възприет по-критичен подход в оценката за срочност на разглеждането им.

Останалите висящи в края на отчетния период са 51 дела и представляват постъпилите за последните три месеца дела, които по обективни причини не могат да приключат до 31.12.2014г.

За сравнение: През 2013г.саприключени в тримесечен срок 77%, апрез 2012г. - 71%.

Приключили в тримесечния срокВЧНДса **93%** (при свършени дела 230 ВЧНД). Същият процент е установен и през 2013г., при свършени дела 227 ВЧН дела и 92% за 2012г. - 277 ВЧНД. Статистиката сочи на сравнително висок процент разгледани дела – ВНОХД, ВНАХД и ВНЧХД в рамките до 3 месеца.

Макар и при оптимизирана система на дейността по обработка и насрочване на делата, времето от първата дата на насрочване до постановяване акта на съда е обвързано с множество фактори. Един от тях е натовареността на съдиите и организацията на работата създадена във въззивните състави и в частност -обявени по график 2 заседателни дни за всеки въззивен състав в рамките на един месец. Не следва да се пренебрегват и причините, обуславящи отлагане на делата, които в преобладаващите случаи не се дължат на лоша организация на съдията, а са сведени до законови предпоставки. Както беше посочено по-горе, постъплението на ВНОХД, ВНАХД и ВНЧХД към края на отчетния период е било по-интензивно, поради което са отчетени като висящи 51 дела и в процентно съотношение те представляват разликата до параметрите на показателя за приключили дела. В този смисъл, по напълно обективни причини, делът на неприключилите дела не е значителен.

Анализът на причините, довели до разглеждане на въззивните дела в срок над три месеца, за които законът регламентира провеждане на открито съдебно заседание, установява следните наблюдавани такива, аналогични с предходния отчетен период:

- отлагане на делото по молба на страните, поради наличие на уважителни причини;
- незадълбочено проучване на делото от докладчика преди насрочването му, довело до пропуски при определяне на лицата, които следва да вземат участие във въззивното производство;
- несвоевременна, респ. непълна проверка на редовността на върнатите призовки към датата на насрочено съдебно заседание, което препятства използването на всички способи по чл. 178-182 от НПК за призоваване;
- отлагане на делото в срок над един месец;
- попълване на делото с нови доказателства с оглед правилното му решаване.

Констатираното през предходната отчетна година редуциране на случаите, в които отлагането на делото е надвишавало едномесечен срок, понастоящем критично можем да отбележим, че отново се забелязва като практика сред съдиите. Проследените случаи, в които при отлагане на делото, същото се насрочва в срок по-голям от един месец е фактор, водещ до забава на въззивното производство, който трябва да бъде в значителна степен преодолян. Данните сочат, че от общо отложени през годината 132 заседания по делата (ВНОХД, ВНАХД, ВНЧХД и ВЧНД), в 42 от случаите обявената нова дата на съдебно заседание е извън едномесечния срок, а в 25 от случаите – над 40 дни.

Водещо място през отчетния период заемат случаите на отлагане на дела поради невявяване на защитник с посочени уважителни причини за това. На второ място по брой са делата, при които отлагането се е наложило поради нередовна процедура по призоваване, следвани от делата, отложени за събиране на допълнителни доказателства – по инициатива на съда или страните и делата, по които подсъдимите са направили искане за ангажиране на защитник по упълномощаване или за определяне на служебен защитник.

Предприетите от предходни години мерки за редуциране на сроковете за разглеждане на въззивните дела, обективно насочват към преодоляване на част от проблемите. Създадената по-стриктна организация в подготовката на съдебното заседание от гледна точка на координацията в дейността на секретаря и съдията докладчик, води до съществено намаляване на случаите, в които делата се отлагат поради пропуски в призоваването на заинтересованите страни, но все още недостатъчна. Въпреки относително малкия дял на делата, чието отлагане е станало поради сочените причини, същите следва да са основание за завишаване на изискванията към докладчиците при проучване на делата и изготвяне на разпорежданията за насрочването им. Същевременно, отчетените като преобладаващи причини за отлагане на делата и случаите на необоснована продължителност на отлагането, изискват оптимизиране на усилията за преодоляването им. Необходимо е по-стриктно съблюдаване от страна както на докладчиците по делата, така и на председателите на съставите на сроковете, в които се насрочват делата, като първа дата на съдебно заседание и при отлагане. Да бъдат редуцирани случаите, в които делата се отлагат поради нередовно призоваване, което следва да бъде обезпечено с проверка в необходимия срок преди датата на насрочено съдебно заседание на върнатите по делата призовки. Да се използват ефективно всички способи, уредени в НПК за призоваване на страните. Преодоляването на констатирания проблем ще е една от задачите през следващия отчетен период.

- **Брой решени дела по същество - анализ по видове и структура;**
- **Брой отменени /брой изменени, брой потвърдени решения на районните съдилища.**

През изминалата година по същество са решени 267 ВНОХД, ВНЧХД и ВНАХД и 224 ВНЧД.

По 165(62%) решени по същество въззивни дела, присъдите на първоинстанционните съдилища са потвърдени. При сравнителния анализ на резултатите при ВНОХ, ВНЧХД и ВНАХД за трите наблюдавани години, се констатира, че потвърдените съдебни актове- 165 броя са по-малко в сравнение с предходните две години (при 184 за 2013 г. и 174 - 64% за 2012 г.), т.е. статистиката по показател „потвърдени дела“ бележи спад в сравнение с предходни години. Очертаната картина обаче сочи на сравнително нисък процент занижаване и поради това не може да обуслови извод за ниско качество на проверяваната дейност на районните съдилища.

В процентно отношение, потвърдените присъди спрямо всички решени въззивни наказателни дела е най- висок за БРС – 65% (при 70% за 2013г. и 65% за 2012г.), СрРС -

88% (при 69% за 2013г. и 50% за 2012г.) и НРС – 62% (при 59% за 2013г. и 77% за 2012г.). В останалите съдилища процентите са както следва : ПРС – 42% (при 61% за 2013г. и 62% за 2012г.), АРС – 39% (при 40% за 2013г. и 35% за 2012г.), РС Царево 56% (при 38% за 2013г. и 32% за 2012г.) РС М. Търново – 71% (при 80% за 2013г. и 40% за 2012г.). В КРС този показател е притеснително силно занижен -33% (при 68% за 2013г. и 47% за 2012г.).

Окръжен съд- Бургас е **изменил 62** присъди на районните съдилища, което е 22 % от разгледаните и свършени дела. В 22 случая (при 14 за 2013г. и 24 за 2012г.) наказанието е намалено, по 4 дела наказанието е увеличено (през 2013г. 4, а през 2012г. няма дела, за които наказанието да е увеличено). Броят на изменените присъди, извън частта им относно наказанието (с други промени в наказателната част и промени в гражданската част) е 36 (при 32 за 2013г. и 40 през 2012). Сред изменените присъди основно място заемат тези, с промени в наказателната част – 31 бр. (11% от всички свършени) при 27 бр. (10%) за 2013г. и 36 бр. (12%) за 2012г. По 5 от делата, БОС е изменил присъдата в гражданско-осъдителната ѝ част.

По 22 (22 и за 2013г и 20 за 2012г.) дела присъдите са били отменени изцяло и делата върнати за ново разглеждане, поради допуснати неотстраними от въззивната инстанция съществени процесуални нарушения. Като проблем може да се отчете и неадекватната на натоварването кадрова политика, независеща и въпреки предприетите от председателите на районните съдилища мерки в тази насока. Констатирани са периоди, в които натоварването на районните съдии надхвърля личния капацитет за справяне, който факт има за последица – пропуски и грешки в работата им.

Прекратени са били общо 20 въззивни наказателни дела, в т.ч.14 ВНОХД, ВНЧХД, и ВНАХД, като по 4 от делата подсъдимите и тъжителите са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК. 6ВЧНД са били прекратени по други причини, в т.ч. и поради нередовности или оттегляне на жалбите и протестите по тях.

През 2013г.прекратени са били общо 13 въззивни наказателни дела, в т.ч.8 ВНОХД, ВНЧХД, и ВНАХД, като по едно от делата подсъдимите и тъжителите са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК и 5 ВЧНД. (12 дела - въззивни 7 и 5 ВЧНДса били прекратени по други причини, в т.ч. и поради нередовности или оттегляне на жалбите и протестите по тях), 35 са били през 2012г. в т.ч.20 ВНОХД, ВНЧХД, и ВНАХД като по 3 от делата подсъдимите и тъжителите са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК и 15 ВЧНД.(32дела - въззивни 17 и 15ВЧНД дела са били прекратени по други причини).

2.3.Брой обжалвани и протестирани въззивни производства, резултати от касационна проверка.

От общо решенията през 2014г. 281 дела, обжалвани са били съдебните актове по 11, толкова са били и през 2013г. и 9 през 2012г. През 2014г. е обжалвано едно ВЧНД (856/2013) като резултата от ВКС е : „Не допуска касационно обжалване“.

От обжалваните дела, по 3 ВНЧХД (988/2013, 170/2014, 68/2014) и 3 ВНОХД 578/2014, 660/2013, 251/2014) присъдата е потвърдена.

Отчетените резултати говорят за ефективен и качествен контрол, осъществяван от окръжния съд по делата на първостепенните съдилища.

2.4.Натовареност на съдиите от Наказателно отделение през 2014г.

Съдиите от наказателно отделение, разглеждащи първоинстанционни и въззивни наказателни дела са били реално натоварени, както следва:

- **Спрямо постъпилите дела – 8,53 дела/месец**

- **Спрямо разгледаните дела – 9,22 дела/месец**
- **Спрямо свършените дела- 8,31 дела/месец**

Тези показатели са изчислени на база реално работили наказателни съди през годината, без СРС.

Статистически изведените цифри не дават реална картина на натовареността.

Отчетността по отношение на натовареността на съдиите и съдилищата продължава да търпи критики от гледна точка обективността на зададените критерии.

Действителната натовареност на наказателно отделение показва средно за двете инстанции по 91 дела за разглеждане на месец и по 82 решени.

2.5.Проблеми. Изводи.

През отчетната година в Окръжен съд-Бургас не са извършвани планови проверки от Инспектората към ВСС.

Проверка за организационната дейност на съдиите от Окръжен съд-Бургас бе извършена от Апелативен съд-Бургас, в състав, определен с нарочна заповед на Председателя на БАС и обхващаща периода 01 януари 2014 год. – 01 ноември 2014 год. Проверката бе извършена в срока от 24.11.2014 год. до 27.11.2014 год.

Към датата на изготвяне на настоящия доклад, в Окръжен съд-Бургас не е постъпил обобщен доклад от БАС, отразяващ резултатите от проверката, поради което и същите не могат да бъдат обект на коментар.

През 2014 год. съдиите от наказателно отделение в БОС проявиха активност и професионален подход при обсъждане на различни актуални правни теми, с произходящата от тях проблематика. Обсъдени и изготвени бяха становища във връзка с приемането на ТР от Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС, свързани с противоречивата практика на съдилищата и в частност :

-по някои въпроси, свързани с противоречивата практика на съдилищата по въпроса, дали е възможна идеална съвкупност между съставите на престъпленията по чл. 234 НК и чл. 242, ал. 1 НК, както и по приложението на чл. 242, ал. 1 от НК, когато деянието е осъществено на вътрешна граница на Европейския съюз(докладчик съдия Яни Гайдурлиев).

-по някои въпроси, свързани с противоречивата практика на съдилищата, свързана с приложението на чл. 12, ал. 3 ЗМИП(докладчик съдия Георги Пепеляшев)

-относно установена разнородна практика на съдилищата по приложението на чл. 113 от НПК, а именно: трябва ли да е налице висящо производство пред съда относно собствеността върху вещи или е достатъчно да са налице претенции на две или повече лица пред прокурор по реда на чл.111 ал.2 от НПК за връщане на вещта, за да се приеме, че е налице спор и да се приложи разпоредбата(докладчик съдия Иво Добрев).

- по въпросите за тълкуването и приложението на закона във връзка с противоречивата практика на съдилищата по чл. 263 ал.1 от НПК в случаите, в които по делата има ВДС, придобити чрез СРС (докладчик съдия Пламен Синков).

- относно установена разнородна практика на съдилищата по приложението на чл. 378 ал.4 от НПК (докладчик съдия Цвета Попова).

Активно бе участието на съдиите при обсъждане и обобщаване практиката на съдилищата от Апелативния район по проблемите в съдебните производства по внесени обвинителни актове, имащи за предмет престъпления по Глава седма от НК против данъчната система /съставите по чл. 255 от НК/.

Наред с проявената активност на съдиите към уеднаквяване практиката на съда, по-голяма част от тях активно участват и в регионалните семинарите с наказателно-правна насоченост, финансирани от НИП на местно ниво. Много от съдиите повишават своята квалификация с участието в семинари, организирани и провеждани в НИП, включително

някои от съдиите след проведено обучение участват лично като обучители по конкретно зададени теми за семинари – Например, по темата „Финансово разследване и трафик на хора“, организиран в рамките на проект „Българското правоприлагане и съдебната верига в областта на трафика на хора с акцент върху финансово разследване и конфискация“ като лектор участва съдия Яни Гайдурлиев. Някои от съдиите, владеещи чужд език бяха поканени да участват в семинар по правата на човека, който бе проведен в Страсбург, в Европейския съд по правата на човека в периода 8-9.07.14 год (съдиите Я.Гайдурлиев, П.Синков, Б.Димитрова). Участие в обучение, организирано от Европейската мрежа за съдебно сътрудничество– Краткосрочен стаж по Европейска програма за обмен на магистрати, проведен в Санта Круз де Тенерифе, Испания взе съдия П.Синков.

Разбира се, споменатата дейност на съдиите от наказателната колегия не изчерпва инициативите през отчетната година, доколкото не по- малко важно е да се отчете и периодичното провеждане на събрания на колегията, имащи за предмет обсъждане на актуални противоречиви практики по приложението на НК и НПК, актуалните законодателни изменения и проблеми в пряката дейност.

Обобщавайки статистическите данни от доклада, извода който правим е, че основната част от работата на съда отговаря на европейските стандарти, а по ефективност е съпоставима с тези на страните членки на ЕС. Изправени пред динамиката на законодателни промени и обществено недоверие, съдиите традиционно проявиха устойчивост и последователност при отстояване на принципите и гаранциите за независимост на съдебната система, съдействаха за утвърждаване върховенството на закона, фундаменталните човешки права и ефективно и прозрачно правосъдие. Резултатите показват във висока степен, че съдът адекватно отговаря на очакванията за бързина, качество и ефективност. Макар и заложи в закона кратки срокове, като гаранция за ефективно правораздаване, съдиите усърдно се стремят към добро качество на своята работа. Усилията са съсредоточени към задълбочено проучване на делата от доказателствен аспект, което осигурява спазване на основните правила в НПК – чл. 12, чл.13 и чл. 107 ал.2 от НПК за разкриване обективната истина и вземане на решение по вътрешно убеждение, основано на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото. Честата промяна на законодателството не позволява сформирание на трайна и единна съдебна практика, която да е предвидима в процеса на приложение на закона, а това на свой ред поражда критики към работата на съдилищата. Съдиите са особено чувствителни на негативния отзвук на обществото за качеството на тяхната работа.

Същината на съдийската дейност е решаването на правни спорове. Правораздаването, осъществявано от съдилищата протича в състезателен процес, в който страните изявяват и защитават своите позиции. Ежедневно съдиите се изправят „лице в лице“ с хора, които са гневни, отчаяни, разочаровани или амбицирани да спечелят делото в своя полза. Профилът на съдията изисква същият да бъде емоционално безизразен, авторитетен и ангажиран единствено да реши спора между страните, спазвайки повелята на закона, принципите на лична безкористност, независимост и безпристрастност. Съдиите са принудени с достойнство и безмълвно да понесат различни прояви на поведение и отношение на страните към тях, без да разполагат с право на емоционална реакция, която би била израз на необективност или пристрастност. Обществото поставя високи изисквания към съдиите и често отправя немотивирани критики към тях. Решаването на един спор, каквато е основната функция на съдията, винаги предполага една от страните по него да остане недоволна. Това предизвиква негативни реакции, на които съдията трябва и може да даде единствен „обоснован отговор“ в мотивите на своя съдебен акт. Обективните характеристики на дейността на съдиите и специфичната им роля като лидери в правосъдната система, ги прави особено уязвими на негативните нагласи на обществото към труда им, несправедливото подценяване на работата им, обвиненията за корупция и

реакциите на страните по делата. В този аспект, посочените фактори е необходимо последователно и трайно да бъдат заличени като проява на обществена нагласа, за да бъде гарантиран стабилитета на системата като цяло. Признанието за добре свършена работа несъмнено се явява сред един от основните стимули за влагане на все повече усилия в пряката дейност.

Ефективното противодействие срещу престъпността и борбата с нея обаче, може да има успех само при една адекватна законодателна уредба и ефективна дейност на всички органи, натоварени с тази задача. Промените в нормативната уредба следва да се предхождат от анализ и оценка на действащото законодателство и от идентифициране на пропуските, които позволяват извършването на дейности във вреда на държавата и обществения интерес.

ОБОБЩЕН АНАЛИЗ
на дейността на РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА
в съдебния район на Окръжен съд- Бургас
за 2014 г.

На територията на Бургаски съдебен окръг работят **осем районни съдилища** в градовете Бургас, Карнобат, Айтос, Поморие, Несебър, Царево, Малко Търново и Средец.

Юрисдикцията на районните съдилища се разпростира на административната територия на 13 общини- БУРГАС, КАМЕНО, АЙТОС, РУЕН, ПОМОРИЕ, НЕСЕБЪР, КАРНОБАТ, СУНГУРЛАРЕ, ПРИМОРСКО ЦАРЕВО, СРЕДЕЦ, МАЛКО ТЪРНОВО, СОЗОПОЛ.

През годината, правосъдие са осъществявали **56 от 58 районни съдии по щат**.

Кадровата обезпеченост е сравнително добра от гледна точка на утвърдения щат за магистрати, но пак ще подчертаем, че адекватна на натовареността от преди няколко вече години. По отношение на запълване на щата критиките са много и основателни.

Съставът на съдилищата продължава да се “попълва “ с командировани съдии, което в никакъв случай не доведе до разрешаване на кадровия проблем. Това иначе временно разрешение на въпроса се превърна в основен способ за преодоляване на натовареността най-вече в РС-Бургас.

За други районни съдилища пък, командироването на съдия от състава за дълъг период от време се оказва проблем. Такова е положението в Районен съд- Айтос, например. Там са назначени четирима магистрати, но реално от години работят трима, тъй като четвъртият е командирован в Софийски районен съд. Подобно е положението в Районен съд-Царево, където на щат са назначени трима съдии, но единият от встъпването си като районен съдия е командирован в Районен съд- Бургас. От Районен съд- Бургас пък, до скоро един магистрат бе командирован в Софийски районен съд, а в момента е вече е съдия в СГС след конкурс. Бавните и тромави процедури не дават възможност председателите на районните съдилища да планират и предвидят щатната обезпеченост нито в краткосрочен, нито в дългосрочен план.

През отчетната година, изтекоха мандатите на много от председателите на районни съдилища. Така, за нов петгодишен мандат бе избрана съдия Яна Колева- председател на БРС, за административен ръководител-председател на РС-Царево бе избрана съдия Мария Москова, а за административен ръководител-председател на РС-Карнобат съдия Татяна Станчева-Иванова. По тази тема следва да се отбележи друг голям проблем, очертал се през изминалата година в районните съдилища от района на БОС - нежеланието на съдиите да се ангажират с административното ръководство на съдилищата. Втора открита процедура за конкурс за административен ръководител-председател на Районен съд- Айтос приключи без нито една подадена кандидатура. Така ще приключи и процедурата за председател на Районен съд- Несебър. Трудно се намери и кандидат за административен ръководител на Районен съд- Малко Търново, където понастоящем пък няма нито един съдия по щат, а е

назначен само и.ф. председател. Едва ли има нужда да се коментират и са неясни причините за това нежелание. Единственото, което бих искала да изразя е съжалението, че толкова почтени хора вложиха толкова много усилия, вяра и упорит труд, а някои заплатиха и със здравето си, за да достигнат районните съдилища стандарти, които са съизмерими с европейските, но така и никой не си направи труда да забележи свършеното и не намери време да обърне внимание на проблемите на районните съдилища.

При сравнение с разпределението на делата по съдилища се разкрива отново неравномерна натовареност на отделните щатове за районни съдии. Това е стар и задълбочаващ се проблем, който е типичен не само за окръга, но и за страната и в този смисъл не може да бъде разрешен със средствата на регионалното административно управление.

Всичко изложено до тук е повтарящо се през годините, като отново оставаме с надеждата, че в близко бъдеще ще бъде намерено правилното решение или поне правилната посока.

На база на средната натовареност в окръга, съдилищата от Бургаски съдебен окръг са работили при различна натовареност (видно от приложенията по-долу).

Средно в окръга за 2014г. един районен съдия е разгледал **524 дела** (546 за 2013г. 536 за 2012г.) и е решил **476 дела** (при 490 за 2013г. и 480 за 2012г.).

През 2014г. един районен съдия е разгледал с 22 дела по-малко в сравнение с 2013г. и с 12 дела по-малко от 2012г. Решил е с 14 дела по-малко в сравнение с 2013 и с 4 дела по-малко в сравнение с 2012г. Видно от докладите на председателите на районните съдилища, по-малкото постъпление се дължи основно на намаляване на заповедните производства.

Най-голямо постъпление и средна натовареност(действителна) през годината има в районните съдилища в гр.Бургас, гр.Айтос и гр.Царево – съответно 38.26, 29.60 и 29.50. Така е по отношение на разгледаните и свършени дела .

През 2014г. са били разгледани **26 007 дела**, (29488 през 2013г. и 28 968 през 2012), а свършени - **23 638 дела**, при 26500 през 2013г. и 25 905 за 2012г. Т.е. с 3481 дела по-малко в сравнение с 2013г. и с 2961 по-малко от 2012г.

Средният процент за окръга по отношение на свършените в 3-месечен срок дела за 2014г. е **89 %**. Той показва, че въпреки големия брой дела, районните съдии отново са съумяли да приключат максимален брой дела.

За сравнение : През 2013г. и 2012г. в тримесечен срок са приключили също 89%

В тримесечен срок, картината на свършените **по съдилища дела е, както следва**: РС-Бургас- 89%, РС-Несебър- 87%, РС-Поморие- 90%, РС-Карнобат- 92%, РС-Айтос- 86%, РС-Царево-90%, РС-Средец- 99%, РС-М.Търново- 98%. Тези цифри определено означават достигнат стандарт за бързо правосъдие, при това за една част от тях- в условията на висока натовареност.

По наказателните дела съдилищата постоянно в тригодишния период са показвали високо темпо на работа- **88%** свършени в тримесечния срок дела, при 85%-в тримесечен срок за 2013г. и 2012г.

По съдилища, показателят на свършените в тримесечен срок дела е, както следва: 87%- БРС, 86%- НРС, 89%-АРС, 90%-ПРС, 90%-КРС, 89%-ЦРС, 98%-СрРС, 97%- МТРС.

По гражданските дела в тримесечен срок са свършени **90%** , при 91% през 2013 и 2012г.

Гражданските дела, приключени в тримесечен срок по съдилища са, както следва: РС-Бургас- 90%, РС-Несебър- 88%, РС-Поморие- 90%, РС-Карнобат- 93%, РС-Айтос- 85%, РС-Царево-92%, РС-Средец- 99%, РС-М.Търново- 99%

Председателите на районните съдилища са посочили в своите доклади всички достижения и недостатъци в дейността на съответния районен съд. Може да се обобщи, че районните съдилища от района на Окръжен съд- Бургас не отчитат (и то от доста време насам) проблем с бързината на правосъдието. Поради липсата на свободни места за кариерно израстване в региона, в районните съдилища преобладават съдиите със сериозен професионален опит. Това от една страна ползва правосъдието, защото осигурява качество, но от друга- демотивира магистратите, защото стремежът на всеки човек да се развива е естествен. Погледнат от положителната за правосъдието страна, съдиите от районните съдилища активно изразяват критичния си поглед към процеса и процедурите в новия ГПК като обективно са отразили в докладите си трудностите и проблемите не абстрактно, а в светлината на практическите решения, до които са стигнали при прилагането, като са намерили аналитичния и верен тон . Всички те- районните съдии са възпитани в уважение към закона, човешките права и институционната корекция.

Критиката, която отправяме като въззив към дейността на районните съдии следва да продължи да бъде основа за обсъждания за уеднаквяване на практиката в региона. Въпросът с еднаквата практика е част от отговора за доверие и предвидимост на съдебната система. В този ред на мисли и районните съдии считат засилената тълкувателна дейност на ВКС като изключително положителна предпоставка за повишаване на качеството на дейността, която им е възможна да извършват и излизане от омагьосания кръг на недоверие към магистратите и системата.

Тук е мястото да посочим отново, че районните съдии следва да са по-активни, когато от тях се искат становища за тълкувателни решения, когато е обявена правна тема за разискване или вълнуващите ги въпроси са се натрупали. С риск отново да се повтори, считам, че съдиите не трябва да се „объркват” в голямото говорене за съдебна реформа, което често е с горчив популистски привкус. Съдиите добре знаят кои и какви са проблемите на правосъдието. Те трябва да имат становище и да го изразяват по всеки правен въпрос, преценен от тях като важен за правото, трябва да се чувстват ангажирани с истинските проблеми на правосъдието, които са невидими или поне прекалено сложни за външните коментатори. Обръщането на погледите към броя на делата, равномерното им разпределение или единствено и само пряко касаещи ги кариерни проблеми, означава, че сме допуснали професионалния дебат да излезе извън правото.

През отчетната година, Окръжен съд не веднъж се занима с текущи проблеми на районните съдилища и най-вече с възможността за уеднаквяване на практика, защото различията в практиката на инстанциите не изглеждат като качествено правораздаване, тъй като създават несигурност у страните и подкопава доверието в съда. За съжаление, все още съществуват случаите на различни решения по напълно сходни казуси както в нашата практика, така и в тази на ВКС.

Районните съдилища отчитат като тревожно запазването на високия процент отменени определения поради несъвпадане на становищата на районните и въззивните съдии по приложението на закона относно редовността на извършването на процесуалните действия, правният интерес от исковете и тяхната допустимост. Отново сочат, че въззивният контрол се отличавал с по-либерален подход при тълкуване на процесуалните задължения на страните и процесуалните предпоставки за допустимост на исковете. Тук обаче въззивните съдии възразяват въз основа на направен анализ, че се касае в много от случаите за пропуски от страна на районните съдии. За да не отчитаме и през следващата година подобен сблъсък, от началото на 2015г. се постави на контрол всяка отмяна на акт

на районен съд. Наясно сме и винаги сме изхождали от позицията, че не е достатъчно да се напътят районните съдии от висотата на по-горната инстанция, важно е да се обсъди и разбере проблема за тази трайна тенденция, след анализ. През отчетната година, Окръжният съд не е бил сезиран с този проблем и с констатациите, направени едва в годишните доклади. Тъй като диалогичността и равнопоставеността в отношенията между всички, без значение инстанцията, в която се работи, са манифестирани не веднъж, активността следва да е двупосочна и да се реагира винаги, когато се отчита траен проблем. Не случайно посочихме, че обсъждането на правните въпроси е по-важно от поставеното на дневен ред „броене на дела“.

Иска ми се да посоча, все заради връзката с качеството, че всякаш всички свикнахме с данните за непосилни обеми на работата в районните съдилища. Предписахме натовареността на заповедните производства и затворихме темата. Така, вместо да се помисли сериозно за разтоварване на съдиите от несвойствената им работа, пренебрежително продължаваме да отчитаме, че над 40 дела месечно на съдия е нещо нормално. Пропуснахме да отдаваме дължимото внимание на истинските съдебни процеси, пропуснахме и да отбележим, че съдиите, разглеждащи толкова много дела имат граница на физическите възможности. Гражданското правораздаване в районните съдилища към момента е насочено основно към удовлетворяване на формалните изисквания, като липсват възможности за усъвършенстване. Фокусът при контрола на работата ни изцяло е насочен към формалното спазване на закона и най-вече към сročността. Задълбочеността и качествената работа обективно не се използват като критерии при оценяването на тази дейност.

Продължавайки по темата, както бе посочено по-горе, районните съдии не приписват своите „неуспехи“ по делата единствено на обстоятелства извън собствените им действия, но следва да се обърне специално внимание на тревожността, която отчитат и по въпроса за недобро познаване на динамичната нова съдебна практика, поради липса на време. Затрупани с огромен брой заповедните производства, по които са длъжни по закон да се произнесат в 3-дневен срок, както и с несвойствена дейност по администриране на производствата, те са лишени от възможността за задълбочена работа по съществото на споровете. По тези съображения, не веднъж през годината председателите на съдилищата са правили опити за оптимизиране или увеличаване на съдебната администрация, за да могат да компенсират натовареността на съдиите с чисто административни задължения и ги разтоварят от тях, но в повечето случаи неуспешно.

Повечето от председателите също отново отчитат необходимостта от високо квалифицирана съдебна администрация, която нещо да осъществява размяната на съдебни книжа, стриктно да отграничава специфичните документи от различните нови процедури, точно и вярно да възпроизвежда разпорежданията на съда, да следи за сроковете и на това ниво са дали оценка на качеството на работата в канцелариите, като не са спестили критика.

Нарастващите критерии към магистратите, както и нарастващите очаквания към съда предполагат нарастващи изисквания и към качествата на административния персонал. Отново ще посочим, че няма как да се случи електронно правосъдие при състав от служители с ограничена компютърна грамотност.

Поддържаният голям брой на постъпления на заповедни дела, увеличеният брой трудови дела и структурата на постъплението на останалите граждански дела, отчитана в районните съдилища е различна поради значителните разлики в демографско и икономическото положение на районите.

В силните общински центрове постъпват дела с все по-усложнени правни конструкции, развива се и усложнен граждански процес – насрещни искиове, съединяване, възражения, встъпване. Увеличават се делата при множество на ищците или ответниците, особено по дела за собственост, като това се свързва с атакуване на множество

прехвърляния. Хипотезата на един заявител срещу множество длъжници, напр. банките и търговските дружества с монополна дейност, създава струпане на дела в кратък период от време, обикновено свързан със счетоводните отчетания на дружествата. Сериозната междуфирмена задължнялост е друг фактор, довел до драстично увеличаване както на заповедните производства, така и на делата по чл.422 ГПК, така и на облигационните. Тези данни кореспондират и с големия брой дела за несъстоятелност в Окръжен съд.

Новият ГПК така и не получи одобрението на съдиите. Усложненото администриране по всички видове дела, включително подготовката на делата като съвкупна дейност от всичко, което следва да извърши съдията до първото съдебно заседание, заемащо по-голямата част от работния му ден, всъщност го лишава от време за чисто правна дейност, от време за размисъл и задълбоченост при решаване на делата, от възможност за подобряване на качеството на правосъдието и повишаване на собствената си квалификация. Всъщност, постановените в закрито и разпоредително заседание определения и разпореждания се измерват в хиляди на брой, макар че не получават статистическо отразяване. В съдилищата се отчита само крайният съдебен акт. Това положение изначално залага възможността за неправилни изводи за натовареността на институциите, която ще има съществено значение вкл. за кадровата политика, осъществявана от ВСС.

И районните съдии за поредна година очакват повече от НИП. За съжаление, през отчетната година вместо усилията да са насочени смислено с множество семинари с възможност за посещението им от всички съдии, НИП отново не отговори на очакванията като включи недостатъчен брой, безинтересни и необезпечени от към места форми на обучение. Отчетено като проблем още миналата година, ръководствата на Окръжен и Районен съд гр.Бургас кандидатстваха пред НИП за изнесени обучения и бяха одобрени четири такива и за 2014г. Тази форма на семинари считаме за подходяща за разрешаване или поне обсъждане на вълнуващите ни правни проблеми, но добре би било магистратите да имат възможността да участват в обученията на национално ниво, където ще имат полза да обменят мнения с колеги от други региони, както и да чуят различни от формираните в бургаския съдебен район становища.

Не можем да не отчетем обаче, че съдии от районните съдилища спечелиха възможността за стаж в съд на държава от ЕС, както и за работа в Регистратурата на ЕСПЧ за няколко месеца (по вина на ВСС- не за една година, както се класираха).

В докладите на районните съдилища се засягат и важни въпроси по управлението на бюджета и кадровата обезпеченост. Тревожност се изразява по срочността на конкурсите в системата, както и по липсата на перспективи за кариерно развитие в региона. Несъгласие е изразено и по отношение на предложението за въвеждане на индивидуална норма за натовареност по предлагания от ВСС начин, което се манифестира недвусмислено чрез непопълване на изпратените индивидуално на всеки анкети. Това е напълно доброволен акт и не е въпрос на администриране, за да се намесва административен ръководител по въпроса с активността. Резерви от Бургаския съдебен район бяха изразени още при стартиране на проекта.

1. Дейност на районните съдилища по наказателни дела.

През отчетния период са **постъпили 8999** наказателни дела

2013г.- постъпили 9362 дела;

2012г.- постъпили 8763 дела;

През 2014г. са **разгледани 10041** наказателни дела в осемте районни съдилища.

За сравнение:

2013г. разгледани 10467 дела;

2012г. разгледани 9816дела.

Свършени са 9296 наказателни дела, от които 8194 или 88% в тримесечния срок

За сравнение :

2013г. свършени 9424наказателни дела, от които 7977 или 85% в тримесечния срок.

2012г. свършени 8713наказателни дела, от които 7381 или 85% в тримесечния срок.

Постановени са 507 присъди по обвинителни актове.

За сравнение : 2013г. 542 и 2012г. – 630

Одобрени са 1394 споразумения (1640 през 2013г. и 1475 през 2012г.).

Останали несвършени в края на 2014г. са 745 (2013г. - 1043 и 2012г. – 1103)

Сравнението на броя на свършените дела и броя на делата постъпили през годината показва, че съдилищата се справят с постъплението, въпреки натовареността

Новообразуваните НОХД през 2014г. са **1951**бр. дела (2013г. - 2299 и 2012г. – 2197).

Всичко за разглеждане са били 2190.

Свършени са били 1995 дела, от които 1733 в тримесечния срок, или 87%.

В началото на периода са останали несвършени 239 дела, а в края на периода са останали несвършени 195 дела.

За сравнение : през 2013г. в началото на периода са останали несвършени 238 дела, а в края на периода са останали несвършени 239 дела и през 2012г. останали несвършени в началото 252 и 238 в края на периода.

Един от най -сигурните показатели за подобряване на дейността на съда е намаляването на несвършените дела и в този смисъл работата е била успешна, предвид увеличеното постъпление.

В съответствие с определената подсъдност, съдилищата са разглеждали възложените им от закона дела, като най-голям относителен дял принадлежи на

- делата за общоопасни престъпления (39,27%) и
- престъпления против собствеността (33,29%)

Тук обаче следва да се отбележи, че не във всички случаи делата за общоопасни престъпления са водещи. В РС – Несебър, РС - Поморие, РС – Айтос, РС – Царево, РС-Средец тези дела заемат най-голям дял, но в РС – Бургас и РС – Карнобат, най-много наказателни дела от общ характер са образувани за престъпления против собствеността.

РС - Малко Търново пък чертае друга криминогенна обстановка. Най-много са делата, образувани за престъпления против Държавата- по чл.279 НК. При това делата са 82, като през 2013 са били 118 и през 2012 – 51бр. Обяснението за това драстично нарастване на този вид наказателни дела е в международната обстановка и случващото се в Близкия Изток и защото в съдебния район има ГКПП и държавна граница, при това външна за Европейския съюз.

На съд са били предадени 2408 (2013г. – 2759, 2012г.-2705)лица.

Осъдени са 2246 лица (2013г. 2534, 2012г.- 2533), от които 73 непълнолетни (2013г. – 93, 2012г.- 92), а 33 лица са оправдани (при 58 за 2013г. и 48 за 2012г). Броят на оправдателните присъди в районните съдилища е 33 от общо 2246 и представляват 1,46% през 2013 е 2.10% и 2012г. е 1,77 %

В светлината на анализа, увеличение на НОХД е регистрирано за последните три години за разлика от 2005, 2006 и 2007г., когато делата са намалявали. През отчетната година постъплението е 1951 (2013 - 2299 НОХД) в сравнение с 2012г.(2197 НОХД), но намаляване в сравнение с 2011г.(2490 НОХД)

Увеличение има и в постъплението на **наказателните дела от частен характер** в сравнение с предходните години. През отчетният период са 147, през 2013 - 130, през

2012г.- 112. Така е и при делата **по чл.78а НК**. За 2014г. те са 380, за 2013г. - са 354, за 2012г. - 347.

Постъплението на **НАХД** е намаляло – 2711, през 2013г. са били 3617 дела, 3426 дела през 2012г.

Изключително натоварени са наказателните съдии и по дежурства, като този извод важи най-вече за РС-Бургас, най-натовареният съд в съдебния район. Този извод важи и за РС-Царево, където само разпитите са 146.

Структура на наказаната престъпност

2014г.

- Престъпления против собствеността -860 лица
- Общопасни престъпления -808 лица
- Престъпления против личността-97 лица
- Против стопанството -72 лица
- Документни престъпления- 36 лица

2013г.

- Престъпления против собствеността -1059 лица
- Общопасни престъпления -841 лица
- Престъпления против личността- 115 лица
- Против стопанството -86 лица
- Документни престъпления- 32 лица

2012г.

- Престъпления против собствеността- 1192 лица
- Общопасни престъпления- 822 лица
- Против стопанството- 126 лица
- Престъпления против личността- 105 лица
- Документни престъпления -48 лица

В тригодишния наблюдаван период, най-често съдилищата са разглеждали и осъждали лица, предадени на съд за кражба. За това престъпление за осъдени 708 души при 882 за 2013 и 987 през 2012г.

Данните сочат, че разкриваемостта на т.нар. дребна престъпност може да се квалифицира като ефективна.

При определяне на наказанието съдиите са прилагали всички видове предвидени наказания.

През 2014г. са лишени от свобода до 3 години 1398 лица (1619 през 2013 и за 2012г.- 1652), от които в 944 случая с приложение на чл.66 НК (2013 – 1107, 2012г.- 1108). Това

представлява 67,53% /през 2013 - 63,38%, през 2012г.-67,07%/ от всички осъдени на лишаване от свобода до 3 години.

36 лица са лишени от свобода над 3 години (за 2013 – 25, за 2012г.- 29).

По отношение на 84 лица (2013 – 96, 2012г.-90) е наложено наказание „глоба”. В 686 случая – пробация (2013 – 740, 2012г.-714).

Прави впечатление изключително ниския дял на обжалваните дела спрямо общия брой -1708/10041 Това се дължи на големия брой приключили със споразумения дела/1400/.

От подлежащите на обжалване 507дела (2013 – 542, 2012г.-630), решени по същество с присъда, обжалвани са 283 (2013 – 240, 2012г.- 263), или 55,8%, което също е показател по- скоро за ефективност, отколкото за качество, доколкото влизането в сила на първоинстанционната присъда, без да се развие обжалване е сигурен показател за постигане на целите на правосъдието.

Продължава тенденцията от последните години присъдите да са обжалвани от подсъдимите и техните адвокати в по-голям брой случаи, отколкото да са протестирани от прокурора.

Това е важна статистическа информация, която очертава съществена характеристика на правосъдието въобще. От една страна може да се прави извод за съответствие на наказанието с интересите на държавното обвинение, но от друга страна при сравнение с резултатите от въззивния контрол, не са рядко случаите, в които съдиите от окръжния съд се натъкват на случаи, когато липсата на протест прави невъзможно отстраняване на допуснати нарушения, прилагайки принципа за забрана влошаване положението на обжалвания.

От постъпилите в Окръжния съд през 2014г. 302 въззивни наказателни дела и останалите несвършени 30 броя от 2013г. (общо 332 бр.), съотношението между жалба от подсъдим (244 бр.) и протест (58 бр.) на прокурора е 4,21:1.

Присъдата е потвърдена в 165 случая, в 22 случая наказанието е намалено, по 22 дела е постановено връщане на делото на първата инстанция, по 17 дела въззивният съд е произнесъл нова присъда. Налице е основание за извод за добро качество на работата на районните съдии, доколкото в преобладаващия брой случаи съдебните им актове са потвърдени.

Районните съдии са разгледали и **3345 АХД**. През 2013г. – 4323, през 2012г. са били 4059. Време е да се обърне внимание на Административните съдилища, касационна инстанция за НАХД, които вече няколко години не обръщат внимание на противоречивата практика, която създават, а това пряко се отразява на атестациите на съдиите от районните съдилища. Не е нормално да се поддържа показател от инстанционен контрол - средно 30% отменени актове, поради това, че административните съдилища не желаят да обсъдят и уеднаквят практиката си. В този смисъл, председателите на районните съдилища следва да проявят активност и поставят въпросите пред административните съдилища.

2. Дейност на районните съдилища по граждански дела

Почти всички съдилища отбелязват лек спад в постъплението на граждански дела, което се дължи на намалението на заповедните производства.

В докладите на районните съдилища е посочено, че увеличение се наблюдава при облигационните иски, делата по СК, КТ и делбите.

През 2014г. в районните съдилища са постъпили общо **14 016** граждански дела. От тях 9030 са на Районен съд-Бургас.

За сравнение: През 2013г. в районните съдилища са постъпили общо **17 060** граждански дела. От тях 11 342 са на Районен съд-Бургас.

През 2012г. в районните съдилища са постъпили общо 17231 граждански дела, от тях 11095 са на Районен съд-Бургас. Разгледани са били общо **12 634 граждански дела** (2012г. – 19152 и 2011г.-21503).

Районните съдии са **свършили 14342 дела** (9288 от които са на РС-Бургас) (2013г. – 17076 - 11328 от които са на РС-Бургас и 2012г. – 17192 – 11098 от които са на РС-Бургас).

Най-голямо е постъплението на дела по **чл.410 и 417 от ГПК- 8540** във всички районни съдилища. Въпреки, че постъплението по този вид дела е ежедневие, съдиите не се оплакват от натоварването и сроковете за произнасяне, които ги притискат, а по-скоро от усложненото администриране, което представлява чисто техническа дейност и за което не е необходимо ангажирането на висококвалифициран съдийски труд. Тази дейност заема голяма част от ежедневието им.

Постоянно висок ръст в постъплението бележат делата по СК- 1212 постъпили и 1482 всичко за разглеждане.

Но през отчетната година най-висок е делът на **облигационните искиове**, вкл. делата от и срещу търговци. По постъпилите искиове са образувани 1387 дела, разгледани са 2214 и са свършени 1620.

Във всички съдилища е запазена тенденцията за намаляване на вещните искиове, което е резултат от променената през 2008г. родова подсъдност. Затова пък, тези дела все повече се характеризират с усложнена фактическа и правна страна. Висящността на тези спорове е утежнена от продължителния процес по актуална идентификация на имотите, съобразно влезлите в сила кадастрални карти.

Искиове по КТ: през 2014г. са 388, през 2013 – 292 и през 2012г. 425. Националните данни за ръста на безработица, зачестилите случаи на незаплащане на дължимите трудови възнаграждения и икономическата обстановка в страната, дават обяснението на повишения брой дела по КТ.

9% от делата са за домашно насилие и по Закона за закрила на децата.

По Закона за защита от дискриминацията в районните съдилища не са образувани дела.

Ето така изглежда **съотношението на образуваните по заповедното производство частни граждански дела спрямо всички останали граждански дела:**

Районен съд	Заповедното производство	Граждански дела
Айтос	504	918
Бургас	5452	9030
Карнобат	765	1123
М. Търново	36	91
Несебър	663	1074
Поморие	427	736
Средец	326	503
Царево	367	541

Районните съдилища продължават да търпят критика по отношение на сročността по вещните дела. Като се има предвид, че при тях се търси защита на правото на собственост в най-голям брой случаи, дейността на съда трябва да се отличава с по-висока ефективност. Тук е относим отново проблемът с вещите лица- недостатъчни, със спорна компетентност, свръхангажираност на няколкото добри специалисти за района.

От една страна- съдилищата в окръга срещат затруднение при разглеждане на тази група дела, което е сериозен проблем, от друга- забавянето идва изначално при снабдяване със схеми и скици от Агенцията по кадастъра и поради изправяне на нередовности, констатирани при подаване на искова молба почти по всяко второ дело, а от трета-

специално делата за делба, които са двуфазни, нямат шанс да бъдат отчетени като приключени в срок, защото се броят като такива едва с постановяване на решението за извършване на делбата. Тези дела никога не могат да приключат в тримесечния срок, поради обективни причини. Обективна е забавата и, ако бъде обжалвано решението на съда от първата фаза. Този вид дела са възложени на районните съдилища, като част от изключителната им подсъдност и представляват съществен дял от работата им, но практиката показва, че въпреки полагането на всички организационни мерки за преодоляване на констатираното състояние, това е невъзможно. Новият ГПК не предложи различно от досегашното решение.

Следва да се подчертае, че с изключение на горепосочените, дела от стари години в съдебния район почти няма, а съдебните актове, въпреки натовареността, са почти 100% постановени в законния срок.

3. Натовареност на районните съдилища

Действителната натовареност на районните съдии в съдебния район е : 43,64 разгледани дела на месец и 39,66 дела действително натовареност спрямо свършените, при отчитане на отработените човекомесеци.

Натовареността по щат при 58 бр. магистрати е: 37,37 разгледани дела на месец и 33,96 спрямо свършените дела. Това съотношение би било вярно и би било отчетено като оптимално при запълнен щат.

Натовареността на гражданските съдии по щат(33) спрямо разгледаните дела е 40,32 дела на месец, а спрямо свършените- 36,22.

Натовареността на наказателните съдии по щат(25) спрямо разгледаните дела е 33,47 дела на месец, а спрямо свършените – 30,99.

равнение

Действителна натовареност- общо

(Дела за разглеждане / всичко свършени дела)

2009- 2014г.

	БРС	АРС	НРС	КРС	ПРС	ЦРС	СрРС	МтРС	Средна за региона
2009г.	55,44 /	32,24/	50,35/	28,36/	26,30/	44,58 /	55,45/	7,37/	45,06
	48,82	27,42	41,53	25,16	22,55	38,63	51,45	6,79	39,36
2010г.	72,71/	45,78 /	51,21/	33,39/	30,96/	55,17/	44,50/	13,33/	56,84

	64,61	41,43	44,45	30,50	27,09	51,13	41,23	11,92	49,31
2011г.	72,25/ 64,96	79,52/ 73,15	49,60/ 44,12	42,74/ 39,75	37,17/ 32,79	63,83/ 59,50	59,70/ 55,75	18,25/ 17,83	61,28 55,43
2012 г.	61,98 / 55,08	60,23 / 54,07	47,25/ 41,86	34,06/ 31,10	35,29/ 30,78	41,79 38,55	48,82 46,09	23,17 22,50	52,48 46,93
2013 г.	59,02 / 52,77	53,03 / 48,55	46,69/ 41,45	34,83/ 31,88	31,02/ 27,73	36,28 32,75	43,88 41,25	34,58 31,83	50,32 45,22
2014 г.	49,85 / 45,52	43,58 / 39,42	35,17 / 30,54	36,04 / 33,10	26,94 / 24,21	42,50 / 38,21	35,33 / 33,00	32,67 / 31,00	43,64 39,66

Сравнение
Натовареност по щат -общо
(Дела за разглеждане / всичко свършени дела)
2009-2014 г.

	БРС	АРС	НРС	КРС	ПРС	ЦРС	СрРС	МгРС	обща
2009г.	41,27 36,34	30,23 25,71	36,08 29,77	22,06 19,57	21,92 18,79	29,72 25,75	25,42 23,58	5,83 5,38	34,13 29,81
2010г.	51,51 45,77	38,15 34,52	47,80 41,48	25,04 22,88	29,67 25,96	36,78 34,08	40,79 37,79	6,67 5,96	43,05 37,35
2011г.	52,78 47,46	44,73 41,15	47,95 42,62	33,83 31,47	31,17 32,79	42,56 39,67	49,75 46,46	9,13 8,92	46,42 41,99
2012г.	50,10 44,52	37,65 33,79	44,88 39,77	29,33 26,78	33,08 28,85	38,31 35,33	44,75 42,25	11,58 11,25	43,11 38,55

2013г.	52,46	36,46	35,67	28,06	31,02	36,28	43,88	17,29	43,11
	46,91	33,38	31,67	25,68	27,73	32,75	41,25	15,92	38,74
2014г.	43,49	32,69	31,75	28,83	26,94	33,06	35,33	16,33	37,37
	39,71	29,56	27,57	26,48	24,21	29,72	33,00	15,50	33,96

Щатна обезпеченост и нужди

РС	Бургас	Айтос	Несебър	Карнобат	Поморие	Царево	Средец	Малко Търново
Съдии по щат	32	4	6	5	4	3	2	2
Съдии - незаети	2	-	1	-	-	-	-	2
Команд.	2-в ОС-Бургас	1-в РС София	Мл.с. от друг съд. район	-	-	1 в РС-Бургас	-	- и.ф. – Съдия от БРС
Служ. по щат	69	12	16	17	12	11	8	5
незаети	-	-	-	1	1	1 адм.с-р	-	-
Съотн. Служ. (всички/съдии)	1,8	3,00	3,20	2,2	3,00	3,67	4	2,50
Предложения и нужди		-	-	1 съдебен секретар	-	-	-	-

Средната натовареност за региона с/о разгледани дела-действителна, е 43,64, а спрямо свършени- 39,66

Средната натовареност на региона с/о разгледани дела- по щат е 37,37, а спрямо свършени- 32,96

Анализът показва, че най-голямо натоварване по щат за а 2014г. има Районен съд-Бургас, следван от РС-Средец и РС- Царево. След тях са РС-Айтос и РС-Несебър. Следват по ред РС-Карнобат, РС-Поморие и РС-Малко Търново.

Действителната натовареност сочи друга картина: РС-Бургас отново е най-натоварен, следван от РС-Айтос, който поддържа действителна натовареност много над средната постоянно през последните 3 години, поради неразрешаване на кадровия проблем при наличие на достатъчен щат . През 2014г- действителната натовареност на РС-Айтос е почти равна с тази на РС-Бургас. Следват РС-Царево, РС-Карнобат, РС-Средец, РС-Несебър, РС-М.Търново и РС-Поморие.

РС-Поморие и РС-Марко Търново са по всички показатели най-ниско натоварените съдилища за 2014г.

Показателите за натовареност по щат за региона като цяло го определят като средно натоварен регион, а тези по действителната – по-скоро към високо натоварен.

Разликата между натовареността по щат и действителната е ясен индикатор за необходимостта от обявяването на конкурси за свободните в системата места и реално заемане на щатовете от съдиите, които са назначени на тях, но са командироваани в друг съд продължително, както и обосновава увеличаване на съдийския щат.

Някои по-важни и конкретни данни от докладите на Районните съдилища в района на Окръжен съд- Бургас:

РАЙОНЕН СЪД- БУРГАС

32 щ.бр. съдии, 4 щ.бр. държавни съдебни изпълнители, 5 съдии по вписванията и 69 съдебни служители /обща и специализирана администрация/.

Граждански дела

През 2014г. са постъпили 2729, през 2013 - 2939 и през 2012 - 2831. Заповедните производства – 5452 през 2014г., 7690 през 2013г., при 7546 през 2012г.

ДЕЛА ПО СК

Разгледани са 1020, при 1050 дела за 2013г. и 1029дела през 2012г. От всички разгледани дела 829 са новообразуваните дела и 191 са заварените несвършени от предходната година. Свършени са 829 дела – 100 % спрямо постъпилите и 81 % от всички разгледани.

От всички свършени дела приключени в тримесечен срок са 744 или 90 %, като за 2013 този показател е 86 %, а за 2012г. - 81 %.

От свършените дела по СК само 36 са приключили със спогодба на страните – при 40 за 2013г. и 32 за 2012г.

ОБЛИГАЦИОННИ ИСКОВЕ

Разгледаните дела от тази група са 1681, при 1943 за 2013г. и 1752 за 2012г.

Все по-чести са случаите, в които страните желаят в хода на производството да им бъдат предоставени допълнителни срокове за обсъждане на спогодба или на споразумение за извънсъдебно уреждане на спора. Често такива споразумения се постигат след завеждане на иска, и не рядко – след приключване събирането на доказателствата. Наблюдава се тенденция за усложняване на споровете от правна страна, което може да се обясни с интензивната защита на длъжниците, предвид финансовата криза в страната. Нерядко дела без фактическа сложност се усложняват от страните чрез многобройни материалноправни и процесуални възражения, които причиняват отлагания на делото. Това поведение обуславя и сравнително ниския процент на облигационните дела, приключили със съдебен акт по същество.

ВЕЩНИ ИСКОВЕ

Запазва се тенденцията за намаляване на разгледаните вещни дела – 140 за 2014г., при 156 през 2013г. и също толкова през 2012г.. Тя е резултат от променената през 2008г. родова подсъдност и повишените данъчни оценки на недвижимите имоти, определящи цената на иска, респективно родовата подсъдност. Вещните дела са значително усложнени

от фактическа и правна страна, налагат събиране на многобройни документи за индивидуализация на имота и множество релевантни за спора доказателства. С това може да се обясни сравнително niskият процент на свършените дела.

В тази група се отчитат и делата по **ЗСПЗЗ**.

Разгледани са 11 дела, от които 0 са новообразувани. 11 от тези дела са получени по подсъдност от административен съд на основание § 19 от ЗИД на АПК - (ДВ, бр.39/ 2011г.), съгласно който всички индивидуални административни актове по Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и правилника за прилагането му, с изключение на тези на министъра на земеделието и храните, се обжалват пред районния съд по местонахождение на имота.

ДЕЛБИ

Отчита се драстично сравнително еднакъв брой постъпили дела за делба през последните три години: 60 през 2014г., при 68 през 2013г. и 72 през 2012г. Разгледаните дела за делба са 160, от които заварени от предходни година са 100. Броят на свършените дела е 64, което представлява 40 % от разгледаните и 107% спрямо постъпилите. Броят на свършените дела е 64 дела, което представлява 40 % от разгледаните и 107 % спрямо постъпилите. Броят на свършените дела през 2013г. е - 64дела, което представлява 36%от разгледаните и 79 % спрямо постъпилите и през 2012г. – 49 или 37% спрямо разгледаните, и 68% спрямо постъпилите.

При анализа на изложените цифри *отново се* отбелязва, че този вид дела приключват изключително бавно предвид двете фази, в които се развива производството и възможността за обжалване на решението по първата фаза. Като съществена причина за забавянето на делбения процес следва да отчетат и продължителните процедури, които във фазата на извършване на делбата се извършват от други държавни органи – одобряването на проекти за делба и изготвяне на скици на новообразувани имоти съгласно изискванията на ЗСПЗЗ, ППЗСПЗЗ и ЗУТ.

ИСКОВЕ ПО КТ

През 2014г. са постъпили 285 дела, през 2013 – 205, а през 2012 – 327. Разгледани са 383 дела, от които 98 са заварени от миналата година и са свършени 278 дела – или 73 % от разгледаните и 103 % спрямо постъпилите.

Увеличен е делът на свършените в 3-месечния срок дела - 73% о, при 66,5 % за 2013г. и 62,6 % за 2012г. .

Със съдебен акт по същество са приключили 229 дела, прекратени са 49, от които само 3 по спогодба на страните.

Останали са несвършени 105 дела. Големият брой на несвършените дела се обяснява с усложнената процесуална защита на страните, множеството оспорвания и събиране на доказателства в тази връзка, както и честите случаи на искания за предоставяне на възможност на уреждане на спора със споразумение. Не следва да се забравя, че самият процесуален закон задължава съда няколкократно да напъти страните към медиация или друг способ за доброволно уреждане на спора – с определението за насрочване на делото /чл.140 ал.3 от ГПК/, преди доклада по делото /чл.145 ал.3 от ГПК/ и след събирането на доказателствата /чл.149 ал.1 от ГПК/.

„ДРУГИ ДЕЛА”

Тук се включват охранителните производства, делата по Закона за закрила на детето и Закона за защита от домашното насилие. Но в тази група се включват и всички установителни иски по чл.124 от ГПК, които не се квалифицират като вещни или облигационни, исковите по чл.422 ГПК и др.

Отчитаните граждански дела в тази група са със следните показатели: Разгледани 1358, от които новообразувани 1234. През 2013 г. са разгледани 1214, от които новообразувани 1095, през 2012г. са разгледани 1238 дела, от които новообразувани 1080.

Отбелязва се значително увеличение на броя на свършените дела – 1276 дела или 94 % от разгледаните. Съотношението през 2013г. - 91,6 % и 2012г. 90,4 %. Повишен е процентът на свършените в 3-месечен срок дела – 94 % (1195 дела).

Запазва се постъплението на дела по **Закона за защита от домашното насилие**. През 2014 са 122, през 2013г. са постъпили 112 дела, при 117 за 2012г.

Постъпилите през 2014г. дела по **Закона за закрила на детето** са 176/160 през 2013 и 150 са постъпили през 2012г./.

ЗАПОВЕДНО ПРОИЗВОДСТВО

През 2014г. са постъпили 5 452 дела. Налице е намаление спрямо 2013г., когато са постъпили 7 690, 2012г. - 7 546 дела, 2011г. - 8 414. Постъплението е такова, каквото е било през 2009г. /5 684 дела/.

Свършените през 2014г. дела са 5 484 (повече от постъпилите) и 99 % от разгледаните общо 5 559 дела. В тримесечен срок са свършени 100% .

Останали са несвършени само 75 дела. Толкова е и броят на делата, постъпилите в последните четири работни дни от отчетния период /22., 23., 30 и 31.12.2013г./.

Намален е относителният дял на заповедните производства, които през 2014г. са 60,38 % от всички постъпили през годината граждански дела (5 452/ 9 030). За предходната 2013година това съотношение е било 67,8 %, при 68 % за 2012г. и 69,7 % за 2011г.

Съществен спад на производствата по чл.417 от ГПК настъпи след приемането на тълкувателно решение № 4/ 18.06.2014г. по т.д. № 4/ 2013г. на ОСГТК на ВКС на РБ, с което се наложи задължителната за съдилищата практика да се изисква предварително реално уведомяване на длъжниците за обявена от банките предсрочна изискуемост – на основание чл.60 ал.2 от ЗКИ.

ДРУГИ ЧГД

Значително увеличен е броят на разгледаните през годината частни граждански дела (извън заповедните производства). Те са 882, при 747 през 2013г., 744 през 2012г. и 919 през 2011г. Свършени в тримесечен срок са 98 % - 859 дела. Постъпилите 849 ч.гр.дела са 9,4 % от всички новообразувани дела.

Част от тези дела се разглеждат от гражданските състави по дежурство : разрешения за теглене на детски влог; разрешения за извършване на разпоредителни действия от ненавършили пълнолетие лица и такива, поставени под запрещение, молби за вписване на отказ от наследство, искания за назначаване на особен представител.

Останалите дела от тази група се разпределят на случаен принцип – искания на съдебни изпълнители по чл.448 от ГПК, молби за приемане на наследство по опис, молби за обезпечаване на бъдещи иски и за обезпечаване на доказателства. Освен разглежданите в открито съдебно заседание ч.гр.дела /напр. обезпечение на доказателства, молби по чл.448 ГПК/, по-дълъг период на висящност имат и съдебните поръчки, извършвани по реда на Регламент (ЕО) № 1393/ 2007г. и Регламент (ЕО) № 1206/ 2001г. на Съвета на Европа. Техният брой през настоящата година е 59 - при 126 през 2013г., 132 дела през 2012г. и

само 36 за 2011г. Изложеното обяснява наличието на неприключили до края на отчетния период 23 ч.гр.дела /2,6 % от разгледаните/.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

През 2014 година в Районен съд-гр.Бургас са **постъпили общо 5664 наказателни дела** (при 5536 дела за 2013г.). Заедно с останалите от предходна година **694 дела**, общо са разгледани **6358 наказателни дела** (6253дела за разглеждане през 2013г.). От посочените **6358 дела за разглеждане, 995 дела са НОХД** (1101 през 2012г.), **107 НЧХД** (102 през 2013г.), **162 са делата по чл. 78а НК** (160 през 2013г.), **ЧНД – 2557** (1547 през 2013г.), **ЧНД - разпити – 420 дела** (515 през 2013г.) и **НАХД – 2117 дела** (2828 през 2013г.).

През 2014 г. се наблюдава разнообразна динамика в постъпленията по различните видове дела. Запазва се леко увеличение в общия брой на постъпилите през годината наказателни дела, взети като абсолютна стойност, които надвишават със 128 бр. делата, постъпили през 2013 г. Увеличението на постъплението на годишна база обаче е значително по-малко от разликата между общия брой дела, постъпили през 2013 г., отнесени към общия брой на постъпилите през 2012 г. дела, която разлика възлиза на 511 дела. Най-значим принос в посоченото увеличение традиционно имат постъпленията на НЧД (включително от досъдебно производство и произнасяния по ЗЕС), незначително увеличение бележат и делата по чл.78а от НК, докато намаление в броя на новопостъпилите дела за поредна година се наблюдава по НОХД, НЧХД, ЧНД-разпити пред съдия, и най-вече по НАХД, които през 2014 г. са с 682 дела по-малко от постъпилите през 2013 г. дела от същия вид.

-За поредна година се наблюдава **намаляване броя нанаказателните дела от общ характер** в сравнение с предходната година.

През 2011г. са постъпили 1137 дела, през 2012 година са образувани общо 1006 дела, през 2013 г. са постъпили общо 970 дела, а през отчетната 2014 г. постъпилите нови наказателни дела от общ характер са **863**, които заедно с останалите от предходната година 132 дела от същия вид, правят подлежащите на разглеждане през 2014 г. дела- общо **995** (1101 дела през 2013 г. и 1129 дела през 2012 г.). Констатираното и през текущата година намаление, предвид последователното намаление по същия показател в периода 2011 г. - 2013 г. очертава устойчива тенденция към намаляване броя на внасяните НОХД не само като абсолютна стойност, но и като относителна тежест на този вид дела спрямо общия брой наказателни дела за периода.

От разгледаните през 2014г. общо **995 НОХД**, свършени са **886 дела**. По **241 дела** производството е приключило със съдебен акт по същество, а по **645 дела** производствата са били прекратени. От прекратените дела, 380 производства са прекратени със споразумение по чл. 382 НПК, а 217 дела - със споразумение по чл. 384 НПК. Намалял е броят на върнатите за доразследване дела – 32 дела за периода (49 НОХД през 2013 г. и 22 НОХД през 2012 г.), но в същото време двукратно са се увеличили прекратените по други причини производства – 16 дела, при 8 дела през 2013 г. и 25 дела през 2012 г.

-При **делата по чл. 78а НК** се наблюдава запазване и леко увеличение на броя на новопостъпилите през годината. През отчетната 2014 г новообразуваните дела по чл. 78а НК са **145**, докато през 2013 г. са постъпили 140 дела, през 2012 година са постъпили 146 дела, през 2011 година - 180 дела, през 2010 г. – 219 дела. С останалите в началото на периода 17 несвършени дела от предходната година, през 2014г. общо са разгледани **162 дела по чл. 78а НК**, от които в рамките на отчетния период са свършени **139 дела**.

-През отчетната година новообразуваните административнонаказателни дела (без тези по чл. 78а от НК) са **1661** и бележат драстичен спад в сравнение с постъпилите през 2013 г. 2343 такива дела (при 2055 новообразувани от същия вид през 2012 г., 2049 през 2011 г.). Заедно с останалите от предходна година 456 дела, през 2014 година са били разгледани общо **2117** административнонаказателни дела, от които са свършени общо **1934** дела, а от тях със съдебен акт по същество – **1765** дела, прекратени – **169** дела.

Броят постъпили и разгледани през 2014 г. административнонаказателни дела бележи значителен спад (с 682 дела) спрямо постъпилите и разгледани дела от същия вид в периода 2011 г. - 2013 г., преустановявайки досегашната тенденция за ежегодно увеличаване постъпленията на такива дела.

В контекста на намаления брой постъпили и разгледани административнонаказателни дела, през 2014 година се наблюдава увеличение (в процентно отношение) в броя на свършените през годината дела – **1934 дела**, или 91.35 % от общия брой разгледани дела. Логично, останалите несвършени в края на отчетния период дела също са значително по-малко – 183, при останали несвършени в края на 2013 г. 456 дела, и съответно 485 дела в края на 2012 г. Наличието на несвършени в края на отчетния период дела традиционно се дължи на продължаващата от години практика на административнонаказващите органи да изпращат преписките в съда кампанияно, извън указанията в ЗАНН инструктивни срокове за това. Няма промяна във възприетата от санкциониращите администрации практика да издават множество наказателни постановления за еднотипни нарушения срещу един и същи субект на една и съща дата, отново най-често при нарушения на митническото, данъчното, осигурителното законодателство и по ЗДвП, които преписки след постъпване на жалби от санкционираните лица се изпращат едновременно и еднократно в съда, формирайки значителен дневен брой постъпления от такива дела. В голяма степен, описаните обстоятелства стоят в основата на неравномерния ритъм на постъпване и разпределение на административнонаказателните дела, а оттам – до неравномерна натовареност на съдиите във връзка с изискванията към тях за срочно разглеждане и приключване на тези дела. Продължава тенденцията към повишаване сложността на водените административнонаказателни производства, включително обема на преписките по тях, и все по-честата необходимост от усложнена доказателствена дейност на съда и страните при разглеждане на делата – преимуществено по делата по ЗРТ, ЗЕС, ЗЗО, КСО.

-През отчетната 2014 година са постъпили **64 наказателните дела от частен характер** (през 2013 г. постъпилите дела от този вид са 71, през 2012 г. - 70, през 2011 г. – 76 дела). С останалите в началото на периода несвършени от предходната година 43 дела, през 2014 г. общо са разгледани **107 НЧХД**, свършени са общо **73** дела, от които със съдебен акт по същество – **36** дела, а са прекратени общо **37** дела.

-Броят на частните наказателни дела, образувани през 2014 г., е **2511**, и заедно с останалите от предходната година 46 дела, през отчетния период са били разгледани общо **2557** дела от този вид. В сравнение с 2013 г., когато са били разгледани общо 1547 дела от този вид, се наблюдава очевидно и значително увеличение на постъплението в периода 2011-2013 г. Основната причина за това увеличение е значителния ръст на постъпилите през 2014 г. искания за разрешаване достъп до трафични данни по реда на ЗЕС (1302 през 2014 г., при 854 искания с такъв предмет през 2013 г.), както и въведеното с Правилника за съдебната администрация (ДВ, бр. 8 от 28.01.2014 г.) задължение исканията по ЗЕС да се образуват в частни наказателни дела.

- През 2014 година броят на проведените **разпити пред съдия** възлиза на 420, и е значително по-нисък от този вид дела през 2013 г.- 515 разпита. Наблюдава се връщане към тенденцията от периода 2011-2012 г. към намаляване броя на разпитите пред съдия в досъдебното производство.

Свършените (решени) наказателни дела в БРС към 31.12.2014г. възлизат общо на **5961, или 93.35% от всички разгледани през годината дела (при 88.90% свършени дела през 2013 г. и съответно 87 % свършени дела през 2012 година).**

От общия брой свършени дела-5961 бр., в тримесечен срок са свършени общо **5200** дела (87%), при **4508** дела (81% от всички свършени дела) през 2013 г. . Посоченият резултат в абсолютна и процентна стойност е устойчив показател за високото ниво и много добрата работа на съдиите от наказателното отделение на съда и през отчетната година.

Несвършени (висящи) в края на отчетния период са останали **397** дела, което съставлява 0.06% от всички разгледани през годината дела. Голямото намаление в броя на останалите несвършени в края на периода дела се дължи в основна степен на намаленото постъпление на най-масовите видове дела-НАХД, НОХД, НЧХД, НЧД-разпити пред съдия, както и на незабавното произнасяне по НЧД с предмет – искания за достъп до трафични данни по реда на ЗЕС.

Следва да се отбележи, констатирано и от проверките, извършени от БОС, старанието на магистратите и създадената добра организация по образуване, движение, разглеждане и решаване на делата.

Динамиката на образуваните през годината НОХД според конкретния им предмет:

През отчетната година традиционно високо е постъплението на дела за **престъпления против собствеността**. Типично за първоинстанционен районен съд, най-големият брой постъпили дела са за престъпления против собствеността. За престъпления по Глава V от НК са постъпили общо **313** нови дела, и заедно с делата от предходна година - **64**, общия брой на делата за разглеждане е **377** (433 през 2013 г., (480 през 2012 г., 567 през 2011г.), от които са приключени **316** дела (83.82 %). От общия брой свършени дела, **117** дела са решени с присъда по същество, а по **175** дела е било одобрено споразумение по чл. 381-384 от НПК. Свършени до 3 месеца са **229** дела (или 72.46 % от всички свършени дела от този вид).

Традиционно най-много са делата за кражби (чл. 194-197 НК). Новообразувани са 196 дела, разгледани са 235 дела, приключени са 205 дела. По обвинения за грабеж (чл. 198 и чл. 200 НК) през отчетния период са постъпили 25 дела, разгледани са общо 34 дела и са свършени 30 дела; новопостъпилите дела за присвояване (чл. 201 - 208 НК) са 25, разгледаните общо са 30, от които са приключени 21 дела; от делата за измама (чл. 209 - 211 НК) новообразуваните през годината са 28, разгледани са общо 34 и са свършени 29 дела; постъпили са 6 дела за документна измама (чл. 212, 212а и 212б от НК), разгледани са 7 и са свършени общо 5 дела от тази група; липсват новообразувани и останали от предходни години дела за застрахователна измама (чл. 213 НК), за изнудване /рекет (чл. 213а, чл. 214 и чл. 214а НК) постъпилите дела са 2, разгледани са общо 3 е всички те са били решени в рамките на отчетния период.

Следващата група дела, отличаваща се за поредна година с голямо постъпление, са делата за **общоопасни престъпления по Глава XI от НК**. Новообразувани са 377 дела, разгледани са общо 391 дела и от тях са приключени 376 дела. В тази група през 2014 г. с най-висок дял са делата за престъпления в транспорта – общо 116 (115 новообразувани и едно от предходен период), свършени са общо 112 дела. Следват делата за престъпления, свързани с наркотични вещества, по специално чл. 354а, ал. 3, 4 и 5 и чл. 354 в НК - общо

63 дела, от които 61 новообразувани и 2 останали от предходна година, свършени са 62 дела. Делата за противозаконни отнемания на МПС по чл. 346 НК през 2014 г. са общо 8, всички образувани през отчетния период, разгледани са 8 дела и са свършени 6 дела.

В сравнение с предходната година, през отчетната 2014 г. **спада броят на делата за престъпленията против личността – Глава II от НК.** Новообразуваните дела са 52 (73 през 2013 г. и 69 през 2012 г.), разгледани са общо 70 дела (88 дела през 2013 г. и 78 дела през 2012г.) и са свършени 60 дела (70 дела през 2013 г. и 63 през 2012 година). **Намалява броят и на делата по Глава IV от НК – Престъпления против брака, семейството и младежта.** През 2014 г. новообразувани от този вид са 42 дела (60 дела през 2013 г., 51 дела през 2012 година), разгледани са общо 62 дела (75 дела през 2013 г. и 55 през 2012 г.) и са свършени 53 дела (55 през 2013 г. и 40 през 2012 г.). **Намаление в постъпленията се наблюдава и при делата по Глава III от НК -** за престъпления против правата на гражданите, включително против интелектуалната собственост (чл. 172а-173 ал1 от НК). Новообразувани от този вид са 4 дела (10 през 2013 г. и 8 през 2012 г.), разгледани са общо 6 дела, и всички те са приключени през годината. Тенденция към значително намаление е налице и при други видове дела - при делата за средна телесна повреда (чл. 129 от НК) няма постъпили през годината нови дела, а заварените в началото на периода 3 дела са приключени; постъпило е само 1 дело за Трафик на хора (чл. 159а-159в от НК), което е приключено в рамките на отчетния период, делата за блудство (чл. 149 и чл. 150 от НК) са общо 6, от които 4 заварени и само 2 новопостъпили, като всички са приключени през отчетната година, няма постъпили и разгледани дела за изнасилване (чл. 152 от НК), за склоняване към проституция (чл. 155 от НК), и за отвлечане на лице от женски пол за развратни действия (чл. 156 от НК).

И през 2014 година се запазва тенденцията към **нарастване постъплението на дела за престъпления против стопанството по гл.VI НК.** Новообразуваните дела от тази група за периода са 23, разгледани са общо 24 дела и 22 от тях са свършени в рамките на периода (за сравнение през 2013 г. новопостъпилите са 18, а през 2012 г. са били образувани само 6 дела по тази глава)

Продължава **спадът на постъплението от дела за документни престъпления по Глава IX от НК –** новообразувани 21 дела, разгледани 22 дела и приключени 19 дела, при образувани през 2013 г. 26 дела, разгледани 31 дела и свършени 30 дела от този вид.

Наблюдава се **намаление и при престъпленията против дейността на държавни органи и обществени организации по Глава VIII от НК,** включително деяния, касаещи Незаконно преминаване на границата (чл. 279 от НК) и Превеждане на лица и групи през границата (чл. 280 от НК). Новообразуваните през 2014 г. дела от тази група са 14, разгледаните са 19 и свършените през периода са 17, при образувани през 2013 г. 23 дела, разгледани 23 дела и решени 18 дела.

През 2014 г. са разгледани общо 23 дела по Глава X от НК – Престъпления против реда и общественото спокойствие (30 дела през 2013 г., 22 дела през 2012 г.), от които 16 дела са новообразувани, и за периода са приключени общо 16 такива дела.

В сравнение с предходната година, през 2014 година значително е **нараснал общият брой на новопостъпилите частни наказателни дела,** което в най-значителна степен се дължи на образуването в дела на исканията за достъп до трафични данни по реда на ЗЕС (общо 1302 дела). Извън тази категория дела, останалите разгледани през годината НЧД възлизат общо на 1255 дела. От тези дела, с най-голям дял са ЧНД от досъдебното производство (1096 новообразувани през периода дела), следвани от НЧД с предмет принудителни медицински мерки по Закона за здравето и по чл. 89 от НК (293 новообразувани дела), производствата по чл. 306 ал.1 т.1 от НПК (250 новопостъпили дела), реабилитации (24 дела), производства по ЗБППМН (13 новопостъпили дела) и други. По общ брой новообразувани ЧНД, с изключение на тези по ЗЕС, данните от отчетния период

са относими към броя такива дела през 2012 г., когато новообразуваните дела от този вид са били 1253.

НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ ОТ БРС :

Година	Човекомесеци	Средномесечно натовареност на съдия/ постъпили дела	Средномесечно натовареност на съдия / разгледани дела	Средна натовареност на съдия / свършени дела
2012	291	55,39	61,98	55,08
2013	320	52,74	59,02	52,77
2014	335	43,86	49,85	45,52

РАЙОНЕН СЪД- НЕСЕБЪР

В Районен съд гр.Несебър магистратите са 6, в т.ч. и административен ръководител-председател, а съдебните служители са 16. Щатът включва още един държавен съдебен изпълнител и трима съдии по вписванията .

С Решение на ВСС по Протокол № 11/21.03.2013г., на осн. чл.30, ал.1, т.3 от ЗСВ е разкрита 1 щ.бр. „съдия” в щата на Районен съд- Несебър. С Решение на ВСС по Протокол № 48/05.12.2013г. Петър Славов Петров, съдия в РС– гр.Силистра е преместен на длъжността „съдия” в РС- гр.Несебър, който на 02.01.2014г. е встъпил в длъжност.

С Решение на ВСС по Протокол № 13/ 20.03.2014г., на основание чл. 160, във връзка с чл. 193, ал. 3 от ЗСВ съдия Атанаска Атанасова, след конкурс, е назначена на длъжността „съдия” в Административен съд- гр. Бургас. Съдия Атанасова е освободила щата в РС-Несебър на 21.04.2014г. Със Заповед № 1093/16.07.2014г. на Председателя на ВКС проф.Лазар Груев на освободеното място е командирована младши съдия Пламена Николова Кацарова- от щата на Окръжен съд гр.Хасково на длъжност „съдия” в РС-Несебър , считано до назначаването ѝ от Висшия съдебен съвет за районен съдия след изтичане на мандата ѝ като младши.

Със Заповед № ЛС-И-316/12.03.2013г. на Министъра на правосъдието е увеличен и броят на съдиите по вписвания в РС- Несебър с една щатна бройка- от две на три щатни бройки. Със Заповед №ЛС-И-317/12.03.2013г. на министъра на правосъдието е бил насрочен конкурс за длъжността „съдия по вписвания”, но няма класиран кандидат на проведения конкурс.

Със Заповед №ЛС-И-1095/14.11.2013г. на Министъра на правосъдието е насрочен нов конкурс за длъжността „Съдия по вписванията” в РС- Несебър, а със Заповед №ЛС-И-1096/14.11.2013г. е насрочен конкурс за длъжността „Държавен съдебен изпълнител” в РС- Несебър. На длъжността „съдия по вписванията” , считано от 17.03.2014г. е бил назначен Руслан Стефанов Василев, а считано от 19.03.2014г. в длъжността „Държавен съдебен изпълнител” е встъпила Рени Николова Георгиева

Сградния фонд е непроменен от предходните години. Сградата, построена през 1985г. е крайно недостатъчна както за настанените в нея всички органи на съдебна власт в

Несебър, така и да поеме целия поток от граждани. Няма възможност да бъде пригодена за достъп на инвалиди, няма стая за адвокати, стая за арестанти, стаи за съхранение на вещевени доказателства и архив, както за съда, така и за прокуратурата. Сградата разполага само с две заседателни зали, поради което често делата, постъпващи по дежурство се разглеждат в кабинетите на съдиите. Съдиите са по двама в кабинет, а служителите - по 3 или 4 в една стая. Заявени са и претенции за предоставяне на стаи на Районна прокуратура – Несебър, където мястото също не достига. С решение № 143 по протокол № 6/30.04.2004г. на Общински съвет-Несебър за нуждите на органите на съдебната власт в гр. Несебър е учредено право на строеж за изграждането на сграда – Съдебна палата. Подписан е договор за учредяване на безвъзмездно вещно право на строеж върху недвижим имот, общинска собственост между Община Несебър и Районен съд гр.Несебър на 08.08.2005г.. Издадено е разрешение за строеж № 49/20.06.2007г. на Община Несебър. Петгодишният срок за реализиране отстъпеното право на строеж изтече на 08.08.2010г., за което МП са писмено уведомени да предприемат необходимите действия. С решение № 1117 по Протокол № 31/14.10.2010г. Общински съвет-Несебър отново е учредено право на строеж за изграждането на сграда – Съдебна палата за нуждите на органите на съдебната власт в гр.Несебър по инициатива на МП.

Постъпилите дела през 2014г. са 1998бр., при 2261бр. за 2013г., 2376бр. за 2012г., 2498бр. за 2011г., 2489 за 2010г., 1816 за 2009г. и 1297 за 2008г..

От постъпилите през 2014г. общо 1998дела, 1074 са граждански и 924-наказателни.

През отчетния период са разгледани общо 2286, при 2568 за 2013г., 2693 за 2012г., 2877 за 2011г., 2868 за 2010г., 2165 за 2009г. и 1629 за 2008г..

Свършените дела през отчетната са 1985, при 2280 за 2013г., 2386 за 2012г., 2559 за 2011г., 2489 за 2010г., 1786 за 2009г. и 1210 за 2008г..

От свършените през годината общо 1985 дела, в срок до три месеца са приключили 1736бр..

За сравнение от свършените през 2013г. общо 2280, в срок до 3месеца са 2017бр., през 2012г., общо 2386 дела в срок до три месеца са приключили 2024бр., при 2559дела за 2011г., от които в срок до три месеца са свършени 2216бр.дела, при 2009 за 2010г./от общо свършени 2489/.

Следователно приключените в срок до три месеца дела са 87,45% от делата за отчетния период, при 88% за 2013г., 85% за 2012г., 87% за 2011г. и 81% за 2010г.. Процентът на свършените в тримесечния срок дела е сравнително висок и се задържа такъв през разглеждания тригодишен период.

Натовареността по щат е 31,75 дела за разглеждане и 27,57 свършени като действителната натовареност е 35,17 дела за разглеждане и 30,54 свършени дела.

От приключените през 2013г. общо 352 НОХД, с присъда са 59 дела, приключили със споразумение са 269.

Според статистиката и при анализ, ясно се откроява трайна тенденция за най-голям брой дела за **общоопасни престъпления /153/ и такива против собствеността/71/**. От общоопасните престъпления най-голям е дела на тези по транспорта/116/, следвани от престъпления свързани с наркотични вещества/32/. На второ място са престъпленията против собствеността – общо 71, от които 45 по чл.194-197 от НК, 9бр. по чл.198 от НК, 5 присвоения и 5 измами по чл.209-2011 от НК. Следват **престъпления против правата на гражданите** - 15, в т.ч. против интелектуалната собственост -14 и против личността 9 бр., като изброяването предложено тук не е изчерпателно, тъй като има за цел да посочи тенденциите при внесените и свършени дела от тази група, както и поради конкретното посочване в приложените статистически форми.

Налице е трайна тенденция за намаляване на дела на най-често налаганото наказание, а именно лишаване от свобода до три години. Като правило, в тези рамки наказанието лишаване от свобода се налага при липса на висока обществена опасност за деянието и дееца с приложение на чл.66 НК, с цел осъденият принудително да бъде мотивиран да се въздържа от противоправни действия под страх, че при ново осъждане ще изтърпи и отложеното наказание лишаване от свобода и в съответствие с наложената от горните инстанции правораздавателна практика. Горното е в съответствие с Второ пилотно решение на Съда в Страсбург и препоръката за налагане на алтернативни на наказанието „Лишаване от свобода” санкции /по дела 36925/10, 21487/12, 72893/12, 73196/12, 77718/12 и 9717/13 от 27.01.2015г./ . Като цяло през последната година се отчита спад в статистическите данни относно броя на осъдените лица на „Лишаване от свобода” с ефективно изтърпяване и се увеличава размера на наказания несвързани с тази ограничителна последица.

Натовареността на съдиите в съда като цяло е еднаква. През изминалата година са констатирани известни разлики, дължащи се на временна нетрудоспособност на административния ръководител, последвано от натрупване на неползван годишен отпуск от предходна година, преместване на съдия Атанасова през месец април 2014г. в Административен съд-Бургас и майчинство на съдия Берберова. До осигуряване на командирован съдия, останалите в съда съдии поетапно поеха заседателни дни с насрочени дела на отсъстващите по обективни причини титуляри, като в тези случаи приключиха съответния брой обявени за решаване дела. Утвърденият съдийски щат не позволява специализация на съдиите по отрасли, т.е. всеки от тях разглежда всички видове дела, които са подсъдни на районен съд като първа инстанция. Разпределението на постъпващите в съда дела по съдии-докладчици се извършва при спазване на принципа на случайния избор, чрез въведен в експлоатация програмен продукт, одобрен от ВСС.

Председател на Районен съд- Несебър е съдия Йорданка Майска. Понастоящем тя е и.ф. председател, обявен е конкурс поради изтекъл мандат, но кандидати не са заявени.

РАЙОНЕН СЪД- ПОМОРИЕ

Съдийският щат в Поморийски районен съд се състои от четири щатни бройки, между които и щата на административния ръководител- председател. Съдебните служители при Поморийски районен съд са дванадесет.

Общо дела за разглеждане за отчетния период в ПРС : 1293, при 1489 за 2013г. и 1588 за 2012г., от които :

- постъпили дела 1135, при 1286 за 2013г. и 1378 за 2012г.
- останали несвършени в началото на отчетния период 158, при 203 за 2013г. и 210 за 2012г.

Председателят отчита като обща тенденция в постъплението на делата към намаляване на броя им, при увеличение на трудността – основно намалява броя на делата с относително ниска трудност – ЧГД, ЧНД и АНД, а се наблюдава увеличаване броя на ГД.

През 2014г. са разгледани общо 453 (в това число 399 постъпили и 54 останали несвършени в началото на отчетния период) наказателни дела, при 573 за 2013г. и 603 за 2012г.

Съотношението между постъпилите и останали несвършени в началото на отчетния период наказателни дела е 88% към 12%, при 88% към 12% за 2013г. и 86% към 14% за 2012г. Това съотношение е относително стабилно през последните няколко години и като

цяло е индикатор за добра организация при насрочването и разглеждането на наказателните дела.

Различните видове наказателни дела се характеризират с различна динамика. Запазва се тенденцията (макар и не толкова силно изразена) за намаляване броя на НДОХ.

Броят на НДЧХ не е стабилен през различните периоди. Като правило тези дела заемат малък дял от общото постъпление в наказателните дела, но се наблюдава относително трайна тенденция за плавно увеличаване броя им.

Не запазва тенденцията от предходни отчетни периоди за увеличаване броя постъпили АНД. През 2014г. броят на постъпилите АНД рязко е спаднал.

В рамките на ЧНД основен дял традиционно заемат тези по оказване на съдебно съдействие на органите на досъдебното производство (разпити пред съдия, одобрения и разрешения за извършване на претърсване и изземване). Броят им се характеризира със сериозни вариации през отделните отчетни периоди. Конкретно през 2014г. броят им е намалял съществено, което на практика е довело до намаляване общия брой на наказателните дела за разглеждане. Увеличен е броят на делата за кумулации.

През отчетния период в гражданска колегия на съда са разглеждани 840 дела, при 916 за 2013г. и 985 за 2012г. :

- постъпили 736, при 787 за 2013г. и 861 за 2012г.,
- 104 останали несвършени в началото на отчетния период, при 129 за 2013г. и 124 за 2012г.,
- 32 получени по подсъдност, при 41 за 2013г. и 56 за 2012г., и

Налице е трайна тенденция за намаляване броя на частните граждански дела по чл.410 и чл.417 ГПК. Въпреки намалялото им постъпление, тези дела остават най-многобройна подкатегория.

Натовареност по щат – с/о дела за разглеждане- 26,94

Натовареност по щат – с/о свършени дела- 24,21

Действителна натовареност – с/о дела за разглеждане-26,94

Действителна натовареност – с/о свършени дела- 24,21

РАЙОНЕН СЪД –КАРНОБАТ

Щатът на Районен съд- гр.Карнобат в началото на 2014г. е както следва: 6 щатни бройки за съдии(Административен ръководител-Председател и петима съдии), 1 щатна бройка държавен съдебен изпълнител, 2 щатни бройки за съдии по вписванията и 17 щатни бройки за съдебни служители (обща и специализирана администрация).

С Решение на ВСС по Протокол №18/17.04.2014г. щатът на магистратите в съда е намален от 6 на 4 щ.бройки и двама от съдиите Георги Николов Грънчев и Чанко Петков Петков, считано от 07.05.2014г. са преназначени в РС-Бургас по реда на чл.194 ЗСВ.

От 07.05.2014г. до 22.12.2014г. съдия Мариела Атанасова Иванова е изпълнявала функциите на Адм.ръководител-Председател на РС-Карнобат.

С решение по Протокол №60 от 11.12.2014г. на ВСС за Адм.ръководител –

Председател на РС-Карнобат е избрана съдия Татяна Станчева Станчева-Иванова. С встъпването в длъжност на Т.Станчева-Иванова, на 23.12.2014г., съставът на магистратите в Районен съд Карнобат в края на отчетната година е 5 броя.

Броят на служителите в Районен съд - град Карнобат е 17.

Общо делата за разглеждане за отчетния период са **1730 бр**, при 2020 бр. за 2013г., 2112бр. за 2012г. и 2436бр. за 2011г.

От разгледаните 1730 броя дела, постъпилите през 2014г. са **1560 броя**, при 1835бр. за 2013г., 1941бр. за 2012г. и 2279бр. за 2011г.

Останалите несвършени в началото на отчетния период са 170бр., при 185бр. за 2013г., 171бр. за 2012г. и 157бр. за 2011г.

Най-голям брой НОХД през 2014 година са за престъпления против собствеността- 105 броя, следвани от: общоопасни престъпления – 58 броя, против стопанството – 11 броя; против личността 9 бр. и против брака, семейството и младежта – 4 броя; против правата на гражданите – 0 броя; против държавата и обществените организации – 0 броя; против реда и общественото спокойствие – 3 броя

От общият брой постъпили граждански дела през 2014 година – 1123 броя по видове, техният състав е следният: по СК– 74 бр.; облигационни – 49 бр.; вещни искове – 24 бр.; делби – 10 бр.; трудови – 11 броя;финансови начети – 0 бр.;- други дела – 178 броя; административен характер – 1 броя; заявления по чл. 410 и чл.417 от ГПК – 765 бр.

През отчетната 2014г. в Карнобатския районен съд **не са постановени оправдателни** присъди.

Районен съд Карнобат е обезпечен с добра материална база, като сградата и съдебните зали отговорят на съвременните и европейски изисквания. Сградата е строена за съдебна палата и разполага с достатъчен брой кабинети и зали.

Действителната натовареност на един съдия през 2014 година в Карнобатски районен съд е 36,04% спрямо делата за разглеждане и 33,10 към свършените дела.

РАЙОНЕН СЪД- АЙТОС

Щатът на Районенсъд-гр.Айтос по последното щатно разписание, утвърдено от Висшиясъдебенсъвет включва: 4 щ.бр. съдии, 1държавен съдебен изпълнител, 1 съдия по вписванията и 13 съдебни служители - обща и специализирана администрация.

През отчетната година щатът на съда е непроменен : Съдийскитя състав се състои от четирима магистрати, вкл.и председателя Мария Джанкова, Николай Гемеджиев,Таня Спасова и Атанас Николов, но реално през целия период са работили 3 съдии, тъй като съдия Николов е командирован в Софийски съд от няколко години.

В щата на съда са и един държавен съдебен изпълнител- Даниела Петрова и един съдия по вписванията- Свилен Янев.

С решение на Министерския съвет № 444/27.10.1992 г. сградата, бивша собственост на Общински съвет на БСП – гр. Айтос е предоставена безвъзмездно за стопанисване и управление на Министерството на правосъдието и в нея са се настанили Айтоски районен съд и Айтоска районна прокуратура.

С Акт № 2653 от 20.09.2002 г. за публична държавна собственост на Областния управител на Бургаска област, в края на същата година сградата е била включена в баланса на съда като ДМА. През 2013г. Областна управа- Бургас предостави още няколко помещения на МП за нуждите на съда и прокуратурата, и въпреки споразумението между

последните, реална промяна все още не е настъпила, поради липсата на средства за ремонт и преустройство, от които тези помещения са нуждаят.

През 2014 година са постъпили като **новообразувани** общо 1421 броя дела, от които 503 бр. наказателни и 918 бр. граждански дела.

От общият брой 918 **граждански** дела през 2014 година, по видове те са, както следва:

- по Семейния кодекс – 111 бр.;
- облигационни – 48 бр.;
- вещни искове – 24 бр.;
- делби – 13 бр.;
- трудови дела – 5 бр.;
- финансови начети – 0 бр.;
- други дела – 213 бр.;
- частни граждански дела – 82 бр.;
- дела от административен характер – 0 бр.;
- по чл.410 и чл.417 от ГПК (заповедно производство) – 504 бр.;

От общия брой 503 **наказателни** дела, 142 бр. са образувани като НОХД, 18 бр. - НЧХД, 42 бр. по предложение на прокурора по чл.78 А от Наказателния кодекс, 82 бр. – частни наказателни дела, 39 бр. ЧНД-разпити и 180 бр. - АНХД.

Постъпилите 142 броя наказателни от общ характер дела по видове състави от НК са, както следва:

- против личността – 10 бр.
- против правата на гражданите – 0 бр.
- против брака, семейството и младежта – 17 бр.
- против собствеността – 27 бр.
- против стопанството – 13 бр.
- против държавата и обществените организации – 2 бр.
- документни престъпления – 4 бр.
- против реда и общественото спокойствие – 0 бр.
- общоопасни престъпления – 69 бр.

При проследяване постъплението на НОХ делата по статистическия отчет се стига до извода, че най-голям е броят на общоопасните престъпления, посегателствата против собствеността по глава V от Наказателния кодекс, преди всичко кражбите, следвани от особено по транспорта, както и против брака, младежта и семейството.

През годината са постановени 3 оправдателни присъди.

Свършените в 3-месечен срок са , както следва: 87% НОХД, 57% НЧХД, 87% АНХД, 90% по чл.78а НК, 99% ЧНД, 100% ЧНД-разпити.

Свършените през годината дела представляват 90,43% от всички разгледани дела, като от тях в 3 месечния срок са приключили 86%. От гражданските дела в тримесечния срок са свършени: по общия ред – 52%, ЧГД- 96%, заповедно производство- 100%, други граждански дела- 56%, или общият процент на свършените в тримесечен срок е 85%.

Действителната натовареност на един съдия през 2014 година в съда е 43,58% спрямо делата за разглеждане и 39,42 към свършените дела.

РАЙОНЕН СЪД- ЦАРЕВО

Утвърденото щатно разписание на Районен съд -Царево за 2014г. включва три съдийски длъжности(вкл.председател) и по един щат за съдия по вписванията и за държавен съдебен изпълнител.В началото на отчетния период и трите магистратски длъжности са били заети, като от началото на отчетния период и към настоящия момент съдия Йорданова е командирована в РС-Бургас, а на нейно място от 01.01.2014г. до 04.11.2014г. бе командирована съдия ТатянаСтанчева от РС-МалкоТърново. На 26.04.2014г. длъжността „административен ръководител –председател“ на РС-Царево бе овакантена след преместването, след конкурс, на съдия Румен Йосифов в Административен съд –Бургас. До провеждането на конкурс, функциите на временно изпълняващ длъжността председател на РС-Царево бяха възложени с Решение на ВСС на съдия Минчо Танев. След проведен конкурс по ЗСВ за административен ръководител –председател на РС-Царево с Решение на ВСС бе назначена съдия Мария Москова. С встъпването на съдия Москова в длъжност на 03.11.2014г., магистратският щат се попълни и в края на отчетния период и трите съдийски длъжности са заети.

Длъжността държавен съдебен изпълнител през целия отчетен период се изпълнява от Елена Анастасова, а длъжността съдия по вписванията се изпълнява от Златина Кирчева

Към 1 януари 2014г. в Районен съд- Царево са останали за разглеждане от предходната 2013 година 75 бр. гр.дела, при 65броя гр.дела за 2013г.и 60 броя гр.дела за 2012г.

През отчетната 2014 година в съда са стояли за разглеждане общо 616 граждански дела (при 600гр.дела за 2013г. и 775 гр.дела за 2012г.), от които 544 постъпили през годината. В сравнение с предходната година се отчита тенденция за запазване на постъпленията на граждански дела.

Разпределението на гражданските дела за разглеждане през 2014г. е следното: 40 броя дела, образувани по искове по СК, 68 броя дела по облигационни искове, 39 вещни производства, 22 броя делби,16 дела по искове по КТ, 62 броя други дела, 2 броя дела от административен характер и 367 броя дела по чл.410 и чл.417 от ГПК.

От образуваните граждански производства най-голям е броят по чл.410 и 417 ГПК – 367 броя, следвани от делата по облигационните искове – 68 броя, като тенденцията на намаляване на заповедните производства се запазва.

През отчетната година се отчита сравнително запазване на броя на постъпленията на гражданските дела в сравнение с предходната година.

Към 1 януари 2014 г.в РС-Царево са останали за разглеждане от предходната 2013 година 52 броя наказателни дела, от които 32 броя НАХД.

Общият брой на разглежданите наказателни дела през отчетния период в Районен съд – Царево е 574 броя, при 706 броя за 2013г. и 604 за 2012г., като общия брой на постъпилите наказателни дела възлиза на 522 дела, при 664 дела за 2013 г. и 560 броя за 2012г.

През годината в съда са постъпили наказателни дела от общ характер 133 броя, при 221 броя за 2012г. и 114 броя за 2012г. По отношение видовете престъпления, видно от приложената таблица, най-голям е броят на делата, образувани по обвинения за извършени общоопасни престъпления– 64 броя , следвани от престъпленията против интелектуалната собственост – 26 бр., от престъпленията против собствеността – 24 броя и от престъпленията против държавата / незаконно преминаване на границата/ - 13 броя, т.е след отминаване на пика на т.н. “бежанска вълна“, която засегна съдебния район през 2013г., постъпленията на наказателните дела придобива нормалните си за предходните години измерения.

Най-голям брой са били делата за **престъпленията по транспорта-53 бр.**, от които само 1 бр. приключиха с присъда и 50 бр. – със споразумение.

Разгледани са били и 9 бр. дела, свързани с наркотични вещества, 2 приключили с присъда и 2 със споразумение.

През настоящата година е постановена една оправдателна присъда.

92% от гражданските дела също са приключили в тримесечен срок. Част от висящите дела граждански дела са с голяма фактическа и правна– вещни искове, делби, търговски по характер спорове и т.н., а друга част от тях са постъпили в последните работни дни на отчетната година и с оглед спазването на предвидените в закона процесуални срокове, тяхното разглеждане е останало за следващия отчетен период.

Независимо, че още през 2006г. със свое решение Общинският съвет- Царево е учредило в полза на Висшият съдебен съвет безвъзмездно право на строеж върху общински УПИ III, кв.10, с площ от 395кв.м. по ПУП на гр.Царево, за изграждане на четириетажна сграда на съд и прокуратура с височина 15 метра и РЗП - 1975кв.м., във връзка с което е била обявена обществена поръчка и по нея се е изработил идеен проект за новата съдебна палата, и към настоящия момент все още не е пристъпено към строителството на така необходимата нова съдебна сграда за районния съд. Причините за това са много: предоставяне стопанисването на съдебните сгради на Министерството на правосъдието през 2006г., поради което, след известно забавяне, работата по проектирането на съдебната палата е продължила след август 2008г., като вече е бил изработен работен проект, одобрен през 2010 г.; настъпилата впоследствие финансово-икономическа криза и свързания с нея недостатък на бюджетни средства за изпълнение на мероприятия от този тип и др.подобни. През 2012-2013г. отново са предприети действия по реализацията на проекта от ръководство на Министерството на правосъдието, но отново безрезултатни.

Проблемът със сградния фонд на РС-Царево трябва настоятелно да се постави за решаване пред Министерството на правосъдието, да се инициират работни срещи с участието на всички заинтересовани лица, да се уточнят времевите граници за реалното пристъпване към строителството на новата съдебна сграда.

Натовареността по щат на съдиите през 2014 година е 33,06% спрямо всички дела за разглеждане и 29,72% спрямо свършените дела, действителната натовареност е 42,50 спрямо делата за разглеждане и 38,21 спрямо свършените дела.

РАЙОНЕН СЪД- СРЕДЕЦ

През отчетната 2014г. утвърдената щатна численост на магистратите в Районен съд – Средец е включвала 2 съдийски щата, в т.ч. председател . Щатовете са заети. От края на миналата година, след изтичане на петгодишен мандат, РС-Средец е с

нов председател. След спечелен конкурс, за административен ръководител-председател на съда е назначена съдия Красимира Донева (от състава на този съд).

През 2014 година в Районен съд – гр. Средец са постъпили общо **785** граждански и наказателни новообразувани дела, при 993 за 2013, 995 за 2012г. Общо през периода са разгледани **848**дела.

През 2014 година са постъпили 503 граждански дела, при 699 за 2013г. и 710 граждански дела през 2012 година.

От образуваните и разгледани през отчетния период 327 дела по **чл. 410 и чл. 417 от ГПК**, свършени са били **327**дела, т.е. 100%.

Новообразувани са **282** наказателни дела, от които 114 са НОХД. В сравнение с предишни отчетни периоди, броят на наказателните дела е намалял.

Както и през предишния отчетен период, през настоящия отчетен период най-голям дял от разглежданите наказателни от общ характер дела имат **делата за престъпления против собствеността – 34** и **“общоопасни престъпления” – 35**. Броят на делата, разгледани за извършени **престъпления против стопанството е 14** дела.

Общо през 2014 година, заедно с досъдебните производства – разпити, в Районен съд – гр. Средец са разгледани 98 частни наказателни дела, при **99** за 2013г. и при 82 дела през 2012 година.

През 2014 година в Районен съд - гр. Средец са разгледани и **64** наказателни от административен характер дела.

Съдиите от РС-Средец, въпреки сравнително високата си натовареност, са приключили 99% от делата в тримесечен срок.

Натовареността по шат на съдиите през 2014 година е 35,33% спрямо всички дела за разглеждане и 33,0% спрямо свършените дела, действителната натовареност е също толкова.

През отчетния период в Районен съд – гр. Средец има една оправдателна присъда по НОХД.

От месец юни 2001 година Районен съд Средец е настанен в дадена за безвъзмездно ползване сграда, публична общинска собственост. От втория и трети етажи съдът заема общо 9 помещения, както и част от подпокривното пространство. Почти всяка от службите е устроена в отделно помещение, доколкото това е възможно поради съвместяване на няколко длъжности от служителите. Наложително е да се разреши проблема с битовото устройване на съда, като се има в предвид, че сградата е отдадена под наем от Община Средец, в която сграда, на втория етаж се помещават Районна прокуратура – гр. Средец и служители от дирекция “Охрана на съдебната власт”, а първия етаж от сградата е собственост на физическо лице. Сградата е с един вход. Обособените помещения, ползвани от Районен съд – гр. Средец са крайно недостатъчни за нормалното функциониране на съдебната администрация и не позволява да се създадат условия за напълно спокойна работа. Липсва физическа възможност да бъдат осигурени помещения за съхраняване на документи и архив според законовите изисквания, каквито допълнително поставя и Закона за защита на класифицираната информация. Сградата не отговаря на изискванията за противопожарна безопасност. Не е възможно преустройството ѝ, за да се осигури достъп на хора с увреждания и изпълнението на изискванията на Наредба № 4/2008 година за правилата и нормите за безопасност и охрана, конкретно - обособяване на “зона за сигурност”, помещения за временно пребиваване и изолация на конвоирани лица и помещения с други специфични изисквания.

РАЙОНЕН СЪД- МАЛКО ТЪРНОВО

Утвърденото щатноразписание за 2014 година на Районен съд- Малко Търново включва следните длъжности: Адм. – ръководител-Председател и 1 съдия, 1 Държавен съдебен изпълнител и 1 съдия по вписванията. Съдебните служители са 5: административен секретар, главен счетоводител, съдебен секретар, съдебен деловодител и прозовкар (по съвместителство и чистач). Съдийският щат е незаеет, след като съдия Москова и съдия Станчева спечелиха конкурси за административни ръководители на други районни съдилища.

От 23.12.2014г. и до момента на изготвяне на доклада, за и.ф. административен ръководител-председател на РС-Малко Търново е назначен съдията от Бургаския районен съд Чанко Петков.

Длъжността държавен съдебен изпълнител през целия отчетен период и към момента е незаета, като функциите му се изпълняваха и се изпълняват от председателя на съда.

Длъжността „съдия по вписванията” до 07.04.2014 г. бе заета от Петър Петров, а след това, след проведен конкурс от Министъра на правосъдието, за съдия по вписванията в Районен съд Малко Търново бе назначен Тихомир Костов. Поради липса на нотариус в съдебния район, съдията по вписванията изпълнява и нотариалната дейност.

През отчетната 2014 година в съда са постъпили общо **91 граждански** дела (при 174 през 2013г. и 132 дела за 2012г.), от които новообразувани 85 дела и 6 дела, получени по подсъдност. Разпределението на гражданските дела за разглеждане през 2014г. е следното: 6 броя дела, образувани по искове по СК, 2 броя дела по облигационни искове, 1 вещни производства, 4 дела по искове по КТ, 31 броя частни граждански дела, 11 броя други дела и 36 дела по чл.410 и чл.417 от ГПК.

През отчетната 2014 година общият брой на **постъпилите наказателни** дела възлиза на 268, т.е наблюдава се увеличение спрямо предходните години- 233 броя за 2013 и 140бр. за 2012г..

Общият брой на разглежданите наказателни дела през отчетния период в Районен съд – Малко Търново са 273 броя, което включва останалите за довършване от 2013 година 5 дела и постъпилите през 2014 година 268 дела.

По отношение видовете престъпления, **най-голям е броят на делата, образувани по обвинения за извършени престъпления против държавата – 82 броя дела, от които по чл. 279 ал.1 НК – 58 броя и по чл.280 НК – 7 броя.**

За отчетната 2014 година, за трета поредна година отчитаме превес на делата **по чл.279 и чл.280** от НК. Обяснението е същото като през предходната година - в пряка зависимост от географското местоположение на съдебния район- външна граница за ЕС и международната обстановка в Близкия изток. Данните са показателни за необходимостта от съществуването на този съд на това място, освен, че през отчетната година бе отбелязано неговото едновековно съществуване.

Следват делата, образувани по обвинения за общоопасни престъпления – 12 бр. дела; делата, образувани по обвинения за извършени престъпления против собствеността – 6 бр; против стопанството – 5 бр. дела; делата за престъпления против брака и семейството – 3 броя. Делата по обвинения за извършени престъпления против реда и общественото спокойствие са 2 бр. Образуваните през 2014 година административно-наказателните дела са 56 при 54 броя за 2013 и 36 за 2012г. По чл.78а от НК през 2014г. са образувани 14 бр. дела.

Делата са решени 98% в тримесечния срок.

Натовареност по щат спрямо всички разглеждани дела за 2014г. е 16,33 при 17,29 за 2013 и 11,58 за 2012г.

Натовареност по щат спрямо свършените дела за 2014г. е 15,50, при 15,92 за 2013 и 11,25 за 2012г.

Действителната натовареност за 2014г. спрямо делата за разглеждане е 32,67, при 34,58 за 2013 и 23,17 за 2012г.

Действителната натовареност за 2014г. спрямо свършените дела е 31,00 при 31,83 за 2013г. и 22,50 за 2012г.

Сградата, в която се помещава РС-Малко Търново е публична държавна собственост и е предоставена за оперативно управление и стопанисване на Районния съд. Същата е в много добро състояние и осигурява нормални условия за работа на магистратите и съдебните служители.

Във всички районни съдилища през 2014г. бяха извършени проверки от БОС, включително и дистанционни и тематични такива. Не може да не се отчете, че с малки изключения, магистратите от районните съдилища работят отлично по показателя „срочност”. За отстраняване на посочените по-горе в доклада трудности, следва да се провеждат регулярни срещи и съдиите се „научат” да споделят проблемите, които срещат в ежедневната си дейност, своевременно.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Работата на Окръжен съд- гр.Бургас и районните съдилища през отчетната година може да бъде определена с пълно основание като много добра.

Въпреки големия обем дела, некачествено правораздаване и неоснователно забавяне на делата не бе допуснато.

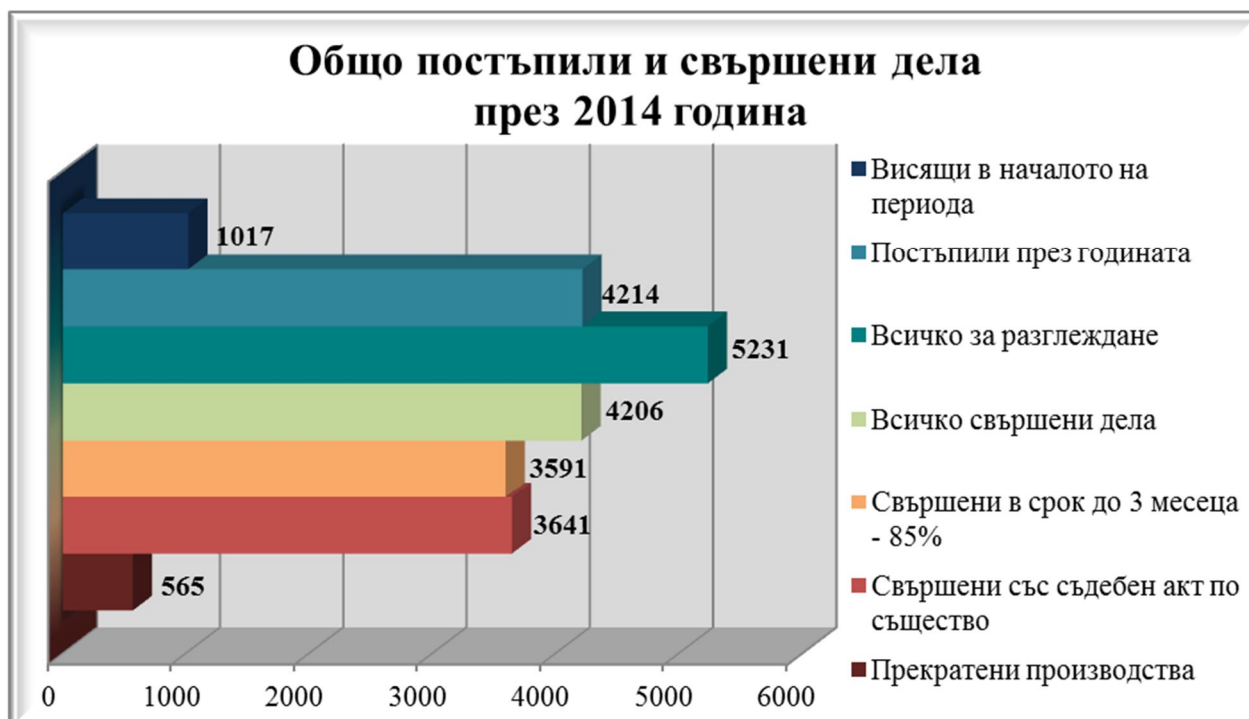
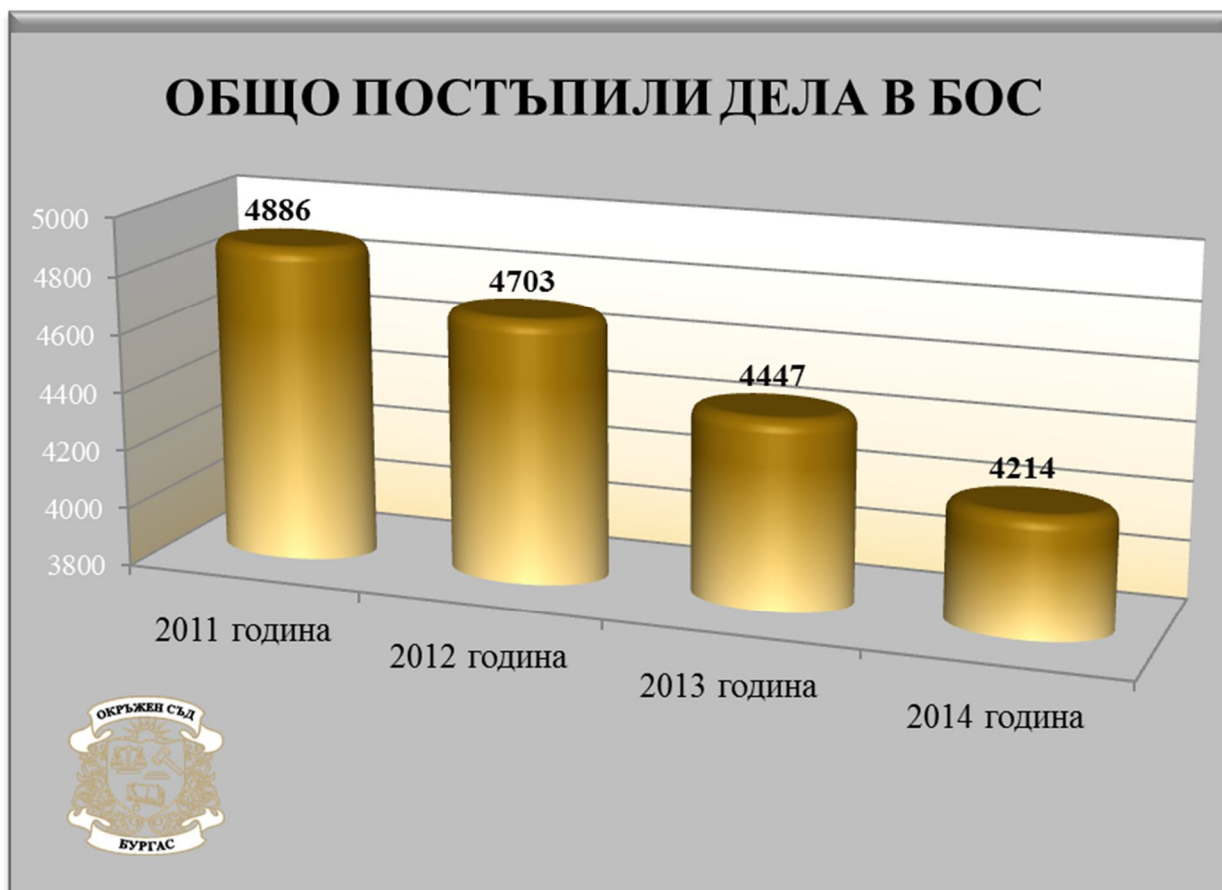
Проблемите на Окръжен съд-Бургас и районните съдилища в района на БОС са структурирани в програмата на всеки от съдилищата за период напред.

Усилията ни през 2014 година следва да бъдат насочени към повишаване качеството на предлаганото правосъдие, запазване на достигнатия стандарт за бързина на правосъдието- за някои съдилища и към повишаване на този стандарт- за други, към все по-доброто администриране на делата от страна на съдебната администрация и улесняване достъпа до правосъдие. Пред нас стои с пълна сила предизвикателството да се справим с общественото мнение за нашата работа, граничещо с пълно недоверие в действията ни. На фона на разкъсващият негативизъм във и около всяка обществена сфера на дейност и държавна власт, на съдиите се възлага и надеждата, и задължението да променят нагласите към себе си и към системата като цяло. На фона на всичко това обаче, ние не трябва да изневеряваме на призванието си да служим само и единствено на фактите и правото, да се справим деликатно с упреците, оставайки независими по убеждение и почитени по същност.

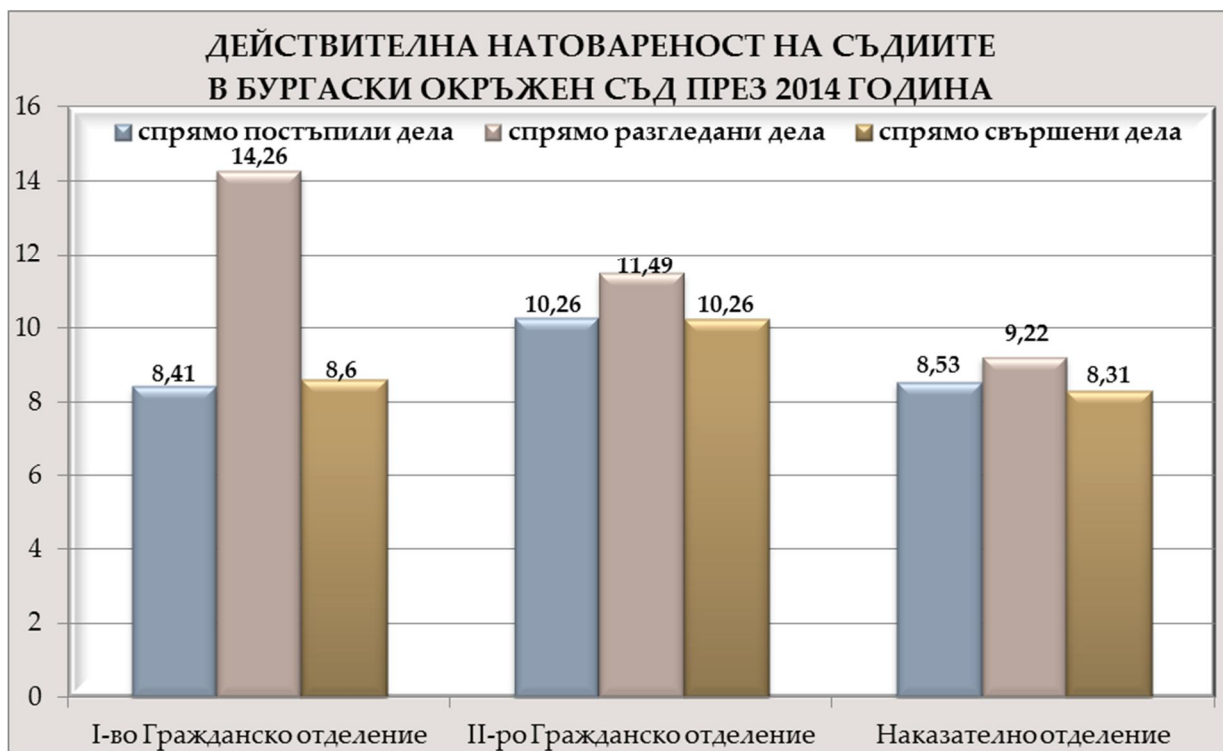
Важно е да продължим да работим със същото темпо и чувство за отговорност, да отстояваме основните си принципи и не пристъпваме клетвата, която сме дали, да сме чувствителни към дневния ред на правосъдието и да не допуснем безразличие към това, което вършим.

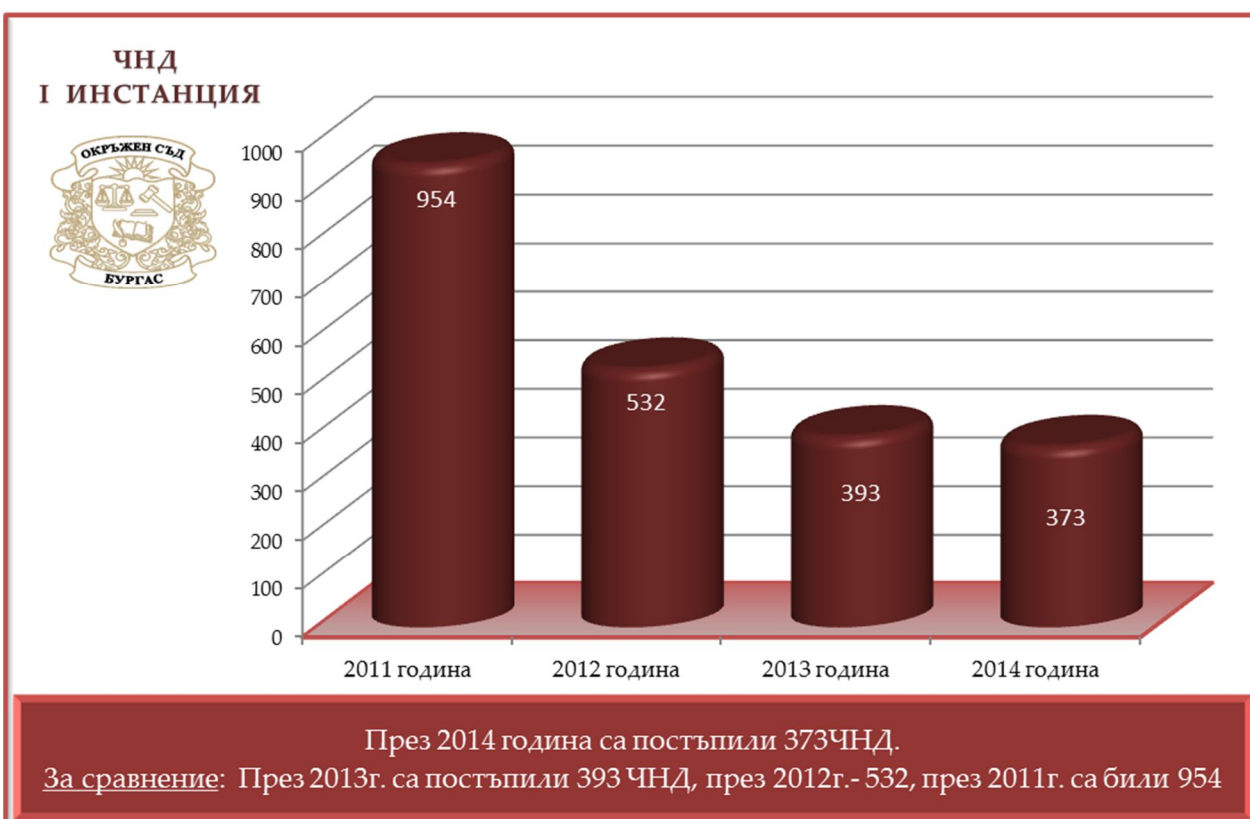
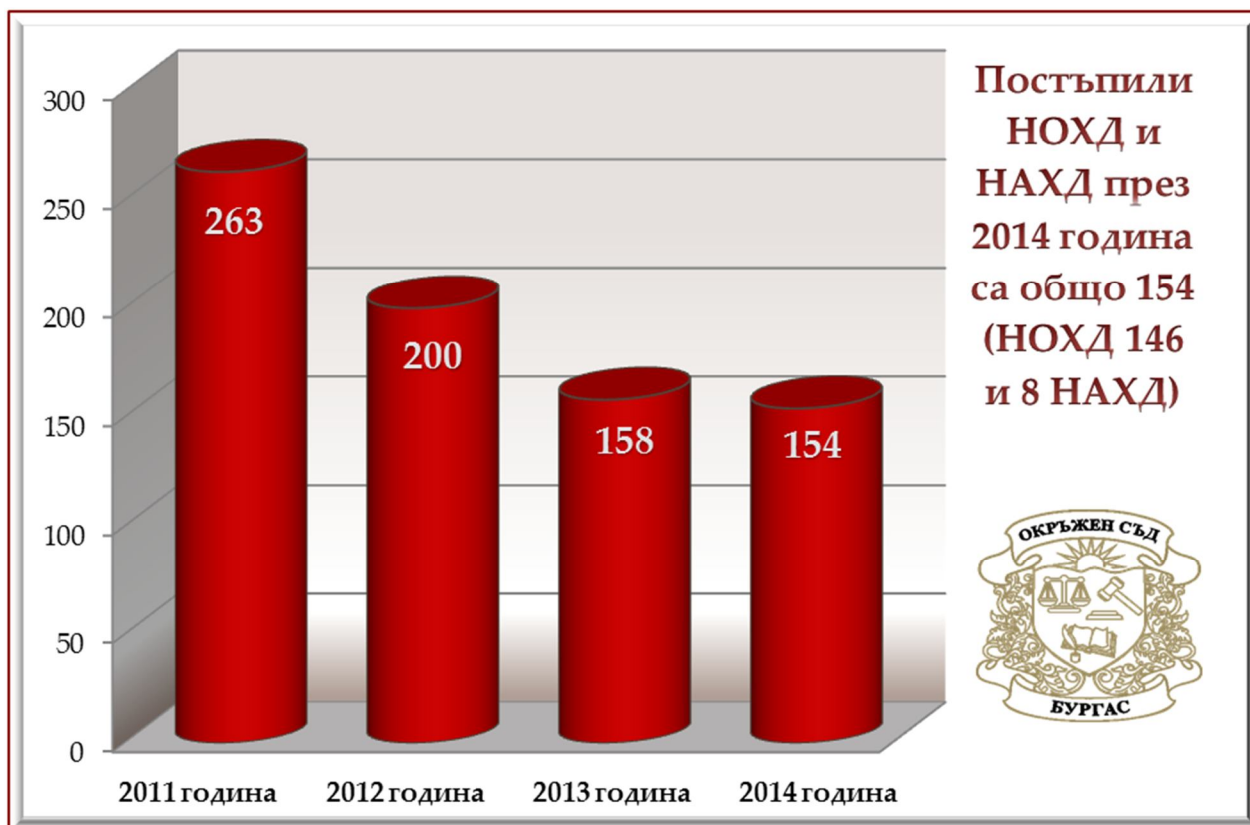
**Административен ръководител-
Председател на Окръжен съд гр. Бургас: /п/**

Боряна Димитрова

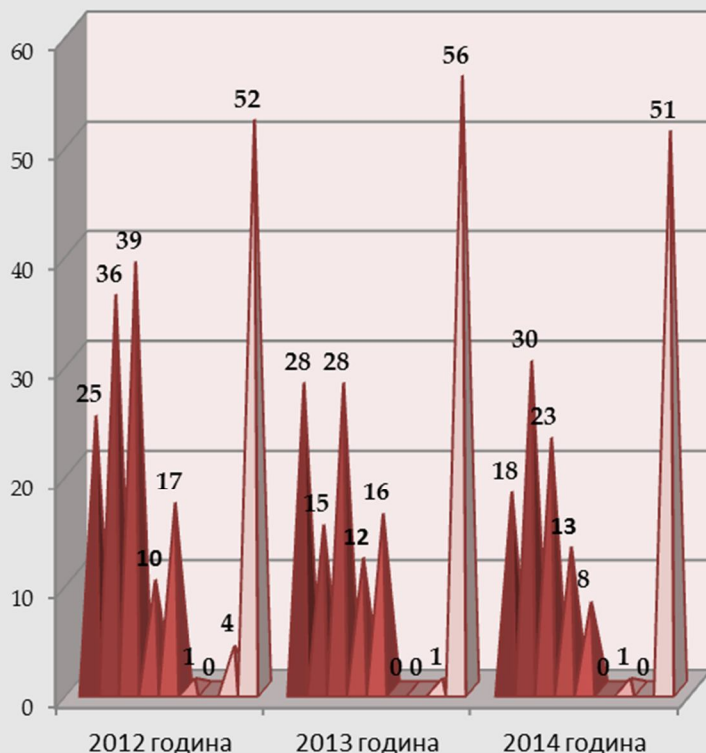
Наложени наказания

2014 г.

2013 г.

2012 г.

Свършени НОХД за период от 3 години

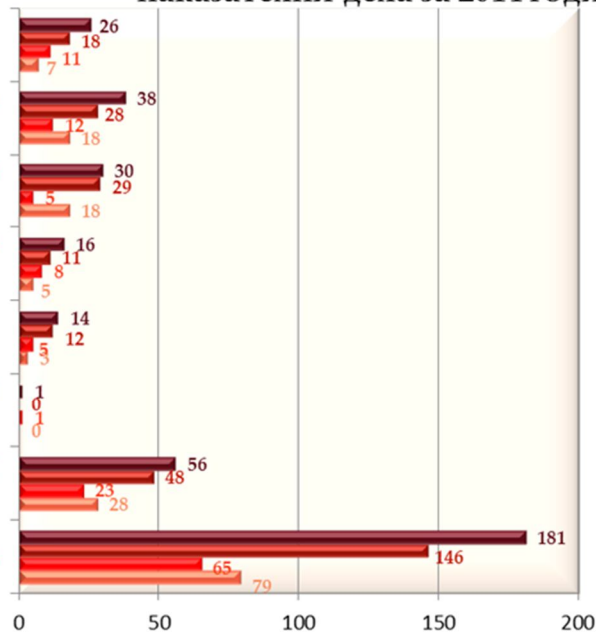
Видове престъпления от НК

- Гл. II ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА
- Гл. V ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА
- Гл. VI ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО
- Гл. VII ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ФИН.; ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ
- Гл. VIII ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О.О
- Гл. IX ДОКУМЕНТНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ
- Гл. IXA КОМП. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ
- Гл. X ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ОБЩЕСТВЕНОТО СПОКОЙСТВИЕ
- Гл. XI ОБЩОПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ

Видове престъпления по НК

- Гл. II ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА
- Гл. V ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА
- Гл. VI ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО
- Гл. VII ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ФИН.; ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ
- Гл. VIII ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О.О
- Гл. IXA КОМПЮТЪРНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ
- Гл. XI ОБЩОПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ
- ОБЩО НОХД за 2014 година

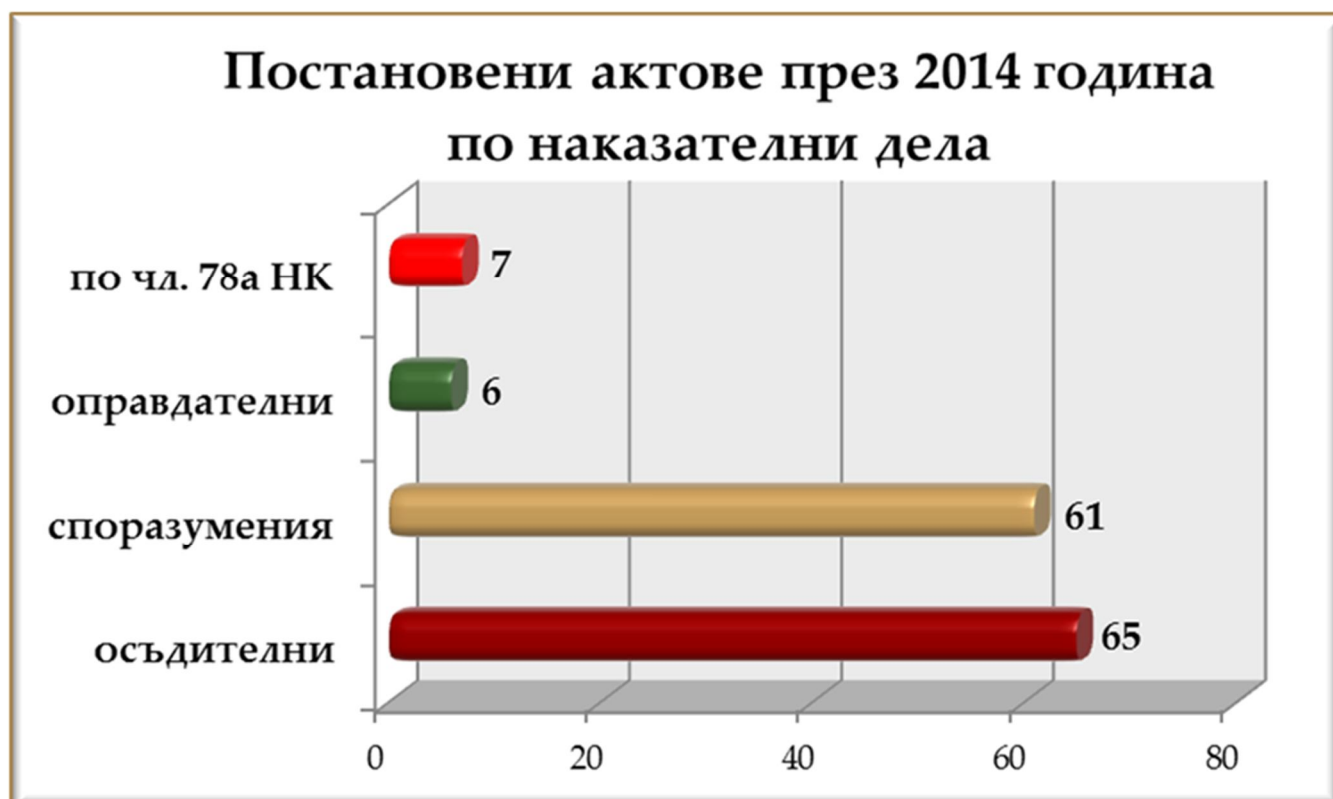
Образуван и свършени първоинстанционни наказателни дела за 2014 година

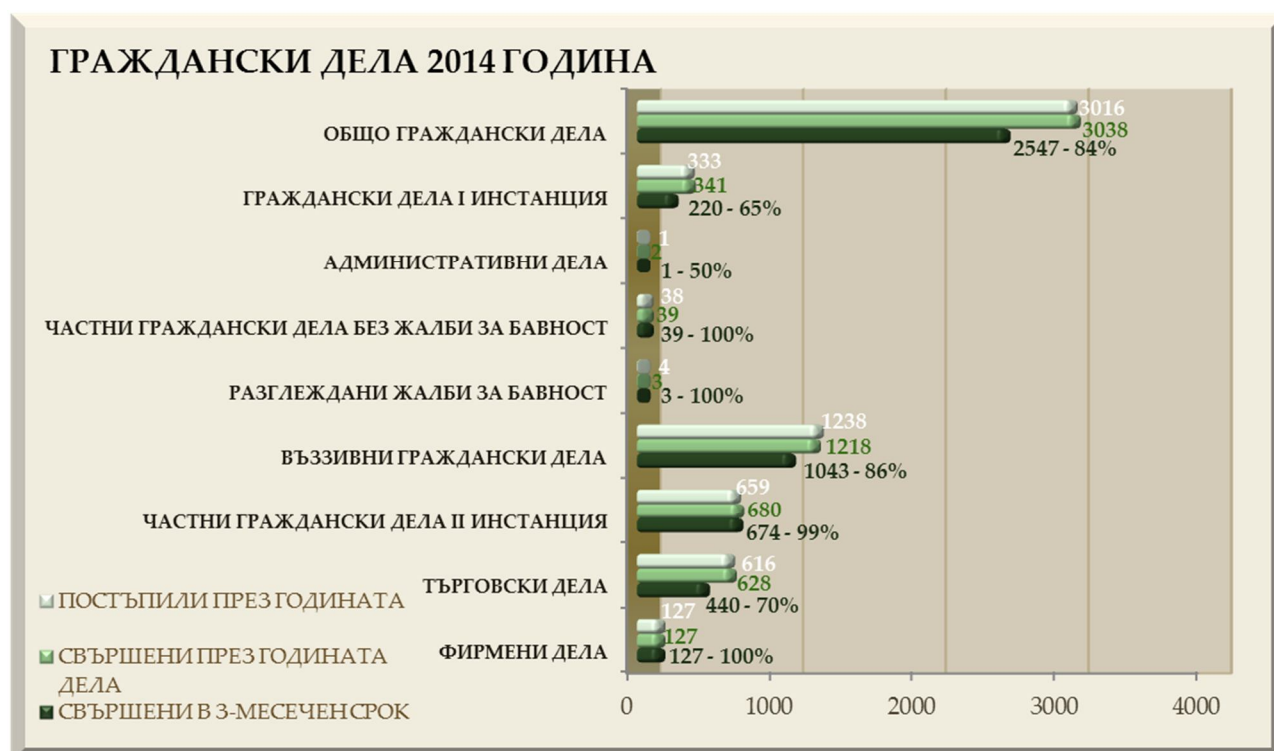
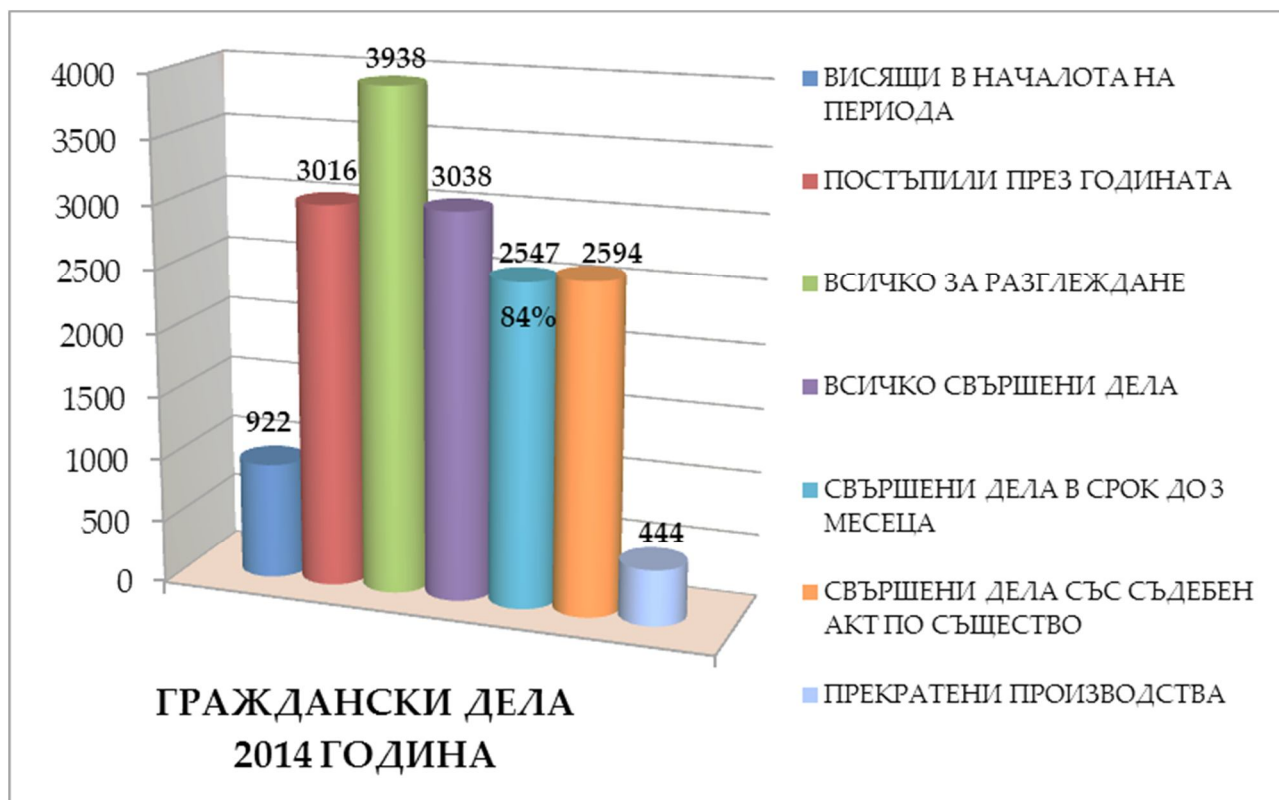
- Дела за разглеждане през отчетния период
- Постъпили дела
- Решени по същество с присъда
- Прекратени и свършени по споразумение

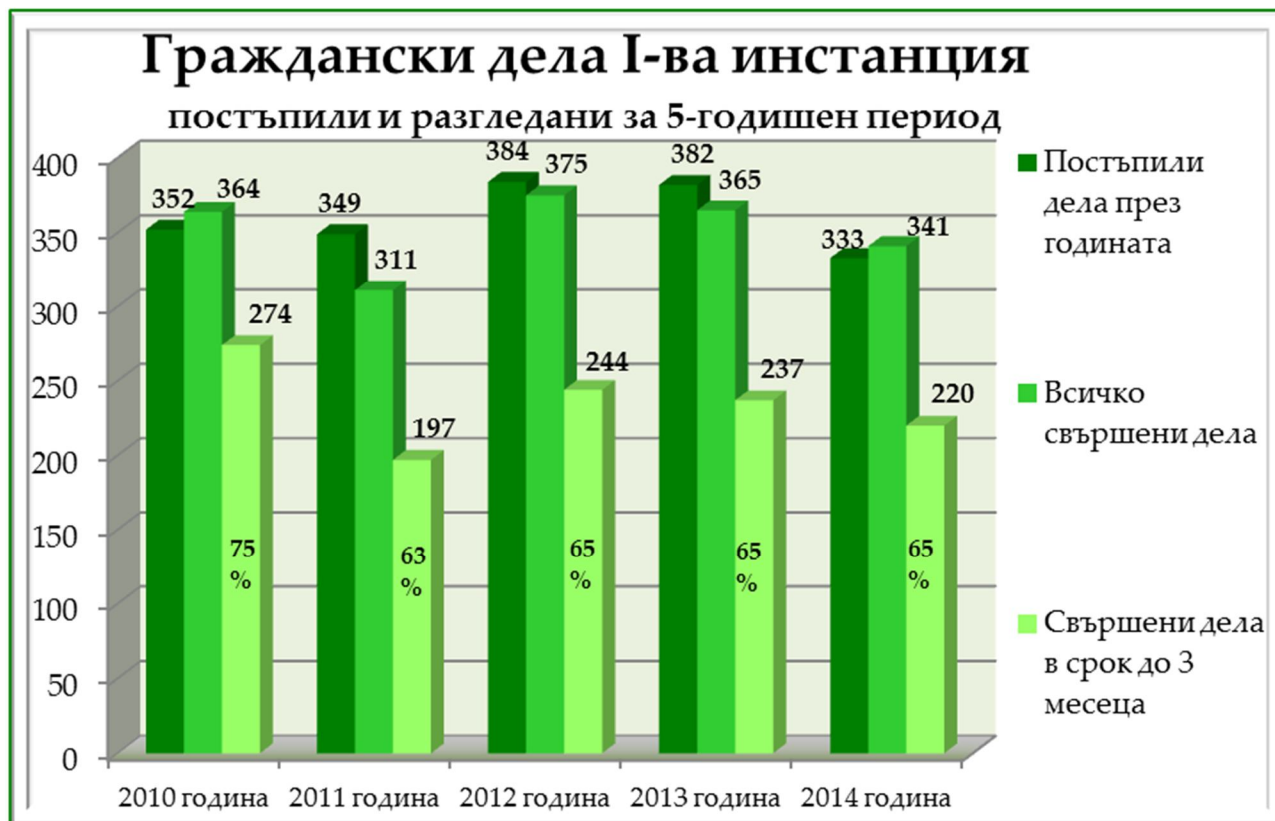

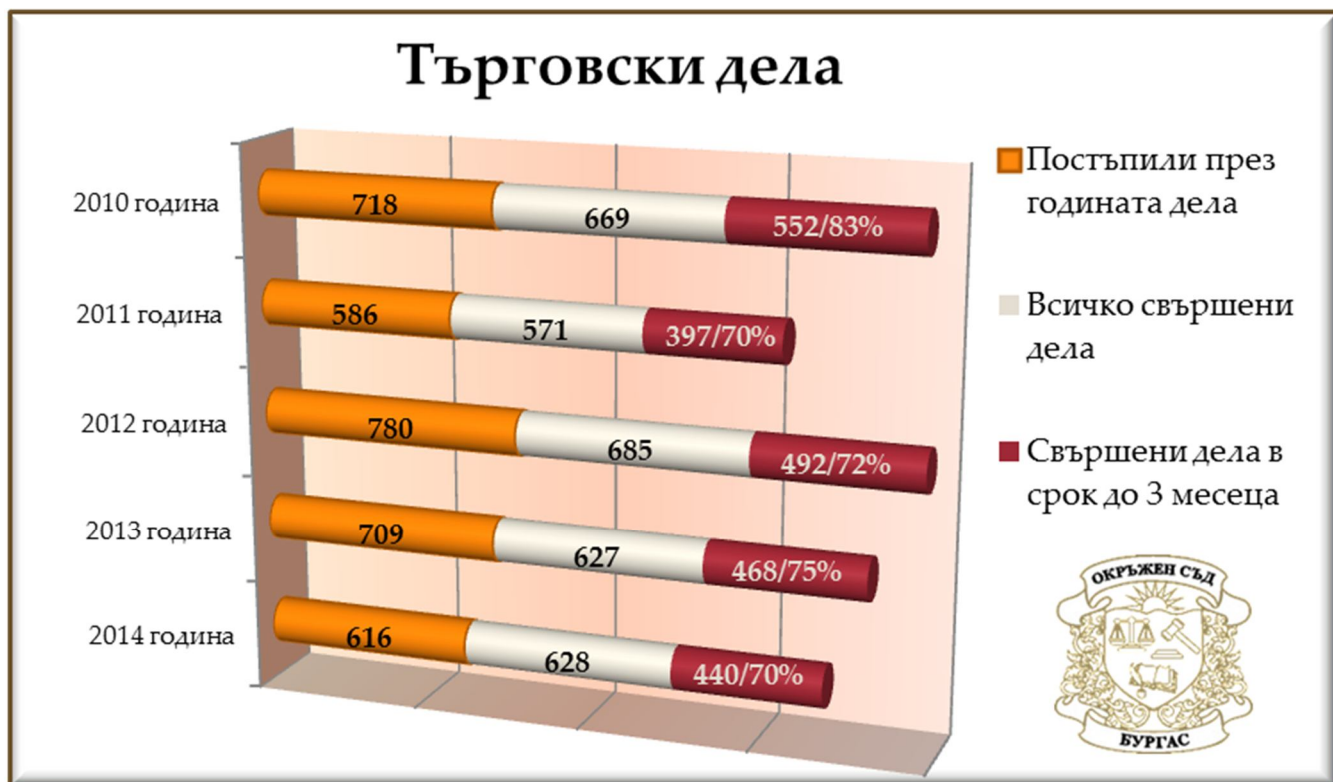
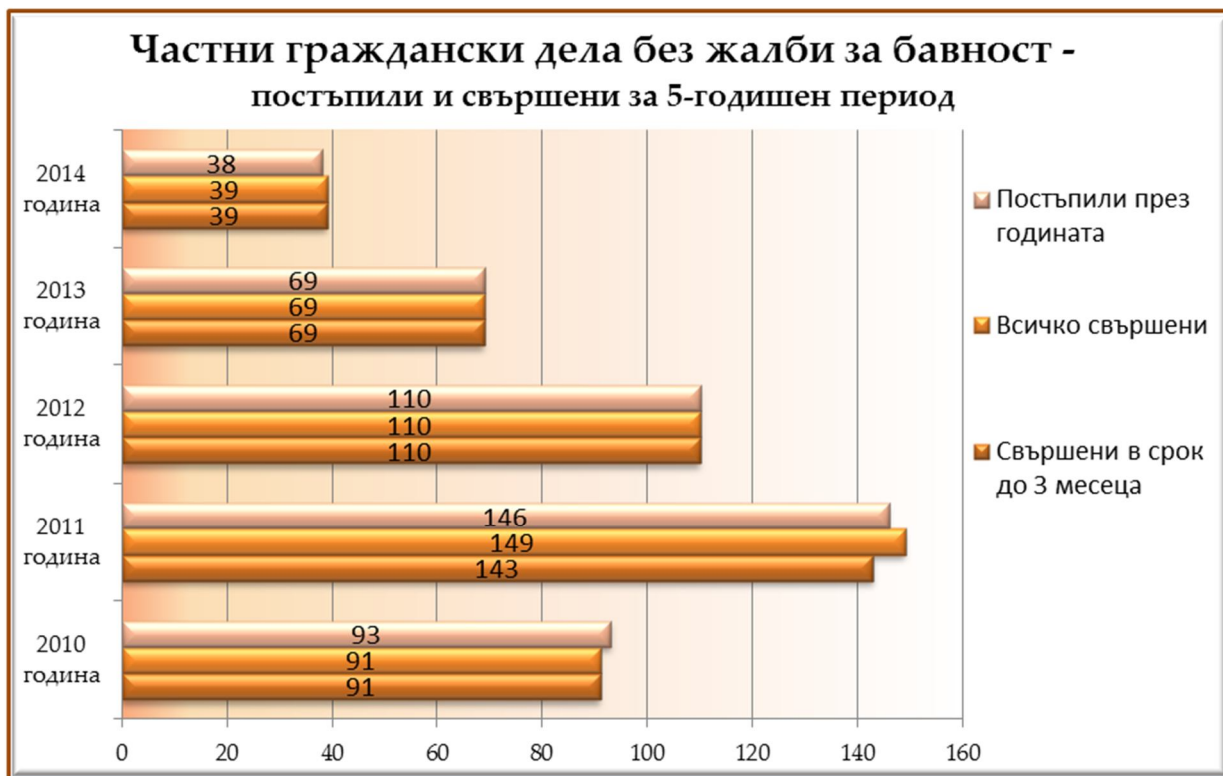
Лишени от свобода до 3 години	109	127	125
От тях условно	74	96	79
Лишаване от свобода от 3-10 години	21	23	28
Лишаване от свобода от 10-30 години	4	8	3
Доживотен затвор	0	0	0
Доживотен затвор без право на замяна	0	0	0
Други	4	3	18

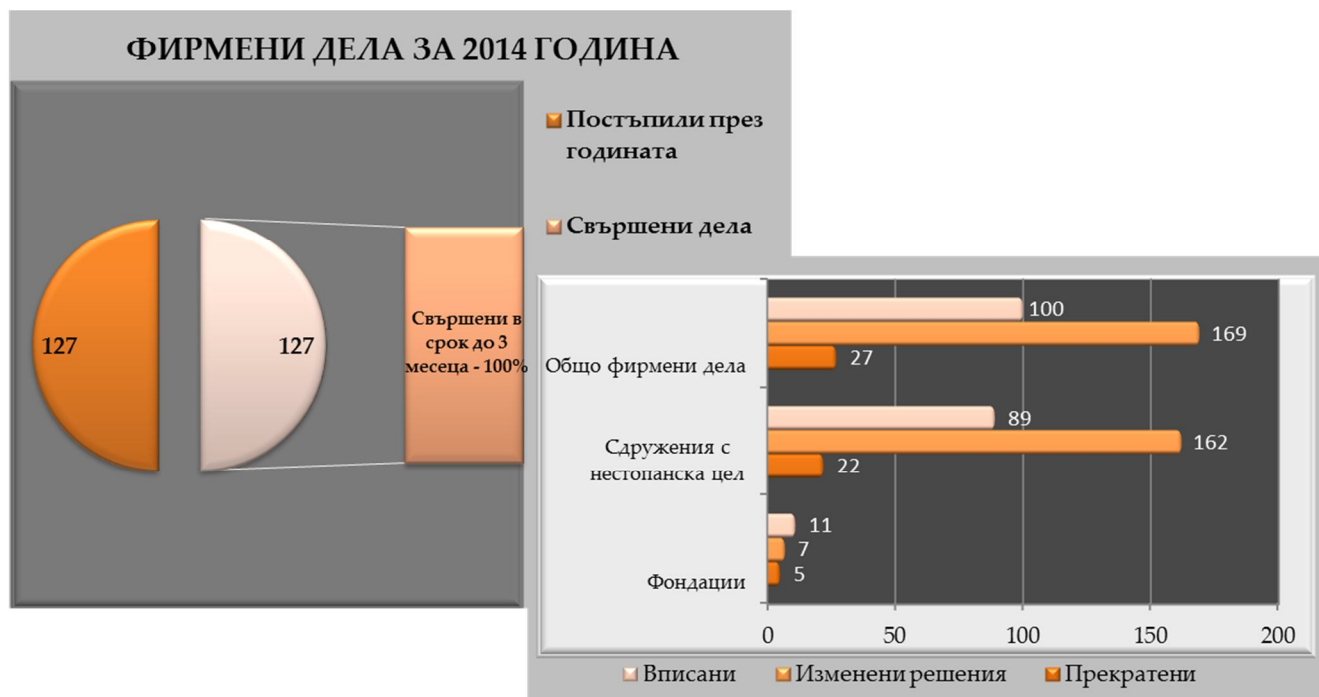

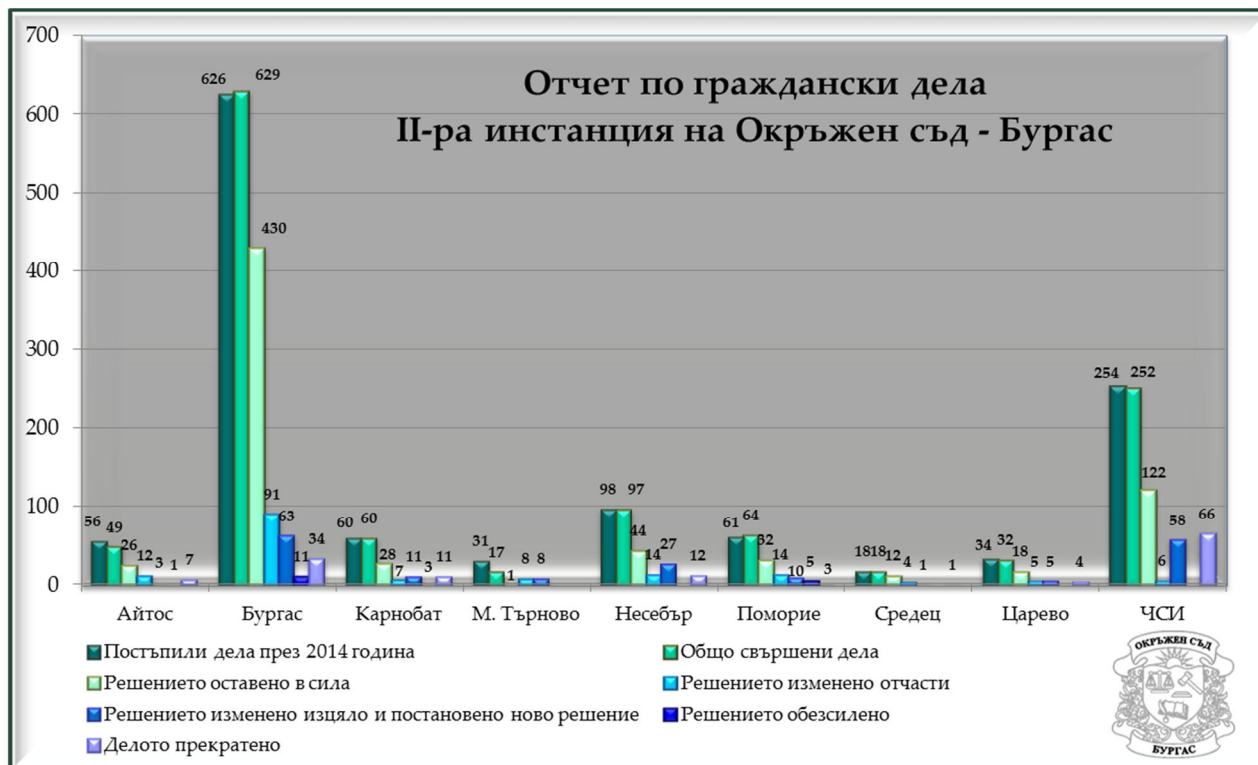

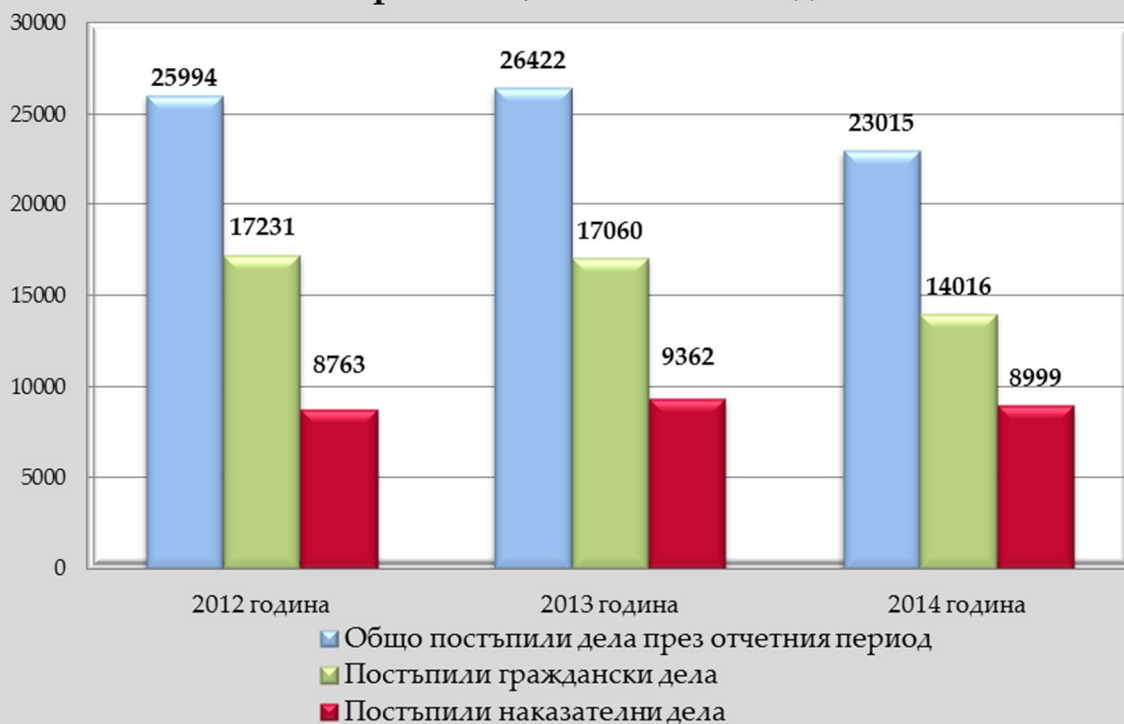

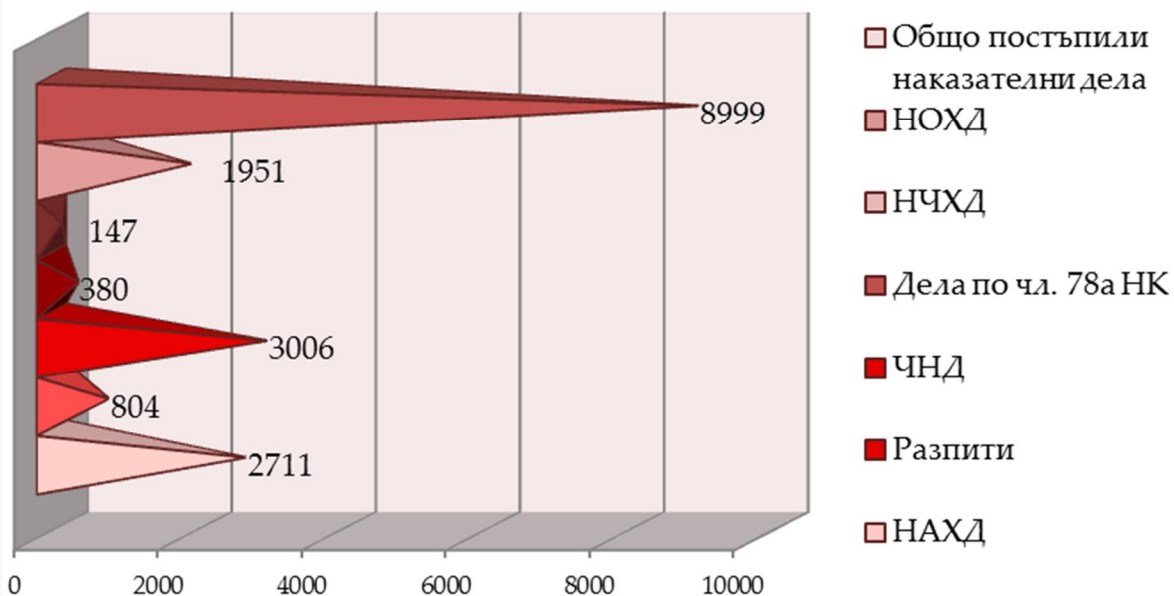

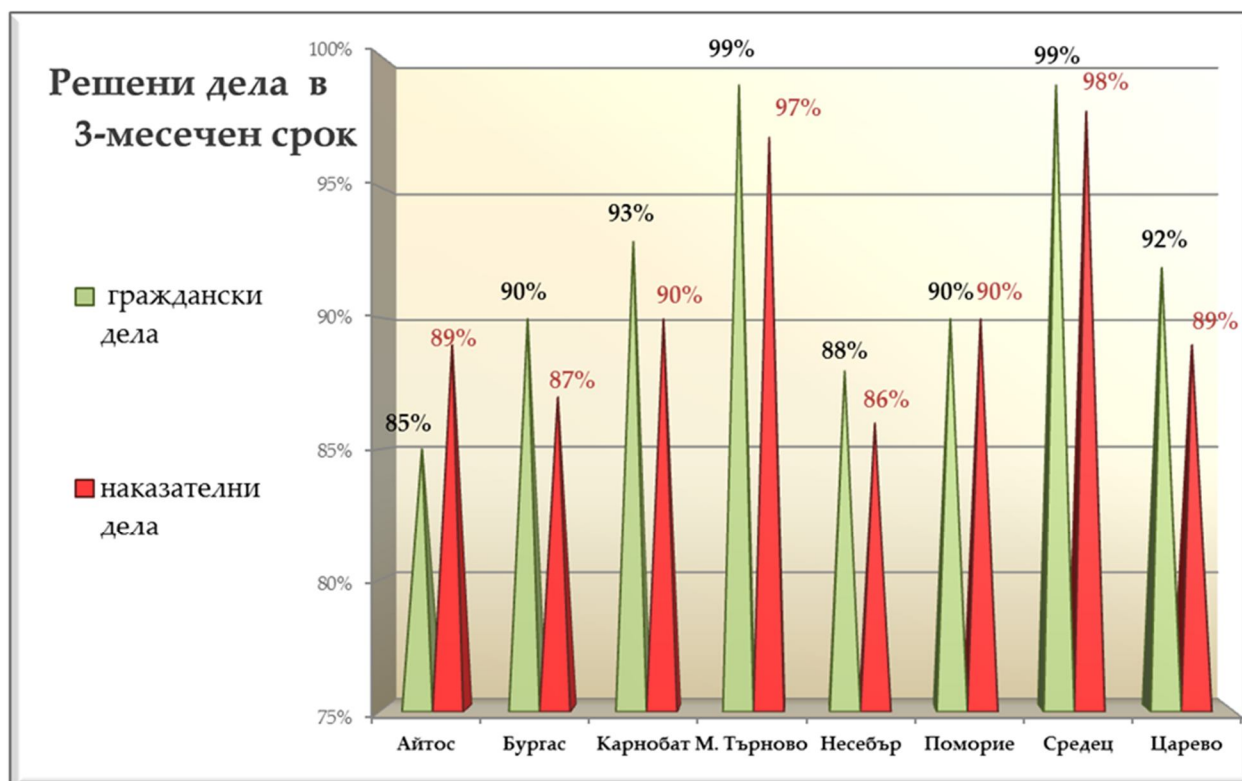
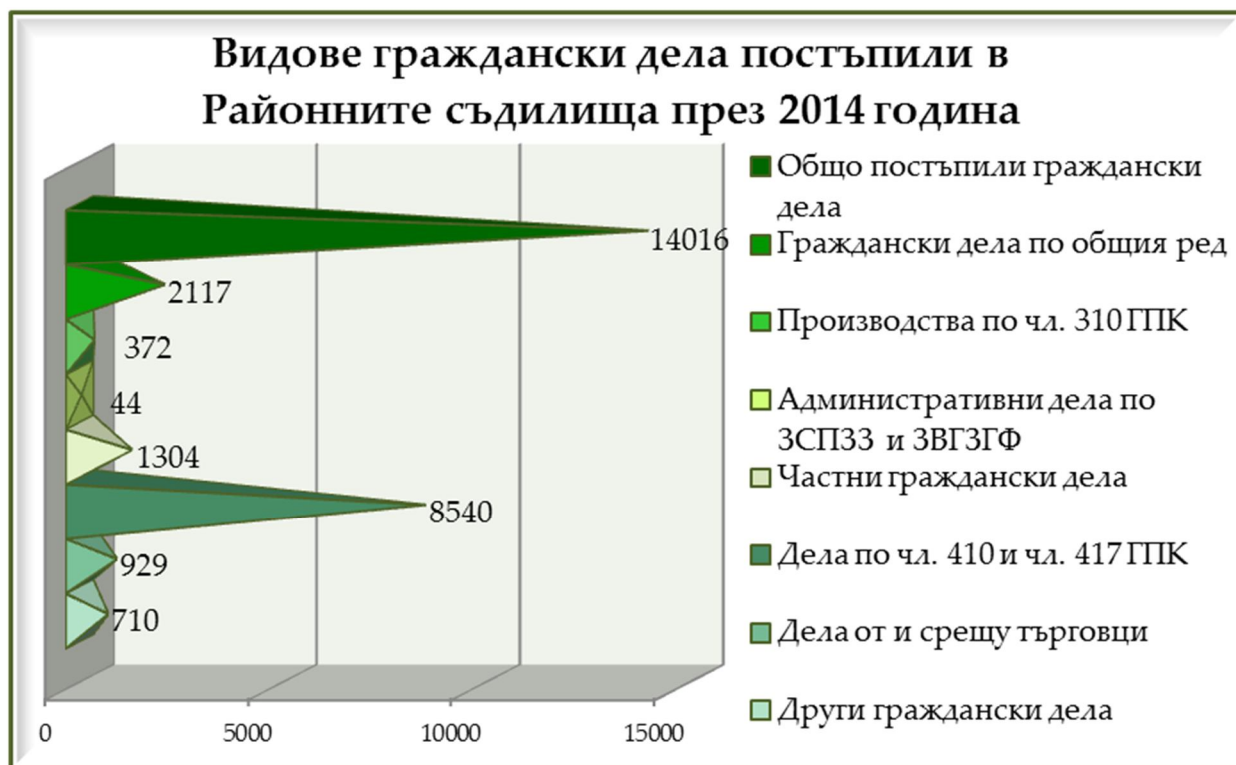

Общо постъпили дела в Районните съдилища през 2012, 2013 и 2014 година

Видове наказателни дела постъпили в Районните съдилища през 2014 година

**НАТОВАРЕНОСТ ПО ЩАТ И ДЕЙСТВИТЕЛНА
НАТОВАРЕНОСТ СПРЯМО РАЗГЛЕДАНИТЕ ДЕЛА
ПРЕЗ 2014 ГОДИНА**

